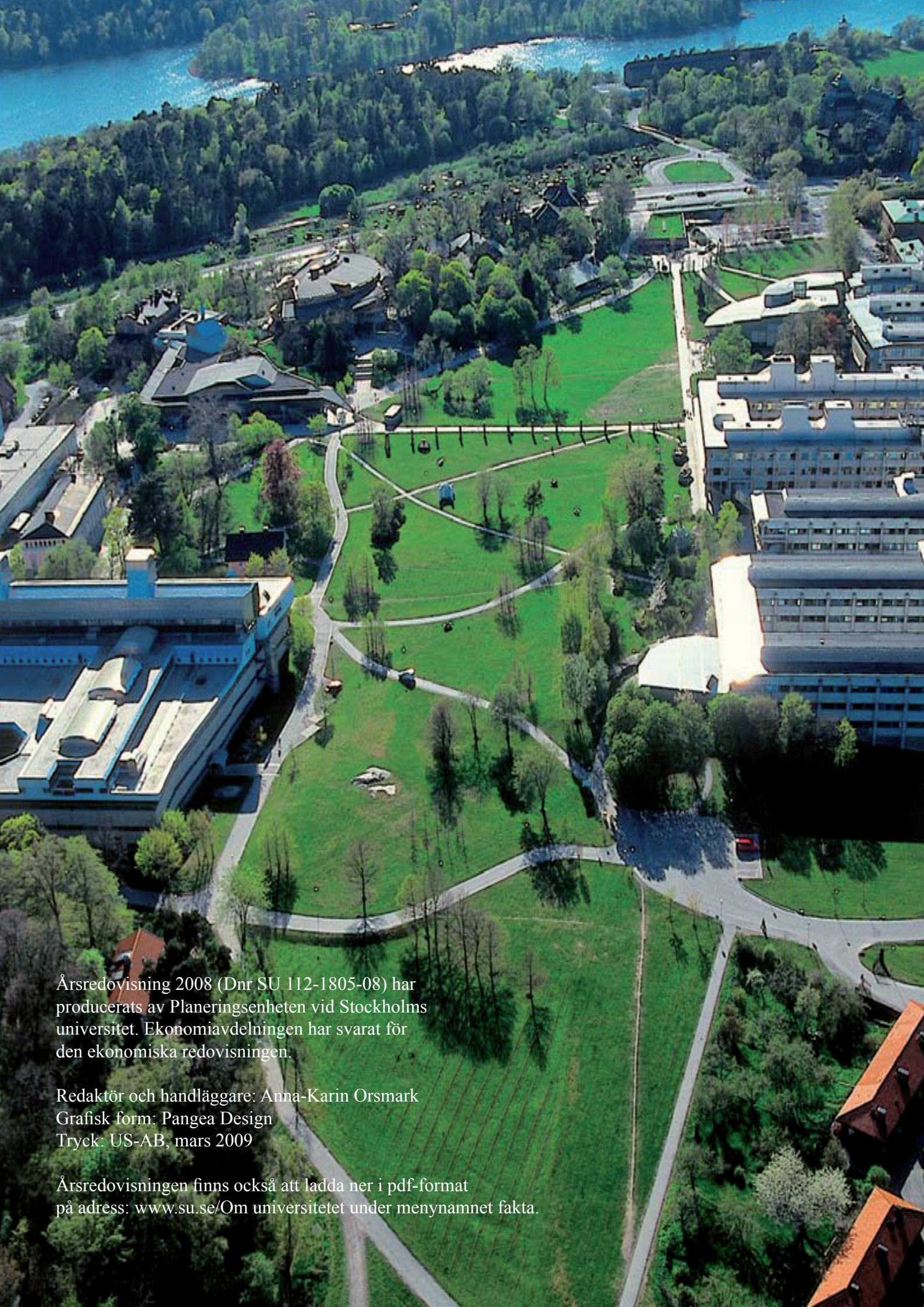

Stockholms
universitet

Årsredovisning 2008

Årsredovisning 2008 (Dnr SU 112-1805-08) har producerats av Planeringsenheten vid Stockholms universitet. Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Redaktör och handläggare: Anna-Karin Orsmark
Grafisk form: Pangea Design
Tryck: US-AB, mars 2009

Årsredovisningen finns också att ladda ner i pdf-format på adress: [www.su.se/Om universitetet](http://www.su.se/Om_universitetet) under menynamnet fakta.

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 17 februari 2009, fastställt årsredovisning för budgetåret 2008.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

I enlighet med kraven i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll har Stockholms universitet under 2008 formaliserat processen för intern styrning och kontroll. Riskanalys har upprättats, vilken beslutades av styrelsen i december 2008. Dokumentation av kontrollåtgärder pågår. Arbetet med att dokumentera kontrollåtgärder, det vill säga hur Stockholms universitet hanterar och kontrollerar de risker som identifierats i riskanalysen, har hittills inriktats på de risker som i riskanalysen värderats till hög- och medelrisker. Då processen är nyetablerad kommer uppföljning och bedömning av om kontrollåtgärderna har avsedd effekt att genomföras och dokumenteras under 2009.

Styrelse

Sten Heckscher regeringsråd, ordförande

Kåre Bremer professor, rektor

Lena Gerholm professor, prorektor

Lars Brandt avdelningschef

Ethel Forsberg generaldirektör

Inger Liliequist riksantikvarie

Lars Nyberg verkställande direktör

Staffan Salén verkställande direktör

Berit Svedberg kulturdirektör

Gudrun Dahl professor

Said Mahmoudi professor

Gardar Björnsson studentrepresentant

Suppleanter

Stefan Nordlund professor

Gunnar Svensson professor

Veera Jokirinne studentrepresentant

Förord

2008 var första året med lärarutbildningen vid Stockholms universitet. Detta har givetvis påverkat både resultaten i resultatredovisningen och det ekonomiska resultatet. Universitetet gick med ett överskott på 13 miljoner kronor 2008 vilket är mindre än 1 procent av universitetets totala omsättning. Totalt sett är universitetets ekonomi stabil.

Som framgår av årsredovisningen har universitetet uppfyllt flera av de mål regeringen ställt upp, däribland målet avseende helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Även målet om minst 30 procent kvinnor vid nyrekrytering av professorer under perioden 2005 till 2008 har uppnåtts. Den totala andelen kvinnor som nyanställdes under perioden uppgick till 45 procent. Detta är naturligtvis glädjande och visar att universitetets satsning på ökad jämställdhet inom lärarkåren gett effekt.

År 2015 ska utbildning och forskning vid flertalet av Stockholms universitets institutioner inta en nationellt ledande och internationellt framstående ställning. Det är den vision som inleder universitetets långsiktiga plan. Vi ska uppnå visionen bland annat genom satsningar på internationalisering, framstående forskningsmiljöer samt kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom alla delar av verksamheten. Våra styrdokument, långsiktig plan och verksamhetsplan, uppdateras och förnyas kontinuerligt och bidrar därmed till högre måluppfyllelse.

Rektor Kåre Bremer

Innehållsförteckning

Inledning	9
Ekonomiskt resultat	15
Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	16
Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	16
Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	18
Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå	19
Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå	19
Uppdragsforskningens intäkter och kostnader	21
Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå	22
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	25
Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	25
Sökandetryck	25
Helårsstudenter	27
Helårsprestationer och prestationsgrad	28
Examina	29
Övrig utbildning	31
Uppdragsutbildning	31
Stöd till nybörjare i matematik	32
Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund	32
Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund (ULV)	33
Lärarytelseutbildning med inriktning mot förskola och förskoleklass	34
Särskild utbildning för lärare i yrkesämnena (SÅL)	34
Vidareutbildning av lärare i skolan (VAL)	34
Särskilda åtaganden	35
Tolk- och översättarinstitutet	35
Utbildning i särskilda ämnen	36
Test i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus)	37
Nationella medel för studenter med funktionshinder	38
Pedagogutbildning	39
Övrig återrapportering	40
Förändringar i utbildningsutbudet	40
Reell kompetens	41
Åtgärder för studie- och karriärvägledning inom lärarytelseutbildningen	42
Regionala utvecklingscentrum	42
Forskning och utbildning på forskarnivå	45
Omfattning av utbildning på forskarnivå	45
Nyantagning	45
Genomsnittlig studietid	46
Examina	47

Åtgärder i utbildningen på forskarnivå	48
Effektivitet och kvalitet	48
Åtgärder för breddad rekrytering och ökad anställningsbarhet	48
Utbildningsvetenskaplig forskning och utbildning på forskarnivå	48
Utbildning på forskarnivå för lärare i skolan	49
Särskilda forskningsområden	51
Svenska som andraspråk för döva	51
Havsmiljöinstitutet	52

Gemensamt för verksamhetsgrenarna	55
--	-----------

Kvalitetsarbete	55
Prioriterade insatser	55
Internationalisering	56
Studentinflytande	58
Jämställdhetsarbetet vid universitetet	59
Studenter på grundnivå och avancerad nivå	59
Studenter på forskarnivå	60
Lärarkåren	60
Professorer	61
Akademiska ledare	63
Resultat av jämställdhetsarbetet	64
Jämställdhetsaspekter i utbildningen	64
Samarbeten med andra universitet och högskolor	65
Kompetensförsörjning	65
Sjukfrånvaro	67

Ekonomisk redovisning	69
------------------------------	-----------

Sammanställning av väsentliga uppgifter	71
Redovisningsprinciper och värderingsgrunder	73
Resultaträkning	77
Balansräkning	78
Anslagsredovisning	80
Finansiella villkor	82
Finansieringsanalys	84
Noter till resultat- och balansräkning	85
Noter till finansieringsanalysen	97
Kapitalförändring per verksamhetsgren	98
Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2008	98
Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	100

Bilagor	105
----------------	------------

Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2008	105
Bilaga 2 Statistik rörande studenter och forskarstuderande med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2008	108

Inledning

Vid Stockholms universitet bedrivs utbildning och forskning inom humaniora, juridik, samhällsvetenskap, naturvetenskap och utbildningsvetenskap. Universitetet har ca 50 000 studenter årligen och ca 5 000 anställda. Studenterna kan välja bland 200 program och 1 900 fristående kurser.

Utbildningen vid Stockholms universitet är av hög kvalitet. I Högskoleverkets förra utvärderingscykel av ämnen och program kom universitetets utbildningar väl ut. 24 utbildningar utmärkte sig för särskilt hög kvalitet: astronomi, biologi, datalogi, data- och systemvetenskap, filmvetenskap, teater- och dansvetenskap, fysik, geovetenskap, historia, informatik, kemi, kulturgeografi, finska, latin, litteraturvetenskap, meteorologi, nationalekonomi, nederländska, praktisk och teoretisk filosofi, spanska, statistik, statsvetenskap samt svenska/nordiska språk.

Universitetet har en tydlig grundforskningsprofil men bedriver även tillämpad forskning. Forskningen inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap håller hög kvalitet och det finns en stor bredd av ämnen. Många forskargrupper befinner sig i forskningens framkant. Av universitetets forskningsområden har 15 utsetts till ledande. Forskningen inom dessa är nationellt ledande och har en hög status internationellt, vilket till exempel framgår av Vetenskapsrådets årliga tilldelning av medel till de forskningsområden där universitetet är verksamt. Universitetet har även en hög andel citeringar i internationella tidskrifter.

Forsknings- och utbildningsstrategi

I den forsknings- och utbildningsstrategi som i december 2007 lämnades till regeringen har Stockholms universitet lyft fram sex olika områden där forskningen i flera fall redan idag är framgångsrik och inom den kommande femårsperioden kan förväntas uppnå en ledande ställning såväl nationellt som internationellt.

- Stockholms universitet har en lång tradition av att tillhandahålla kunskap om klimat och miljöförändringar och intar en frontposition på området internationellt.
- Bättre kunskaper om globaliseringens utmaningar för samhället är nödvändiga för en god samhällsutveckling. Universitetet har en omfattande utbildning och forskning kring detta och avser att fortsätta den satsningen.
- Universitetet fortsätter utbyggnaden av högre utbildning och forskning inom språkområdet.
- En ny lärarutbildning byggs upp och forskningsanknytningen stärks.
- Intensifierade ansträngningar görs för att identifiera potentiella starka forskningsmiljöer och stimulera deras utveckling.
- Universitetet satsar på samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet med inriktning på humaniora och samhällsvetenskap samt gör en innovationssatsning på tjänstebolag.

Läro- och utbildningsstrategi

Den 1 januari 2008 övertog Stockholms universitet Lärarhögskolans verksamhet. Detta införlivande har krävt omfattande förberedelser, men förväntas resultera i en lärarutbildning av hög kvalitet och en framstående utbildningsvetenskaplig forskning.

Universitetet har under 2008 påbörjat en kraftig utbyggnad av den utbildningsvetenskapliga forskningen vars anslag fördubblats. Målet är att forskningen vid de utbildningsvetenskapliga institutionerna ska hålla samma höga internationella standard som övriga institutioner vid universitetet. Universitetet har också beviljats medel för att starta tre nya forskarskolor inom ramen för Lärarlyftet. Dessutom är universitetet delaktigt i en forskarskola i språk och lärande vid Göteborgs universitet.

Under de kommande fem åren genomför Stockholms universitet en kompetensutveckling av adjunkter till licentiats- och doktorsexamen och målet är att kraftigt öka andelen disputerade lärare inom lärarutbildningen.

I december 2008 presenterades förslaget om en ny nationell lärarutbildning. Detta kommer naturligtvis också att påverka arbetet med lärarutbildningen vid Stockholms universitet.

Bolognamodellen

En förändringsprocess som präglat universitetets verksamhet under de senaste åren är Bolognaprocessen med dess internationellt jämförbara poäng- och examenssystem. Utbildningens internationalisering är en av huvudfrågorna för Stockholms universitet de närmaste åren.

Vid halvårsskiftet 2008 införde Stockholms universitet en internationellt gångbar, sjugradig målrelaterad betygsskala och från och med den 1 november 2008 finns samtliga kurs- och utbildningsplaner på engelska.

Masterutbildningar

En följd av Bolognaprocessen är införandet av masterutbildningar. Intresset för dessa har ökat 2008, vilket troligtvis beror på att fler studenter nu känner till möjligheten att läsa till en masterexamen. En stor del av ökningen beror också på att allt fler utländska studenter söker sig till universitetets svenska masterutbildningar. Flera av masterutbildningarna vid Stockholms universitet ges i samarbete med andra lärosäten.

Externa medel

Stockholms universitet har under det gångna året tilldelats ett flertal stora forskningsbidrag som bidrar till utvecklingen av starka forskningsmiljöer.

Universitetet har erhållit två nya Linnéstöd: Linnaeus Centre on Social Policy and Family Dynamics in Europe om ca 14 mnkr samt CosmoParticle Collaboration (CPC) om 14 mnkr.

ERC (det europeiska forskningsrådet) är en ny forskningsfinansiär som stödjer excellent grundforskning. Forskare vid Stockholms universitet har i hård europeisk konkurrens lyckats väl i de två första utlysningarna; tre forskare (två samhällsvetare och en naturvetare) har erhållit Starting Grants (bidrag per Starting Grant: mellan 800 000 euro och 1 651 000 euro) och två forskare (en samhällsvetare och en naturvetare) har erhållit Advanced Grants (bidrag per Advanced Grant: ca 2 miljoner euro). Bidragen är på fem år.

Antalet EU-projekt som koordineras av forskare vid universitetet ökar. Två nya koordinerade projekt har tillkommit inom det nyligen påbörjade sjunde europeiska

ramforskningsprogrammet (FP7). Det totala antalet EU-projekt vid Stockholms universitet är för närvarande drygt 100.

Vidare har klimatforskare vid Stockholms universitet fått fyra av sammanlagt tio anslag i den för Formas, Rymdstyrelsen och Vetenskapsrådet gemensamma utlysningen av medel till ämnesövergripande forskning om hållbar utveckling.

Den forskningspolitiska propositionen

I oktober 2008 presenterades regeringens forskningspolitiska proposition. Denna tillför Stockholms universitet nya permanenta resurser; 66 mnkr per år från och med 2009 med ytterligare ökning de tre följande åren.

Humanistiska fakultetens anslag för forskning och utbildning på forskarnivå ökas med 20 mnkr. Under de sex första åren ska resurserna gå direkt till universitetets ledande forskningsområden inom humaniora – Arkeologi och historia, Andraspråk och tvåspråkighet, Filosofi och lingvistik respektive Filmvetenskap.

Det gemensamma initiativet från Karolinska institutet (KI), Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och Stockholms universitet att inrätta ett forskningsinstitut för livsvetenskaper, Science for Life Lab, uppmärksammas i den forskningspolitiska propositionen. Regeringen tillsätter en särskild utredare samt anslår ett planeringsbidrag för ändamålet.

Full kostnadstäckning

Under 2008 har Stockholms universitet arbetat med förberedelser inför införandet av den nya redovisningsmodell som kommer att börja gälla från 2009. Universitetets redovisningsmodell kommer att följa de principer för full kostnadsredovisning som rekommenderas av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Syftet är att ge universitetet och finansiärerna en bättre uppfattning om storleken på de indirekta kostnaderna samt hur dessa fördelar sig på lärosätets olika verksamheter. Det ger möjlighet att skapa ett underlag för en bättre kostnadstäckning från finansiärerna och därmed även en bättre ekonomi för institutionerna.

I den forskningspolitiska propositionen skriver regeringen att samtliga statliga myndigheter bör bidra med en i förhållande till deras bidrag till de direkta kostnaderna proportionell andel av de indirekta kostnaderna, att de senare bör beräknas enligt SUHF:s redovisningsmodell istället för genom schablonpåslag och att detta bör gälla även för stiftelser och andra juridiska personer som tillkommit med statliga medel som grund. Detta kommer att motverka att universitetets egna resurser binds upp till att finansiera de indirekta kostnaderna för de externfinansierade projekten.

Intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll trädde i kraft den 1 januari 2008 och anger att vissa större myndigheter ska ha en systematisk process för intern styrning och kontroll.

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör de krav som framgår av 3§ myndighetsförordningen

(2007:515). Där anges att styrelsen ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att verksamheten bedrivs

- på ett effektivt sätt,
- enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU,
- att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt,
- och att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Intern styrning och kontroll är sedan länge integrerat i Stockholms universitets verksamhet.

Inom universitetets kärnverksamhet är exempelvis formerna för kvalitetssäkring integrerade i verksamheten. En regelbunden kartläggning och uppföljning sker till exempel av institutionernas processer, rutiner och strategier avseende kvalitetssäkring av såväl utbildnings- och forskningsverksamheten som av den samverkan som sker med det övriga samhället. Den externfinansierade forskningen kvalitetsprövas i stor utsträckning av sakkunniga vid ansökningsförfaranden och extern finansiering beviljas i konkurrens med andra lärosäten. Andra exempel är de utvärderingar som till exempel Högskoleverket genomför av universitetets utbildningar.

När det gäller universitetets stödprocesser är på samma sätt intern styrning och kontroll integrerat i den dagliga verksamhet som bedrivs i olika funktioner på alla organisatoriska nivåer. Olika typer av kontroller och rutiner är införda i syfte att upprätthålla en betryggande internkontrollnivå inom verksamheten. Exempelvis finns besluts- och delegationsordningar upprättade, arbetsfördelning och rutinbeskrivningar finns för olika arbetsmoment, riktlinjer och policys finns för vissa ärenden och frågor, automatiska kontroller finns inbyggda i IT-system och så vidare.

Löpande internkontrollarbete pågår således kontinuerligt och är inget nytt i sig.

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll ställer dock tydligare krav på att processen för intern styrning och kontroll ska formaliseras samt att hela processen - riskanalys, kontrollåtgärder och uppföljning - ska dokumenteras.

Dokumentationen av processen ska sedan utgöra en del av underlaget för den bedömning av den interna styrningen och kontrollen som styrelsen ska göra i samband med undertecknandet av årsredovisningen. Att styrelsen ska intyga huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande är ett nytt krav från 2008 enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I enlighet med kraven i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll har därför Stockholms universitet under 2008 formaliserat processen för intern styrning och kontroll. En riskanalys för Stockholms universitet har upprättats, vilken beslutades av styrelsen i december 2008. Vid genomförandet av riskanalysen identifierades ett antal riskområden inom både kärn- och stödverksamheten, varav två risker värderades till högrisker och femton risker värderades till medelrisker.

Arbetet med att dokumentera kontrollåtgärder, det vill säga hur Stockholms universitet hanterar och kontrollerar de risker som identifierats i riskanalysen, har

påbörjats under 2008. Detta är dock ett långsiktigt arbete som kommer att fortsätta under 2009. Hittills har dokumentationen av kontrollåtgärder inriktats på de risker som i riskanalysen värderats till hög- och medelrisker.

De två riskområden som värderades till högrisker i universitetets riskanalys är dels den förändrade resurstilldelningsmodellen för statsanslag till forskning och utbildning på forskarnivå (enligt den forskningspolitiska propositionen), dels frågan om full kostnadstäckning i den externfinansierade verksamheten. Båda högriskområdena har inslag av extern karaktär och därför kan universitetet endast i viss utsträckning påverka riskexponeringen genom att besluta om kontrollåtgärder.

Stockholms universitet kommer dock att noggrant bevaka och följa upp effekterna av den förändrade resurstilldelningsmodellen. När det gäller frågan om full kostnadstäckning har Stockholms universitet vidtagit kontrollåtgärd i form av att från den 1 januari 2009 implementera den modell för fullkostnadsredovisning som Sveriges universitets- och högskoleförbund har rekommenderat samtliga lärosäten i Sverige att införa. Kontrollåtgärden förväntas bidra till en kvalitetsförbättring genom ökad transparens och genom att skapa tydligare underlag vid ansökan av extern finansiering, vilket i sin tur kan medföra förbättrade möjligheter att i högre grad få täckning för indirekta kostnader från externa finansiärer.

Då den formaliserade processen för intern styrning och kontroll är nyetablerad kommer uppföljning och bedömning av om kontrollåtgärderna har avsedd effekt att genomföras och dokumenteras under 2009.

I arbetet med att formalisera och dokumentera universitetets process för intern styrning och kontroll har, i olika faser, styrelse, ledning, verksamhetsföreträdare för olika delar av verksamheten och andra medarbetare varit involverade.

Under processen har samråd skett med universitetets internrevision samt revisionsbyrån Ernst & Young AB. Även Riksrevisionen har lämnat råd och synpunkter under arbetets gång.

Med utgångspunkt i det arbete som hittills genomförts inom processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet 2008 samt mot bakgrund av den dialog som förts med internrevisionen och Riksrevisionen, görs den sammanfattande bedömningen att den interna styrningen och kontrollen inom universitetet är betryggande.

Ekonomiskt resultat

Stockholms universitet redovisar ett positivt resultat om 13,1 mnkr för 2008. Det innebär att universitetet ännu ett år uppvisar ett överskott, om än inte lika stort som föregående år då överskottet uppgick till 53,4 mnkr. Orsaken till försämringen av resultatet jämfört med 2007 är främst den underproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer som har skett inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå. Om 2008 års överskott ställs i relation till universitetets totala kostnader motsvarar överskottet ca 0,36 procent av verksamhetens kostnader. De senaste årens positiva resultatutveckling har inneburit en tillväxt i universitetets ackumulerade myndighetskaptal, vilket vid utgången av 2008 uppgår till 393,8 mnkr.

Från och med den 1 januari 2008 har lärarutbildningen vid tidigare Lärarhögskolan i Stockholm överförs till universitetet. Detta är den enskilt största verksamhetsförändringen under 2008 och har påverkat både universitetets omsättning (ökning med ca 19 procent) och balansomslutning (ökning med ca 9 procent). Framför allt har denna förändring bidragit till en betydande ökning av universitetets intäkter och kostnader inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå. Forskningen och utbildningen på forskarnivå har inte påverkats i samma utsträckning. Överföringen av lärarutbildningen har även påverkat den relativa fördelningen mellan verksamhetsgrenarna, till exempel utgör intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2008 en större andel (ca 42 procent) av universitetets totala intäkter jämfört med 2007 (ca 37 procent).

Det positiva resultatet för 2008 antyder att verksamheten klarat av överföringen av lärarutbildningen på ett bra sätt.

Tabellen nedan visar den ekonomiska utvecklingen för Stockholms universitet 2007 och 2008. Tabellen innehåller även en kolumn med jämförelsetal för 2007 där Stockholms universitets och Lärarhögskolans resultaträkningar för 2007 har slagits samman.

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2008	2007	2007 (inkl LHS)
Verksamhetens intäkter			
Anslag	2 467,3	1 951,8	2 399,7
Avgifter och andra ersättningar	317,8	282,1	342,9
Bidrag	764,3	684,2	727,2
Finansiella intäkter	56,0	32,8	38,1
Summa intäkter	3 605,5	2 950,9	3 507,9
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 337,8	1 885,5	2 246,0
Lokaler	587,1	486,3	573,1
Övrig drift	536,0	423,1	574,7
Finansiella kostnader	14,4	9,3	12,1
Avskrivningar	117,1	93,0	110,3
Summa kostnader	3 592,5	2 897,2	3 516,1
Resultat från andelar i dotterföretag	0,1	-0,3	-0,3
Transfereringar			
Erhållna	192,5	156,6	161,8
Lämnade	-192,5	-156,6	-161,8
Kapitalförändring	13,1	53,4	-8,6

Tabell 1: Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2007 och 2008.

Diagrammen nedan visar intäkternas fördelning per verksamhetsgren 2008 jämfört med 2007.

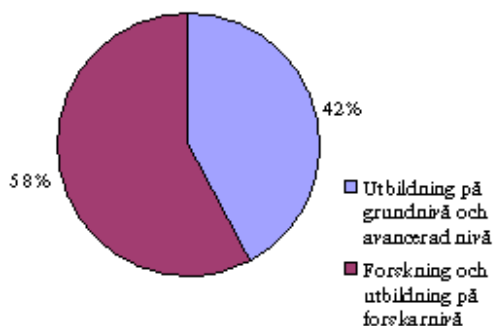

Diagram 1: Intäkter för 2008 (3 605,5 mnkr) fördelat på verksamhetsgrenar.

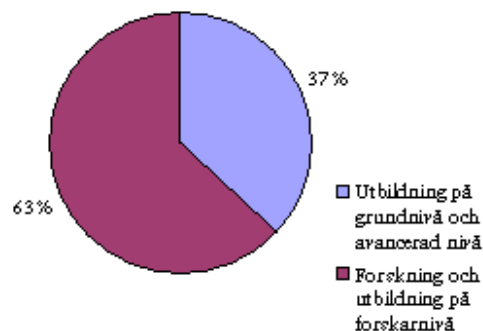

Diagram 2: Intäkter för 2007 (2 950,9 mnkr) fördelat på verksamhetsgrenar.

Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsgrenarna samt kommentarer till redovisningen.

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Verksamhetsgrenen utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisar ett positivt resultat om 24,5 mnkr för 2008, detta trots en underproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer om 161 mnkr inom utbildningen på grundnivå

och avancerad nivå. Då universitetet förbrukat sina sparade helårsprestationer måste underskottet inom takbeloppet återbetalas till statsmakterna.

Av tabellen nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för verksamhetsgrenen utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2006 till 2008.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2008	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 325,0	930,5	1 001,4
Avgifter och andra ersättningar	145,7	114,7	139,0
Bidrag	30,1	29,2	8,8
Finansiella intäkter	23,7	12,8	7,0
Summa intäkter	1 524,4	1 087,2	1 156,1
Verksamhetens kostnader			
Personal	994,0	699,6	700,5
Lokaler	252,6	191,8	205,1
Övrig drift	208,8	134,7	126,9
Finansiella kostnader	6,3	3,4	2,7
Avskrivningar	38,3	19,5	23,5
Summa kostnader	1 500,0	1 049,0	1 058,7
Resultat från andelar i dotterföretag	0,0	-0,1	0,2
Transfereringar			
Erhållna	104,1	76,7	72,6
Lämnade	-104,1	-76,7	-72,6
Kapitalförändring	24,5	38,1	97,6

Tabell 2: Intäkter och kostnader och ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2006-2008.

Överföringen av lärarutbildningen till universitetet har medfört att såväl intäkterna som kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå har ökat kraftigt under 2008. De totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökade med ca 40 procent och uppgick till totalt 1 524,4 mnkr. Anslagsmedlen är den främsta intäktskällan och utgör ca 87 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. På motsvarande sätt som för intäkterna, har kostnaderna för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå ökat kraftigt under 2008. Kostnaderna ökade med 451 mnkr och uppgick till totalt 1 500 mnkr, vilket motsvarar en relativ ökning mellan åren 2007 och 2008 på ca 43 procent.

Tabellen nedan visar hur intäkterna och kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitetet fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter. Redovisningen sker uppdelat på uppdrag enligt regleringsbrevet och uppdragsverksamhet. Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning samt beställd utbildning från andra lärosäten.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2008		2007		2006	
	Uppdrag i regl.brev	Uppdrags- verksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdrags- verksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdrags- verksamhet
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 325,0	0,0	930,5	0,0	1 001,4	0,0
Avgifter och andra ersättningar	43,5	102,1	36,2	78,5	40,6	98,4
Bidrag	30,1	0,0	29,2	0,0	8,8	0,0
Finansiella intäkter	23,7	0,0	12,8	0,0	7,0	0,0
Summa intäkter	1 422,3	102,1	1 008,7	78,5	1 057,7	98,4
Verksamhetens kostnader						
Personal	945,3	48,7	654,5	45,1	652,7	47,8
Lokaler	245,2	7,4	181,1	10,7	194,6	10,6
Övrig drift	173,2	35,5	102,9	31,7	87,5	39,5
Finansiella kostnader	6,3	0,0	3,4	0,1	2,5	0,2
Avskrivningar	38,0	0,2	19,1	0,4	23,5	0,0
Summa kostnader	1 408,1	91,8	961,0	88,0	960,7	98,0

Tabell 3: Intäkter och kostnader för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå för 2006-2008, redovisat med uppdelning på uppdrag enligt regleringsbrev och uppdragsverksamhet.

Överföringen av lärarutbildningen har även lett till förändringar i relationen mellan olika intäktskällor. Intäkterna för beställd utbildning har sjunkit kraftigt under 2008. Det beror på att en övervägande del av intäkterna för beställd utbildning tidigare har kommit från Lärarhögskolan. Däremot har intäkterna för annan uppdragsutbildning ökat kraftigt. Detta är också en direkt effekt av övertagandet av lärarutbildningen, där en omfattande uppdragsutbildning bedrivits under 2008, inte minst för kommuner i närområdet. En stor intäktskälla när det gäller uppdragsutbildning är för närvarande de medel som kommer från Skolverket för det så kallade Lärarlyftet.

Totalt sett redovisar universitetet alltså ett överskott inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå. Även om överskottet är något mindre än de föregående åren tyder detta på att universitetets institutioner är fortsatt försiktiga med att binda upp fasta kostnader, bland annat mot bakgrund av problemen med studenttillströmning.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det totala myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår vid utgången av 2008 till 450,6 mnkr. Myndighetskapitalets förändring sedan 2006 redovisas i tabellen nedan.

Myndighetens utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2008	2007	2006
Kapital (mnkr)	450,6	418,9	400,5
Förändring från föregående år (%)	7,6	4,6	41,5

Tabell 4: Myndighetskapital för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå 2006-2008.

Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsgrenarna samt kommentarer till redovisningen.

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå

Verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå redovisar ett negativt resultat om 11,4 mnkr för 2008. Intäkterna uppgick till 2 081 mnkr och kostnaderna till 2 092,5 mnkr.

Av tabellen nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2006 till 2008.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2008	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 142,4	1 021,4	991,0
Avgifter och andra ersättningar	172,1	167,4	150,6
Bidrag	734,2	655,0	622,5
Finansiella intäkter	32,3	20,0	9,4
Summa intäkter	2 081,0	1 863,8	1 773,4
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 343,8	1 185,9	1 116,4
Lokaler	334,5	294,5	277,0
Övrig drift	327,2	288,4	261,3
Finansiella kostnader	8,1	5,9	3,7
Avskrivningar	78,8	73,5	63,6
Summa kostnader	2 092,5	1 848,2	1 722,1
Resultat från andelar i dotterföretag	0,0	-0,2	0,3
Transfereringar			
Erhållna	88,4	79,9	69,9
Lämnade	-88,4	-79,9	-69,9
Kapitalförändring	-11,4	15,3	51,7

Tabell 5: Intäkter och kostnader och ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå för 2006-2008.

Universitetets intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå kommer från en rad olika finansieringskällor, där anslagsmedel utgör den största. Andra större finansieringskällor är bidragsintäkter från bland annat statliga forskningsråd, EU och stiftelser. Den relativa fördelningen mellan olika finansieringskällor framgår av tabellen nedan.

Finansieringskälla (mnr)	2008		2007		2006	
	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)
Anslag	1 142,40	54,9	1 021,40	54,8	991	55,9
Avgifter och andra ersättningar	172,1	8,3	167,4	9	150,6	8,5
Bidrag	734,2	35,3	655	35,1	622,5	35,1
Finansiella intäkter	32,3	1,6	20	1,1	9,4	0,5
Totalt	2 081,00	100,0	1 863,80	100,0	1 773,40	100,0

Tabell 6: Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå 2006-2008 med fördelning på intäktslag/finansieringskällor. Respektive intäktslags andel av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Även forskningen och utbildningen på forskarnivå har påverkats av de nya resurserna från Lärarhögskolans överförande. Påverkan är dock mer marginell. En del av ökningen av anslagsintäkterna beror visserligen på ett tillskott på drygt 30 mnr från Lärarhögskolan, men störst är den anslagsökning på ca 58 mnr som universitetet erhöi i budgetpropositionen för 2008.

Vidare kan noteras att bidragsintäkterna för forskningen har ökat med ca 79 mnr. Även här har ett visst tillskott skett med överföringen av Lärarhögskolan (Lärarhögskolans bidragsintäkter för forskning uppgick 2007 till 21,3 mnr). Men till största delen består ökningen av fortsatt tilldelning och ianspråktagande av externa bidrag för forskningsprojekt.

Som ett led i arbetet med att öka de externa forskningsintäkterna har universitetet sedan ett antal år Forskningservice som en universitetsgemensam stödfunktion. Dess huvuduppgift är att tillhandahålla en helhetsbild av EU:s forskningsfinansiering och forskningspolitiska utveckling samt att ge universitetets forskare kvalificerad rådgivning i samband med EU-projekt. Forskningservice bedriver även en omfattande omvärldsbevakning kring forskning och forskningsfinansiering. En del av de medel som universitetet erhållit genom den forskningspolitiska propositionen kommer att användas för att förstärka Forskningservice inför 2009.

De totala kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick 2008 till 2 092,5 mnr. Liksom inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå är personalkostnaderna helt dominerande. Både personal- och lokalkostnadernas relativa andel av de totala kostnaderna ligger dock på en förhållandevis konstant nivå mellan åren. Av tabellerna nedan framgår kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå redovisat per kostnadsslag, dels med relativa jämförelsetal, dels uppdelat på vetenskapsområden.

Ändamål (mnkr)	2008		2007		2006	
	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)
Personal	1 343,8	64,2	1 185,9	64,2	1 116,4	64,8
Lokaler	334,5	16,0	294,5	15,9	277,0	16,1
Övrig drift	327,2	15,6	288,4	15,6	261,3	15,2
Finansiella kostnader	8,1	0,4	5,9	0,3	3,7	0,2
Avskrivningar	78,8	3,8	73,5	4,0	63,6	3,7
Totalt	2 092,5	100,0	1 848,2	100,0	1 722,1	100,0

Tabell 7: Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2006-2008 med fördelning på kostnadsslag. Respektive kostnadsslags andel av de totala kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Ändamål (mnkr)	Kostnader hum-sam-området			Kostnader nat-området		
	2008	2007	2006	2008	2007	2006
Personal	635,2	531,1	512,0	708,6	654,7	604,5
Lokaler	141,2	119,2	114,4	193,4	175,3	162,6
Övrig drift	145,3	122,4	115,8	181,9	166,0	145,5
Finansiella kostnader	3,6	2,6	1,6	4,5	3,3	2,2
Avskrivningar	16,1	15,0	15,6	62,7	58,5	48,0
Totalt	941,4	790,3	759,4	1 151,1	1 057,8	962,8

Tabell 8: Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2006-2008 med fördelning på kostnadsslag och vetenskapsområden.

Uppdragsforskningens intäkter och kostnader

Universitetet bedriver forskning på uppdrag av bland annat statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgör ca 6 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå. Intäkterna för uppdragsforskningen uppgick 2008 till 115 mnkr vilket är en liten ökning i förhållande till föregående år. Universitetet har sett en konstant ökning i intäkterna för uppdragsforskningen sedan en rad år tillbaka. Ökningen under 2008 var dock inte lika stor som den allmänna tillväxten i anslags- och bidragsmedlen för forskning. Det innebär att uppdragsforskningens andel av de totala forskningsintäkterna minskar för första gången på länge.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2008		2007		2006	
	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 142,4	0,0	1 021,4	0,0	991,0	0,0
Avgifter och andra ersättningar	57,1	115,0	58,0	109,3	56,6	93,9
Bidrag	734,2	0,0	655,0	0,0	622,5	0,0
Finansiella intäkter	32,3	0,0	20,0	0,0	9,4	0,0
Summa intäkter	1 966,0	115,0	1 754,4	109,3	1 679,5	93,9
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 287,1	56,7	1 143,4	42,5	1 074,8	41,6
Lokaler	328,3	6,2	288,4	6,1	273,7	3,3
Övrig drift	276,8	50,4	237,8	50,6	216,8	44,6
Finansiella kostnader	8,1	0,0	5,9	0,0	3,7	0,0
Avskrivningar	76,1	2,7	70,9	2,6	60,9	2,6
Summa kostnader	1 976,5	116,0	1 746,4	101,8	1 629,9	92,2

Tabell 9: Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå för 2006-2008, redovisat med uppdelning på forskning och uppdragsforskning.

Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå

Det totala myndighetskapitalet för forskning och utbildningen på forskarnivå uppgår vid utgången av 2008 till – 57,8 mnkr. Myndighetskapitalets förändring sedan 2006 redovisas i tabellen nedan.

Myndighetens forskning och utbildning på forskarnivå	2008	2007	2006
Kapital (mnkr)	-57,8	-74,5	-108,3
Förändring från föregående år (%)	22,5	31,2	22,7

Tabell 10: Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå 2006-2008.

Hörsal 2

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Sökandetryck

Stockholms universitet ger ca 200 program, varav 22 är olika inriktningar på kombinationsutbildningen för magisterexamen och lärarexamen, samt ca 1 900 fristående kurser. Liksom 2007 ökade antalet sökande till universitetet under 2008 vilket tyder på att den tidigare neråtgående trenden har brutits.

Höstterminen 2008 ansökte sammanlagt 54 012 personer till universitetets kurser och program. Det är en ökning med 34,3 procent i förhållande till höstterminen 2007, då antalet sökande var 40 207. Ökningen av antalet sökande beror i första hand på att Stockholms universitet övertagit lärarutbildningen från Lärarhögskolan i Stockholm. Andra orsaker kan vara den vikande konjunkturen, ett ökat inflöde av utländska studenter samt att antalet ungdomar i högskoleålder nu ökar från år till år.

Antal förstahandssökande per plats	Ht 2008	Ht 2007	Ht 2006
Program, grundnivå	1,0	1,7	1,9
Program, avancerad nivå	2,1	0,4	-
Kurser	0,9	0,9	1,2

Tabell 11: Genomsnittligt antal förstahandssökande per plats på program och kurser höstterminerna 2006-2008.

Antalet förstahandssökande per plats ligger på samma nivå höstterminen 2008 som motsvarande termin 2007 när det gäller fristående kurser. Program på grundnivå har färre förstahandssökande höstterminen 2008 jämfört med 2007. En orsak till detta är det låga söktrycket till de inriktningar inom lärarutbildningen som ligger på grundnivå. Antalet förstahandssökande till program på avancerad nivå har däremot ökat kraftigt. Denna ökning beror till viss del på att uppdelningen mellan grundnivå och avancerad nivå vid beräkningen i år har gjorts på ett annat sätt. Exempelvis har Civilekonomprogrammet, Juristprogrammet och Psykologprogrammet hänförs till den avancerade nivån istället för till grundnivån. Dessa är program med högt söktryck vilket får stort genomslag i statistiken. En ytterligare orsak till det ökade antalet förstahandssökande på den avancerade nivån kan vara att studenterna nu har en större kännedom om den avancerade nivån (höstterminen 2008 är tredje gången kurser på avancerad nivå ges) samt att ett ökat antal utländska studenter söker sig till Stockholms universitet. Ökningen av studenter som påbörjar utbildningen har emellertid inte varit lika kraftig som ökningen av antalet ansökningar.

Sökandetrycket är ojämnt fördelat mellan olika utbildningar och utbildningsområden. Antalet förstahandssökande är fler än antalet tillgängliga platser för program på grundnivå inom Samhällsvetenskapliga fakulteten men färre inom övriga fakulteter. När det gäller den avancerade nivån är antalet förstahandssökande per plats fler än antalet platser inom Samhällsvetenskapliga fakulteten, Juridiska fakulteten och de inriktningar inom lärarutbildningen som finns på avancerad nivå. Även när

det gäller fristående kurser har Samhällsvetenskapliga fakulteten och Juridiska fakulteten fler än en förstahandssökande per plats.

På grundnivå har Socionomprogrammet och Socionomprogrammet med inriktning mot socialpedagogik flest antal sökande totalt sett. Det är också dessa program som har flest sökande per plats.

Program, grundnivå, högskolepoäng (hp)	Antal sökande ht 2008	Antal sökande per plats ht 2008
Socionomprogrammet, 210 hp	2 821	29
Socionomprogrammet med inriktning mot socialpedagogik, 210 hp	1 618	51
Kandidatprogram i företagsekonomi med inriktning mot redovisning och finansiering, 180 hp	970	11
Data- och systemvetenskapligt kandidatprogram, 180 hp	746	5
Kandidatprogram i marknadskommunikation och IT, 180 hp	745	11
Kandidatprogram i företagsekonomi med inriktning mot detaljhandel, 180 hp	702	12
Kandidatprogram i datorspelsutveckling, 180 hp	674	6
Kandidatprogram i ekonomi och IT, 180 hp	651	9
Personal, arbete och organisation, 180 hp	614	8
Läroprogrammet med inriktning mot pedagogiskt arbete med yngre barn, 210 hp	504	3

Tabell 12: Totalt antal sökande till de tio mest efterfrågade programmen på grundnivå vid universitetet höstterminen 2008.

Som framgår av tabell 13 nedan är skillnaderna mellan olika program på avancerad nivå stora. De program som läses som en påbyggnad på en kandidatexamen är långt mindre populära än de program med inriktning mot yrkesexamen som omfattar både grundnivå och avancerad nivå.

Program, avancerad nivå	Antal sökande ht 2008	Antal sökande per plats ht 2008
Juristprogrammet, 270 hp	4 519	15
Civilekonomprogrammet, 240 hp	3 688	18
Psykologprogrammet, 300 hp	962	24
Kombinationsutbildningen för master-/ magisterexamen och lärarexamen, inriktning historia, 270 hp	250	17
Kombinationsutbildningen för master-/ magisterexamen och lärarexamen, inriktning engelska, 270 hp	215	4
Kombinationsutbildningen för master-/ magisterexamen och lärarexamen, inriktning psykologi, 300 hp	205	41
Kombinationsutbildningen för master-/ magisterexamen och lärarexamen, inriktning svenska, 300 hp	194	6
Kombinationsutbildningen för master-/ magisterexamen och lärarexamen, inriktning samhällskunskap, 330 hp	165	33
Masterprogram i marknadsföring, ledarskap och samhälle, 120 hp	148	6
Masterprogram i International Strategic Management, 120 hp	139	6

Tabell 13: Totalt antal sökande till de tio mest efterfrågade programmen på avancerad nivå vid universitetet höstterminen 2008.

Efterfrågan tenderar generellt att vara lägre på kurser än på program. Variationerna i efterfrågan är dock stora och de mest populära kurserna har ett högt söktryck. Nedan visas de tio mest efterfrågade kurserna höstterminen 2008. Grundkursen i psykologi har flest sökande totalt medan Rättspsykologi I har flest sökande per plats.

Kurs, högskolepoäng (hp)	Antal sökande ht 2008	Antal sökande per plats ht 2008
Psykologi I, 30 hp	1 592	9
Företagsekonomi I, 30 hp	1 516	4
Kriminologi I, 30 hp	1 188	7
Juridisk introduktionskurs, 15 hp (kvällstid, deltid)	1 171	10
Kriminologi (distans) I, 30 hp	1 094	8
Engelska I, 30 hp	985	-
Rättspsykologi I, 15 hp (kvällstid, deltid)	911	18
Internationella relationer I, 30 hp	899	10
Reklam och PR, 30 hp	890	14
Introduktion till modevetenskap, 15 hp	881	4

Tabell 14: Totalt antal sökande till de tio mest efterfrågade kurserna vid universitetet höstterminen 2008.

Helårsstudenter¹

Antalet helårsstudenter (exklusive beställd utbildning) vid Stockholms universitet uppgick 2008 till 27 216. Det är en ökning med 25,6 procent i förhållande till 2007 då antalet var 21 663. Denna kraftiga ökning beror till största delen på att Stockholms universitet övertagit lärarutbildningen.

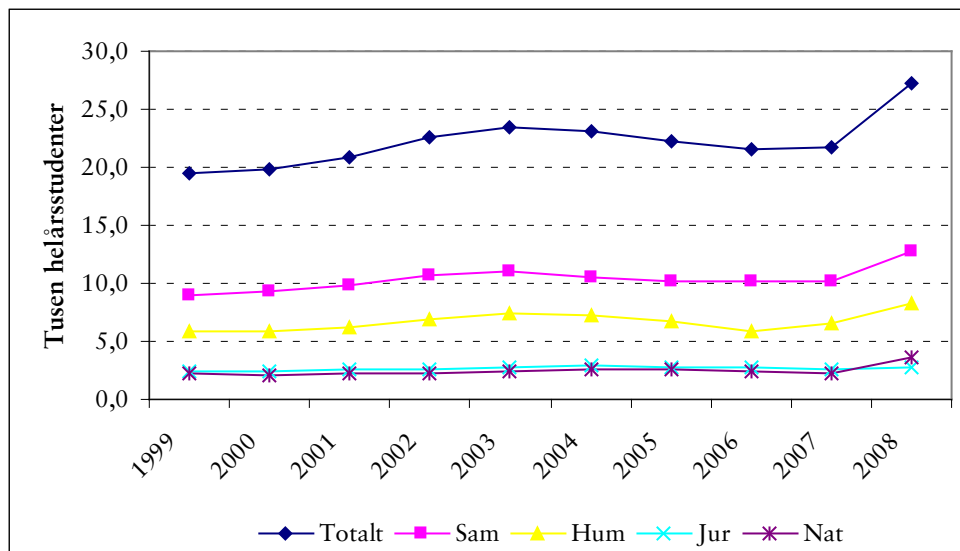

Diagram 3: Antal helårsstudenter (exklusive beställd utbildning) per fakultet vid Stockholms universitet 1999-2008.

1) Antalet studenter som är förstags- och fortsättningsregistrerade på ett kurstillfälle multiplicerat med kurstillfållets poängomfattning under en viss period dividerat med 60.

Efter en uppgång i början av 2000-talet minskade antalet studenter. Orsakerna bakom detta är sammansatta men bottnade troligen främst i den då rådande högkonjunkturen som gjorde det möjligt för många ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden utan någon högskoleutbildning. En bidragande orsak kan också ha varit den demografiska strukturen med låga födelsetal under 1980-talet. Denna nedgång bröts emellertid 2006 och nu ökar åter antalet studenter. Konjunkturen har vänt och födelsekullarna blir större.

Nedanstående tabell visar hur studentpopulationen fördelar sig på utbildningsområdena.

Utbildningsområde	2008 HST	2007 HST	2006 HST
Humaniora	6 723	5 985	5 889
Juridik	2 758	2 599	2 675
Samhällsvetenskap	8 234	7 594	7 756
Naturvetenskap	3 134	2 552	2 534
Teknik	1 261	1 419	1 219
Vård	376	376	380
Medicin	520	496	498
Undervisning	2 681	-	-
Övrigt	1 433	648	621
Design	0	-	-
Musik	0	-	-
Idrott	96	-	-
Totalt	27 216	21 663	21 571

Tabell 15: Helårsstudenter per utbildningsområde 2006-2008 exklusive beställd utbildning.

Antalet helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena vid Stockholms universitet bör för 2008 uppgå till minst 4 355.

Antalet helårsstudenter inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik uppgick 2008 till 4 395. Universitetet har därmed uppnått det i regleringsbrevet angivna målet att antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik bör uppgå till minst 4 355. Ökningen jämfört med 2007 är 10,7 procent. En stor del av denna ökning beror på det ökade antal studenter som övertagandet av lärarutbildningen medfört.

Naturvetenskap och teknik	2008	2007	2006
Helårsstudenter	4 395	3 971	3 753
Helårsprestationer	3 197	2 610	2 612

Tabell 16: Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik 2006-2008.

Helårsprestationer och prestationsgrad

Antalet helårsprestationer vid Stockholms universitet uppgick 2008 till 20 536. Det är en ökning med 32,0 procent i förhållande till 2007. Denna ökning beror på övertagandet av lärarutbildningen.

Prestationsgraden inom universitetets utbildningar, det vill säga antalet uppnådda poäng (helårsprestationer) i förhållande till antalet registrerade studenter (helårsstudenter), tenderar att ligga under det nationella genomsnittet. Detta kan förklaras med att andelen studenter som följer fasta program är förhållandevis låg vid universitetet samt att arbetsmarknaden i regionen är god jämfört med övriga landet. 2008 har dock prestationsgraden ökat. Detta beror på att universitetet tagit över lärarutbildningen som har en mycket hög prestationsgrad.

Utbildningsområde	2008 HPR	2007 HPR	2006 HPR
Humaniora	4 365 (64,9)	3 859 (64,5)	4 010 (68,1)
Juridik	2 271 (82,3)	2 244 (86,3)	2 283 (85,3)
Samhällsvetenskap	6 135 (74,5)	5 539 (72,9)	5 732 (73,9)
Naturvetenskap	2 389 (76,2)	1 859 (72,8)	1 867 (73,7)
Teknik	808 (64,1)	751 (52,9)	745 (61,1)
Vård	348 (92,6)	353 (93,9)	350 (92,1)
Medicin	382 (73,5)	426 (85,9)	405 (81,4)
Undervisning	2 505 (92,7)	-	-
Övrigt	1 239 (86,5)	528 (82,2)	542 (87,4)
Design	1 (-)	-	-
Musik	1 (-)	-	-
Idrott	93 (96,9)	-	-
Totalt	20 536 (75,4)	15 560 (71,8)	15 935 (73,9)

Tabell 17: Antal helårsprestationer (hpr) 2006-2008 fördelat per utbildningsområde med prestationsgrad inom parentes.

Skillnaden mellan prestationsgraden på program och på kurser är en orsak till att prestationsgraden skiljer sig åt mellan de olika utbildningsområdena. Utbildningsområdena vård och undervisning har i större utsträckning programutbildningar medan utbildningsområdet humaniora främst erbjuder kurser. En annan orsak är könsfördelningen inom utbildningsområdena. Kvinnor har inom de flesta områden en högre prestationsgrad än männen, vilket innebär att utbildningsområden med en hög andel kvinnliga studenter (till exempel undervisning och juridik) har hög prestationsgrad.

Examina

Antalet yrkesexamina ökade kraftigt 2008 som en följd av övertagandet av lärarutbildningen. I övrigt skedde inga större förändringar av antalet examina under året. Emellertid förväntas antalet masterexamina öka våren 2009 eftersom det då är två år sedan utbildningen på avancerad nivå infördes.

Examenstyp	2008	2007	2006
Masterexamen	12	2	-
Magisterexamen	1 033	944	1 377
Yrkesexamen*	2 248	684	710
Kandidatexamen	1 156	1 064	1 260
Högskoleexamen	46	68	114
Basblocksexamen	4	10	-
Äldre examina**	0	3	0
Övriga examina	0	0	4
Totalt	4 499	2 775	3 465

Tabell 18: Antalet avlagda examina under perioden 2006-2008 fördelat på examenstyp.

*Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, lärarexamen och psykologexamen.

**Med äldre examina avses examina enligt studieordning fastställd före 1994/95.

För fyraårsperioderna 2005–2008 är målet minst 2 385 lärarexamen med inriktning mot tidigare år varav minst 1 200 med inriktning mot förskola/förskoleklass. När det gäller lärarexamen med inriktning mot senare år är målet minst 2 000.

Minst 30 procent av antalet lärarexamina bör ha en inriktning mot matematik, teknik eller naturvetenskap. I årsredovisningen ska utfall redovisas avseende perioden 2005-2008. Olika examina som räknas in i utfallet ska särredovisas. För lärarexamina och motsvarande äldre examina ska dessutom antalet examina med matematisk, teknisk eller naturvetenskaplig inriktning särredovisas. Vidare ska antalet examinerade yrkeslärare redovisas.

Antalet lärarexamen med inriktning mot tidigare år uppgick under perioden 2005 till 2008 till 3 539 vilket innebär att målet om 2 385 examina uppnåtts. Av dessa skulle enligt målet i regleringsbrevet 1 200 avlägga en examen med inriktning mot förskola eller förskoleklass. Vid Stockholms universitet tog 3 358 en examen med denna inriktning². Även detta mål uppnåddes således.

När det gäller lärarexamen med inriktning mot senare år var målet för perioden 2005 till 2008 2 000 examina. Även detta mål uppnåddes då antalet examina uppgick till 2 412. Målet om 30 procent examina med inriktning mot matematik och naturvetenskap uppnåddes emellertid inte.

Antalet yrkeslärarexamina uppgick under perioden 2005 till 2008 till 344.

2) Orsaken till den stora andelen examina med inriktning mot förskola är att den nya lärarexamen 210 hp (140 p) vänder sig mot skolans tidigare år vilket inkluderar förskola, förskoleklass och fritidshem. Någon lokal examensordning som innebär en inskränkning fattades inte vid Lärarhögskolan i Stockholm. Uppföljningen har inte anpassat sig efter förändringarna i lärarutbildningen från 2001. Studenterna är behöriga som förskollärare med en ny lärarexamen mot tidigare år.

Examen	2008	2007	2006	2005	Totalt 2005-2008	Mål 2005-2008
Läroexamen med inriktning mot tidigare år	644	868	972	1 055	3 539	2 385
<i>varav mot förskola</i>	590	832	942	994	3 358	1 200
Läroexamen med inriktning mot senare år	740	555	566	551	2 412	2 000
<i>varav matematik-naturkunskap</i>	148	119	141	169	577	>600
<i>varav yrkeslärare</i>	128	72	100	44	344	-

Tabell 19: Antal läroexamina för perioden 2005-2008. 2005-2007 examinerades studenterna vid Lärarhögskolan i Stockholm.

Övrig utbildning

Uppdragsutbildning

I årsredovisningen ska framgå de totala intäkterna av all uppdragsutbildning, såväl poänggivande som icke poänggivande, och antalet helårsstudenter i poänggivande uppdragsutbildning.

Till skillnad från 2007 har uppdragsutbildningen ökat kraftigt under 2008. Detta beror på att det bedrivs omfattande uppdragsutbildning inom lärarutbildningen. Prestationsgraden ligger på ungefär samma nivå som tidigare.

Poänggivande uppdragsutbildning	2008	2007	2006
Helårsstudenter	1 036	438	524
Helårsprestationer	654	301	296

Tabell 20: Antal helårsstudenter och helårsprestationer år 2006-2008 i poänggivande uppdragsutbildning.

Intäkterna av universitetets uppdragsutbildning är 93 958 tkr vilket är en kraftig ökning jämfört med 2007. Till detta kommer Stiftelsen Fakultetskursers intäkter som uppgick till 5 462 tkr.

Uppdragsutbildning	2008	2007	2006
Intäkter, tkr	93 958	34 591	51 540

Tabell 21: Intäkter från uppdragsutbildning 2006-2008.

Stiftelsen Fakultetskurs är en fristående stiftelse genom vilken Juridiska fakulteten bedriver sin uppdragsutbildning. Stiftelsen erbjuder juridiska utbildningar på akademisk nivå, från introduktionsutbildningar till avancerade utbildningar för näringsliv, organisationer och offentlig verksamhet.

Vid granskningen av årsredovisningen för 2007 riktade Riksrevisionen kritik mot konstruktionen. Universitetet bemötte kritiken i ett yttrande den 30 maj 2008 men beslutade att likväl se över konstruktionen varefter avtalet mellan Juridiska institutionen och stiftelsen skrevs om. Universitetet har därefter haft kontakter med Riksrevisionen i frågan, och revisionen har i en promemoria den 27 januari 2009 fortsatt framfört kritik, främst avseende frågan om bisysslor och vissa oklarheter i samarbetsavtalet mellan institutionen och stiftelsen.

Med anledning härav har styrelsen inlett en ny analys av situationen och räknar med att kunna redovisa sina ställningstaganden till regeringen och Riksrevisionen efter sitt sammanträde den 3 april.

Stöd till nybörjare i matematik

Stockholms universitet ska stödja nybörjare i matematik i högskolan för att minska klyftan mellan de kunskaper som nybörjarna har i matematik och ingångsnivån för undervisning i matematik på högskolan. I årsredovisningen ska de insatser som gjorts och de resultat som uppnåtts redovisas.

Hösten 2006 prövades ett nytt upplägg av grundkursen i matematik på dåvarande Astronomi-, Fysik-, Meteorologi- samt Sjukhusfysiklinjerna. Läsåret 2007/08 infördes det nya upplägget på resterande utbildningar som läser Matematik I 30 hp, det vill säga kandidatprogrammen i Matematik, Biomatematik, Matematik och ekonomi, Matematik och filosofi, Datalogi, Beräkningsteknik samt på fristående kurs.

Syftet med det nya upplägget har framför allt varit att:

- se till att de studerande aktivt arbetar med kursen redan från start för att dels minska avhoppet från kursen, dels öka genomströmningen,
- ge tid till tvåvägskommunikation i små grupper (ca 10 per grupp) för att därigenom stärka de studerandes muntliga och skriftliga framställning samt
- ge de studerande möjlighet till arbete med något modernt matematikprogram för att därigenom ge bättre inblick i kommande yrkesverksamhet.

2008 har arbetet fortsatt, framför allt med utarbetande av nytt studiematerial dels som komplement till kurslitteraturen, dels som självstudiematerial på datorplattformen WebWork.

Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot matematik och naturvetenskap har valt att behandla matematikinnehållet först för att stärka och fördjupa lärarstudenternas egna kunskaper. Sedan har en didaktisering av innehållet skett. Individuella lösningar har också erbjudits vid ett par tillfällen under året. En stor del av resurserna har fördelats på studenter som i sin utbildning har matematik som ett huvudämne.

Det går ännu inte att utläsa några resultat som direkt beror av innevarande års insatser. De resultat som kan utläsas är frukterna av flera års utvecklingsarbete exempelvis att antalet avhopp har minskat och genomströmningen har ökat samt att de studerandes förmåga att uttrycka sig i tal och skrift har stärkts.

Detta innebär att andelen studerande som är behöriga till fortsatta studier i matematik eller i andra ämnen som kräver 30 hp i matematik som förkunskapskrav har ökat och att de studerandes möjligheter att klara fortsatta studier i matematik och/eller annat ämne har förbättrats eftersom kvaliteten på de studerandes kunskaper har ökat.

Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund

Av årsredovisningen ska framgå antalet helårsstudenter som bedrivit juridisk kompletterande utbildning, antalet sökande till utbildningen på lärosätet, utbild-

ningens upplägg samt de viktigaste erfarenheterna av satsningen.

89 studenter sökte till kompletteringsutbildningen för studenter med en utländsk juristexamen 2007. 30 sökande uppfyllde behörighetskraven. Dessa 30 sökande intervjuades av psykologer vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet. Intervjuerna gick ut på att testa de sökandes motivation till studierna och deras kunskaper i svenska språket.

Resultatet av intervjuerna var att 15 av de sökande ansågs lämpade och antogs till utbildningen. Alla 15 är kvar i utbildningen och deras studieresultat är mycket goda. Inga nya studenter har antagits under 2008.

Utbildningen omfattar fyra terminer och innehåller juridisk introduktionskurs, civilrätt I, statsrätt, straffrätt, processrätt, förvaltningsrätt och ett examensarbete omfattande 30 hp.

Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund (ULV)

Av årsredovisningen ska framgå antalet helårsstudenter som bedrivit kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärarutbildning, antalet sökande till utbildningen på lärosätet, utbildningens upplägg samt de viktigaste erfarenheterna av satsningen.

ULV-projektet (Utländska lärares vidareutbildning) är ett regeringsuppdrag till sex lärosäten att anordna kompletterande utbildning för personer med utländsk lärarutbildning. Syftet är att deltagarnas anställningsbarhet inom den svenska skolan ska förbättras genom att de får en svensk lärarexamen eller ett behörighetsbevis. Stockholms universitet har det nationella samordningsansvaret för projektet. Regionalt utvecklingscentrums (RUC) föreståndare är nationell samordnare och RUC svarar också för den nationella ledningsgruppen och mycket av samordningsarbetet.

Under 2008 har två antagningsomgångar genomförts och ULV 2 respektive 3 har påbörjats. Till ULV 2 i Stockholm med start våren 2008 sökte 145 personer, av dessa antogs 97 och 78 påbörjade studierna. Till ULV 3 med start hösten 2008 sökte 140 personer till Stockholms universitet, 105 antogs och 81 påbörjade studierna. Utbildningen har förlängts till och med den 31 december 2010.

Deltagarna har examen från ett stort antal länder. Den mycket varierande bakgrunden utgör en verklig potential för det svenska skolväsendet samtidigt som det innebär att bedömningen av ansökningshandlingar, validering, studievägledande samtal med studerande kring de individuella studiegångarna etc. är komplicerad och tidsödande. Majoriteten av de studerande har valt att studera på halvfart och distans. Samtliga börjar med kursen Att vara lärare i Sverige. Flertalet av de studerande har därefter en individuell studiegång utifrån tidigare studier och erfarenheter. Under utbildningen ges också möjlighet till språkstöd. Vanligtvis omfattar den kompletterande utbildningen 90-100 hp. Via ULV kan man antingen få ett behörighetsbevis (och då ska man ha fått en rekommendation från Högskoleverket) eller också kan man gå mot examen. I det senare fallet handlar det om individuella studiegångar upp till 120 hp – oftast på halvfart. För behörighetsbevisen är kursen 30 hp och därefter tjänstgöring i skola under handledning. Ca en tredjedel av de studerande läser för en lärarexamen mot förskolan, ca en tredjedel mot grundsko-

lans senare år och ca en tredjedel mot gymnasiet. Naturvetenskapliga ämnen och språk är de vanligaste ämnena.

Under året har 12 personer fått behörighetsbevis utfärdat av Högskoleverket.

Läraryrket med inriktning mot förskola och förskoleklass

Universitetet ska även redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att ett tillräckligt antal lärarstudenter väljer inriktning mot arbete i förskola och förskoleklass.

Under 2008 har läraryrket vid Stockholms universitet förändrats i riktning mot tydligare studievägar för de olika ålderskategorierna. I och med denna förändring finns nu en ingång och studiegång till förskolläraryrket. Tidigare struktur innebar att det fanns fler ingångar genom att utbildningen ofta gav kompetens att undervisa i både förskola, förskoleklass och grundskolans tidigare år. Även om denna struktur innebar att många blivande lärare i sin examen fick kompetens att undervisa i förskolan så pekar studenternas val av kurser mot att de föredrog att undervisa i grundskolans tidigare åldrar. Den nya strukturen ger inte denna dubbla kompetens och de som väljer ingången mot förskolan kommer troligen också att arbeta inom förskolan.

Under året har också en variant av förskolläraryrket arbetats fram som syftar till att rekrytera barnskötare för vidareutbildning till förskollärare.

Särskild utbildning för lärare i yrkesämnen (SÄL)

Ett antal lärosäten har i 2006 års regleringsbrev utpekats att delta i projektet för särskild utbildning för lärare i yrkesämnen. De medverkande universiteterna ska i sina respektive årsredovisningar redovisa sin medverkan i projektet.

SÄL III-projektet för lärare i yrkesämnen pågår under perioden 2006-2009. Efter fyra antagningsomgångar har totalt 287 personer antagits till SÄL III i Stockholm. Våren 2008 fanns 166 registrerade studenter i projektet och hösten 2008 var motsvarande tal 106. 85 personer har hittills fått examen. SÄL III-projektet har under 2008 arbetat med en antologi, Yrkesläraryrket inom SÄL III-projektet, som gavs ut i december 2008.

Vidareutbildning av lärare i skolan (VAL)

Ett antal lärosäten har i 2006 års regleringsbrev utpekats att delta i projektet för vidareutbildning av personer som saknar lärarexamen. De medverkande universiteterna och högskolorna ska i sina respektive årsredovisningar redovisa sin medverkan i projektet.

Vid Stockholms universitet ansvarar RUC för samordningen av VAL-projektet. Till våren 2008 sökte 199 personer till projektet och 63 kunde antas. Till hösten 2008 sökte 245 personer och 95 kunde antas.

För att antas till utbildningen ska de studerande ha tidigare högskoleutbildning och erfarenhet av att ha arbetat som lärare. Utbildningen får högst omfatta 60 hp. Arbetet med antagning och individuella studiegångar är komplicerat och tidskrävande. Vid utbildningsstarten ges varje deltagare en preliminär studiegång. Hittills har två huvudgrupper utkristalliseras. I den ena gruppen – som är i majoritet – har

studenterna som regel sina ämnesstudier avklarade och erbjuds det allmänna utbildningsområdet, medan studenterna i den andra gruppen huvudsakligen uppvisar tidigare oavslutade lärarstudier och därmed erbjuds en kompletterande utbildning.

Inför våren 2009 har RUC i samarbete med Lärarutbildningskansliet tillskrivit 1 040 tidigare studenter med oavslutad lärarutbildning och informerat om deras möjligheter att avsluta sina studier, bland annat genom VAL-projektet.

Särskilda åtaganden

Tolk- och översättarinstitutet

Stockholms universitet ska i årsredovisningen redovisa antalet deltagare i specialkurser för auktoriserade tolkar i rättstolkning respektive i preparandkurser inför auktorisationsprov. Universitetet ska redovisa i vilken omfattning preparandutbildningen bidragit till att öka antalet kvalificerade kontakttolkar. Universitetet ska vidare redovisa omfattningen av utbildning av lärare, språkhandledare och bedömare för kontakttolkutbildningen.

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) ska enligt regleringsbrevet erbjuda tolk- och översättarutbildning för minst 120 studenter per budgetår samt konferenstolkutbildning för minst 10 studenter vartannat år. 2008 var antalet registrerade studenter vid TÖI 186 varav 152 var kvinnor. Antalet helårsstudenter uppgick till 79,5.

Kurs	Registrerade studenter 2008	2008 HST	2007 HST	2006 HST
Översättarutbildningar	95	40,5	45	78
Konferenstolk	-	-	-	-
Övriga tolkutbildningar	22	11	10	15,5
Specialkurs	27	7	12	13,5
Tolk/översättarutbildning	42	21	23	-
Totalt	186	79,5	90	107

Tabell 22: Antal registrerade studenter och helårsstudenter vid TÖI:s utbildningar år 2008 med jämförelsetal för åren 2006-2007.

Det gångna årets utbildningar har liksom tidigare år omfattat ett stort antal språk. Flera kurser har bedrivits i samarbete med språkinstitutioner vid Stockholms universitet.

Antalet deltagare i specialkurser för auktoriserade tolkar i rättstolkning har varit 266 och antalet deltagare i preparandkurser inför auktorisationsprov har varit 109.

Sex kurser för lärare, språkhandledare och bedömare med sammanlagt 28 deltagare har ägt rum. Ytterligare en utbildning har anordnats där kontakttolklärare har deltagit tillsammans med teckenspråkstolklärare. Antalet deltagare i den utbildningen var 24 varav hälften kontakttolklärare.

Tolk- och översättarinstitutet redovisar senare, i särskild ordning, i vilken omfattning preparandutbildningen bidragit till att öka antalet kvalificerade kontakttolkar, eftersom redovisningen behöver kompletteras med uppgifter från Kammarkollegiet.

Utbildning i särskilda ämnen

Av årsredovisningen ska framgå antalet erbjudna platser, antalet sökande samt antalet helårsstudenter och helårsprestationer inom finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Stockholms universitet har under 2008 haft som särskilt åtagande att erbjuda utbildning i ämnena finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Nedan redovisas antalet sökande till respektive utbildning.

Ämne	2008	2007	2006
Finska	184	178	-
Lettiska	13	11	13
Litauiska	4	1	3
Portugisiska	507	577	-
Strålningsbiologi	2	12	4
Svenskt teckenspråk	450	421	407

Tabell 23: Totalt antal sökande till utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2006-2008. Finska och portugisiska ingick inte i det särskilda åtagandet 2006.

Universitetet erbjuder ett visst antal platser i dessa ämnen varje år. I de flesta av ämnena antas dock alla behöriga sökande. Detta får till följd att antalet platser och antalet antagna kan skilja sig högst väsentligt.

Ämne	2008	2007	2006
Finska	480	320	-
Lettiska	100	100	50
Litauiska	100	100	50
Portugisiska	307	256	-
Strålningsbiologi	12	5	12
Svenskt teckenspråk	146	127	111

Tabell 24: Antal erbjudna platser på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2006-2008.

I förhållande till tidigare år har inga stora förändringar skett vad gäller antalet helårsstudenter och helårsprestationer.

Ämne	2008		2007		2006	
	HST	HPR	HST	HPR	HST	HPR
Finska	46	20	43	27	-	-
Lettiska	11	7	8	6	10	6
Litauiska	6	2	3	2	5	2
Portugisiska	90	40	103	50	-	-
Strålningsbiologi	4	4	3	2	2	2
Svenskt teckenspråk	38	32	39	29	29	23

Tabell 25: Antal helårsstudenter och antal helårsprestationer på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande vid Stockholms universitet 2006-2008.

Test i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus)

Av årsredovisningen ska framgå antalet deltagare i testet.

Stockholms universitet ansvarar genom Institutionen för nordiska språk för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska (Tisus). Provet gavs den 13 maj och den 4 november 2008 vid sju universitet och högskolor: Göteborg, Linköping, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala. Provet gavs även på 71 olika platser världen över. Flest testtagare per ort fanns i Aten, Berlin och Paris, men även platser som Abu Dhabi, Buenos Aires, Moskva och Osaka hade fler än en testtagare.

Målgruppen är studerande med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor. Antalet testtagare 2008 var stabilt jämfört med 2007 och 2006. Totalt prövades under året 607 (614, 610) blivande studenter (2007 och 2006 års siffror inom parentes): Stockholm 234 (206, 210) testtagare, Göteborg 83 (76, 85), Lund 26 (76, 49), Malmö 48 (46, 33), Uppsala 42 (34, 27), Linköping 9 (16, 12) och Umeå 4 (5, 32). Antalet testtagare i utlandet var 161 (155, 162). Dessutom provades testet ut av knappt 300 kursdeltagare på de behörighetsgivande kurserna i svenska på provorterna.

Under året har en extern kvalitetsgranskning av testet skett enligt de riktlinjer och de minimikrav som gäller för medlemmarna i Association of Language Testers in Europe (ALTE Code of Practice). En uppföljning av utvärderingen kräver insatser för att stärka reliabiliteten i bedömningen av muntliga och skriftliga färdigheter och utvecklingsarbetet har under året fokuserat på detta. Provorterna har genomfört gemensamma bedömningar och även haft en fortbildningsdag på Stockholms universitet för alla bedömare. Enligt granskningen kommer det även att krävas besök på de olika provorterna.

Nationella medel för studenter med funktionshinder³

Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder som vidtagits vid lärosätena för att förbättra situationen för studenter med funktionshinder samt kostnaderna för de pedagogiska stödåtgärderna. Vidare ska framgå det kända antalet studenter med funktionshinder vid lärosätena med fördelning per lärosäte, funktionshinder och kön.

Stockholms universitet ska samla in uppgifter om övriga högskolors kostnader för särskilt pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder och i mån av behov fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål.

De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser endast personliga pedagogiska insatser i studiesituationen för enskilda studenter med funktionshinder samt riktade pedagogiska insatser som erbjuds studenterna ifråga i grupp. Sammanställningen 2008 avser kostnader för teckenspråkstolkning, skrivtolkning, anteckningsstöd, mentor, enskild handledning och extra handledning, (riktat) språkstöd, viss studentassistans inom högskolan samt vissa kostnader för lektor eller motsvarande för litteratur som ej produceras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket.

Från ett antal lärosäten redovisas även kostnader för anpassad examination, en åtgärd som vid alltfler lärosäten inkluderas i den pedagogiska metodutvecklingen på institutionsnivå. Under 2008 uppgick dessa kostnader till 65 183 tkr (62 956 tkr 2007 och 62 352 tkr 2006), vilket i första hand ska täckas genom att universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd avsätter 0,3 procent av sina anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. 46 646 tkr (72 procent 2008, 70 procent 2007 och 69 procent 2006) av dessa kostnader avser utbildningstolkning (teckenspråk).

De anvisade medlen för budgetåret 2008 uppgick till 26 451 tkr (26 250 tkr 2007 och 26 042 tkr 2006), varav 24 050 tkr fördelades i januari, med uppgifterna för 2006 som underlag. Vidare tilldelades Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet 1 124 tkr (968 tkr 2007 och 960 tkr 2006) för arbetet med digitalt svenskt teckenspråkslexikon i enlighet med propositionen Den öppna högskolan (2001/02:15). Under året har institutionens lexikonverksamhet fokuserat på utveckling av databasen för att ersätta den tidigare digitala versionen av Svenskt teckenspråkslexikon med en mer användarvänlig och innehållsrik version. Parallellt har ett speciallexikon om siffertecken publicerats. Universitetets kostnader för arbetet med det särskilda åtagandet rörande studenter med funktionshinder, inklusive högskolegemensamma aktiviteter som härrör till åtagandet, uppgick till 1 277 tkr (1 202 tkr 2007 och 1 065 tkr 2006).

I förhållande till 2007 ökade antalet kända studenter med funktionshinder med 12 procent vilket är en större ökning jämfört med tidigare år (7 procent 2007 och 7 procent 2006). Här kan nämnas att i takt med att den generella tillgängligheten utvecklas vid universitet och högskolor, kommer ett stigande antal studenter inte med i denna studentstatistik.

Budgetåret 2008 erhöll 4 805 studenter (4 290 2007 och 4 001 2006), varav 19

3) För statistik rörande studenter och forskarstuderande med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2008 se bilaga 2.

forskarstuderande, särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionshinder. I studentgruppen var 64 procent kvinnor, vilket överensstämmer i stort med studentpopulationen i övrigt. Uppskattningsvis har ytterligare 1 205 studenter, varav 20 forskarstuderande, under året kontaktat högskolornas samordnare för studenter med funktionshinder för samtal och studieplanering – eller kommit till samordnarens kännedom genom lärare och vägledare vid institutioner/motsvarande.

En prioriterad uppgift under året har varit att öka medvetenheten om funktionshinder hos lärare, studievägledare och övrig personal. Vid Uppsala universitet har det hållits en serie seminarier utifrån rapporten Undervisa tillgängligt – funktionshinder och undervisning, konkreta tips och övningar för lärare som tagits fram vid universitetet. Författaren till nämnda rapport har även hållit seminarier vid andra lärosäten under året, till exempel vid Luleå tekniska universitet.

Mentorstöd är en vanlig åtgärd för den ökande gruppen studenter med kognitiva svårigheter. Vid KTH har mentorverksamheten utvecklats strategiskt med utbildning och uppföljning. Här har även ett samarbete med företaget Left is Right inletts för att underlätta karriärplanering och vägen ut i arbetslivet för studenter med Aspergers syndrom.

Nya initiativ har tagits för att underlätta för studenter med läs- och skrivhinder. Vid Göteborgs universitet har alla aktiva studenter fått möjlighet att ladda ned de programvaror där licensavtalet även omfattar studenters hemanvändning, däribland programvaror avsedda främst för personer med olika funktionshinder.

Pedagogutbildning

Stockholms universitet ska medverka till att tillgodose behovet av pedagoger med inriktning mot undervisning av elever med synskada respektive elever med hörselskada. Universitetet ska i detta arbete samarbeta med Specialpedagogiska skolmyndigheten. Av årsredovisningen ska framgå hur universitetet arbetat med detta uppdrag.

Samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten sker både genom utveckling och genomförande av fristående kurser inom synområdet och döv/hörselområdet (kompetensutveckling för redan utbildade lärare) och inom pågående lärarutbildning.

Samverkan inom döv- och hörselområdet

Möten mellan företrädare för utbildningar inom området döv/hörsel vid Specialpedagogiska institutionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten har ägt rum under året, varvid utbildningar och samverkan mellan olika instanser (avnämare, utbildningsanordnare, universitet etc.) diskuterats både i ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv.

I samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten har under året tre kurser utformats och genomförts. Under 2008 har Stockholms universitet även ansvarat för att i samverkan med Örebro universitet och Malmö högskola utarbeta en magisterkurs inom döv/hörselområdet. Även denna har utarbetats i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten.

I samarbete mellan lärare vid Specialpedagogiska institutionen, studerande som nu läser en utbildningsprofil mot döva och hörselskadade (och har Specialpedagogiska

institutionen som sin hemvistinstitution), samt lärare som arbetar inom specialskolan (Specialpedagogiska skolmyndigheten) genomförs ett longitudinellt projekt, VIA-projektet.

Samverkan inom synområdet

Under 2008 har Stockholms universitet genomfört och avslutat Magisterprogram med ämnesbredd, inriktning synpedagogik och synnedsättning, 75 hp. Dessutom har två olika fristående kurser getts under året, Synpedagogik och synnedsättning, fördjupning II, 15 hp, och Flerfunktionshinder och synnedsättning, 15 hp.

I magisterprogrammet och de fristående kurserna har de områden som berör barn och ungdomar med synskada utformats i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten främst vad gäller planering av innehåll och upplägg. Personal från Resurscenter syn vid Specialpedagogiska skolmyndigheten har vid ett flertal tillfällen föreläst i utbildningarna utifrån sin specifika yrkeskompetens. Regelbundna möten mellan företrädare för utbildningar inom synpedagogik vid Specialpedagogiska institutionen och Specialpedagogiska institutet/Specialpedagogiska skolmyndigheten har ägt rum, varvid utbildningar och samverkan mellan olika instanser diskuterats både i ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv.

När det gäller kursen Flerfunktionshinder och synnedsättning har samverkan – förutom planering av innehåll, form och upplägg – även inneburit ett aktivt medverkande från Specialpedagogiska institutet/Specialpedagogiska skolmyndigheten under kursens gång, bland annat genom att utbildare från Resurscenter syn och rådgivare från Specialpedagogiska institutet har deltagit vid alla kursträffar. Kursen har getts delvis på distans med tre kursträffar per termin.

Övrig återrapportering

Förändringar i utbildningsutbudet

I årsredovisningen för 2010 ska universitet och högskolor redovisa och kommentera förändringar i utbildningsutbudet, särskilt med avseende på

– såväl studenternas som arbetsmarknadens efterfrågan på lärosätets utbildningar, och

– avvägningen mellan kurser och program.

En delredovisning ska dock lämnas i årsredovisningen för 2008. Denna ska fokusera på efterfrågan på kurser på grundnivå och avancerad nivå och avvägning mellan kurser på respektive nivå.

Efterfrågan på kurser på grundnivå och avancerad nivå behandlas i inledningen till kapitlet om utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

När det gäller avvägningen mellan kurser på grundnivå och på avancerad nivå skiljer sig denna åt mellan de olika fakulteterna beroende på förutsättningarna. Många institutioner vid Humanistiska fakulteten har exempelvis gjort bedömningen att det är viktigt att satsa på grundnivån för att säkra underlaget till avancerad nivå.

Vid Juridiska fakulteten har frågan om avvägningen av kurser på grundnivå respektive avancerad nivå inte så stor relevans då merparten av studenterna läser på

Juristprogrammet. Inom detta består de tre sista terminerna av kurser på avancerad nivå. En arbetsgrupp har emellertid tillsatts inom Juridiska fakulteten för att se över Juristprogrammet och komma med eventuella förslag till förändringar.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har ett omfattande kursutbud på grundnivå och utfärdar kandidatexamina inom 20 huvudområden. Det finns på grundnivå en trend mot att institutionerna alltmer organiserar sina utbildningar i programform. Det ses som ett bra sätt att hålla kvar studenterna vid institutionen och möjliggöra en mer långsiktig planering. Dessutom är sammanhållna program något som studenterna tenderar att efterfråga i allt större utsträckning. Totalt är därför fler studenter idag jämfört med tidigare knutna till program. Även när det gäller den avancerade nivån har merparten av Samhällsvetenskapliga fakultetens institutioner valt att organisera sin utbildning i programform. Sedan den nya utbildningsstrukturen kom har därför närmare 30 masterprogram skapats.

Naturvetenskapliga fakultetens totala antal kurser fördelar sig relativt jämt mellan kurser på grundnivå och avancerad nivå. Efterfrågan av naturvetenskaplig utbildning har minskat under senare år, vilket medfört ett besvärligt rekryteringsläge. Detta problem är dock inte unikt för Stockholms universitet. Det är än så länge för tidigt att analysera efterfrågan av utbildningar och kurser på avancerad nivå. De studenter som påbörjade utbildningar i det nya utbildningssystemet når den avancerade nivån först hösten 2010. Efterfrågan av masterprogram från internationella studenter har ökat kraftigt jämfört med den första ansökningsomgången hösten 2007. Ökningen av studenter som påbörjar utbildningen har inte varit lika kraftig som ökningen av antalet ansökningar.

Reell kompetens

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen för 2008 redovisa hur bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) om s.k. reell kompetens tillämpats. Lärosätena ska även redovisa vilka modeller eller metoder som använts vid bedömningen. Av redovisningen ska vidare framgå i vilken utsträckning som lärosätena samverkar för att utveckla kvalitativa metoder och rutiner för bedömning av reell kompetens.

Universitetets utbildningskatalog och webbplats innehåller information om hur reell kompetens kan åberopas vid ansökan till utbildning. Av de lokala riktlinjerna för bedömning framgår att den som vill få sin reella kompetens bedömd själv ska ansöka om detta. En analys av de dokument den sökande åberopar samt en samlad bedömning av personens bakgrund görs. Slutbedömningen redovisas i form av ett skriftligt beslut till den sökande.

Ett positivt beslut av en annan högskola om en persons grundläggande behörighet baserat på reell kompetens, ska normalt godtas av Stockholm universitet. Detsamma gäller särskild behörighet för en viss utbildning, förutsatt att denna har ett likartat innehåll och lika behörighetskrav.

I antagningen till höstterminen 2008 bedömdes 366 ansökningar (siffran för höstterminen 2007 var 248 och för höstterminen 2006 235). Av dessa beviljades 14 (motsvarande för 2007 var 14 och för 2006 19). Knappt 40 personer befanns vara behöriga genom motsvarande kunskaper eller beviljades undantag.

Åtgärder för studie- och karriärvägledning inom lärarutbildningen

Lärosäten som bedriver lärarutbildning ska efter hörande av Högskoleverket och Statens skolverk planera för dimensioneringen av olika ämneskombinationer, inriktningar och specialiseringar. Dimensioneringen ska svara mot studenternas efterfrågan och mot arbetsmarknadens behov. Åtgärder för att vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen för 2008.

Under hösten 2008 har två studie- och karriärvägledare anställts på central nivå vid lärarutbildningen vid Stockholms universitet. Dessa har tillsammans med studievägledare vid institutionerna erbjudit information och vägledning till både presumtiva studenter och studenter inom utbildningen.

Regionala utvecklingscentrum

De lärosäten som bedriver lärarutbildning ska medverka i regionala utvecklingscentrum. Dessa centrum ska främja bl.a. utveckling av lärarutbildningen och kompetensutveckling av lärare. Av årsredovisningen för 2008 ska framgå antalet och inriktningen av samverkansprojekt och samverkansaktiviteter vid de regionala utvecklingscentrumen.

I samband med att Stockholms universitet övertog verksamheten vid Lärarhögskolan i Stockholm i januari 2008 bildades ett nytt vidgat regionalt utvecklingscentrum, RUC, med särskild fokus på kommunsamverkan och skolutveckling. Organisationen kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) vid Stockholms universitet omfattar 45 partnerområden fördelade på 25 kommuner och 14 stadsdelar. Kommunerna är indelade i fem regioner.

RUC har under 2008 medverkat i en rad samverkansprojekt som främjar lärarutbildning och kompetensutveckling av lärare, bland annat SÄL III (Särskild lärarutbildning för lärare i yrkesämnen på gymnasiet), ULV (Utländska lärares vidareutbildning) och VAL (Vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen) som behandlats i tidigare avsnitt.

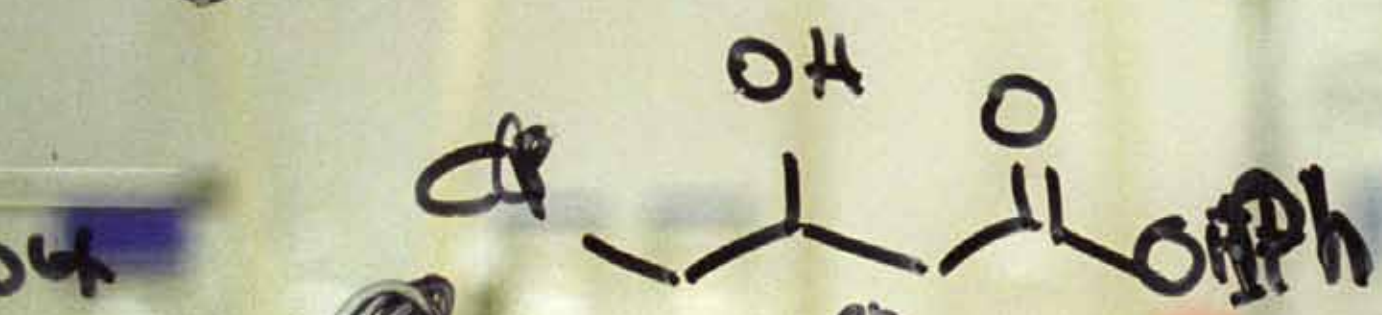
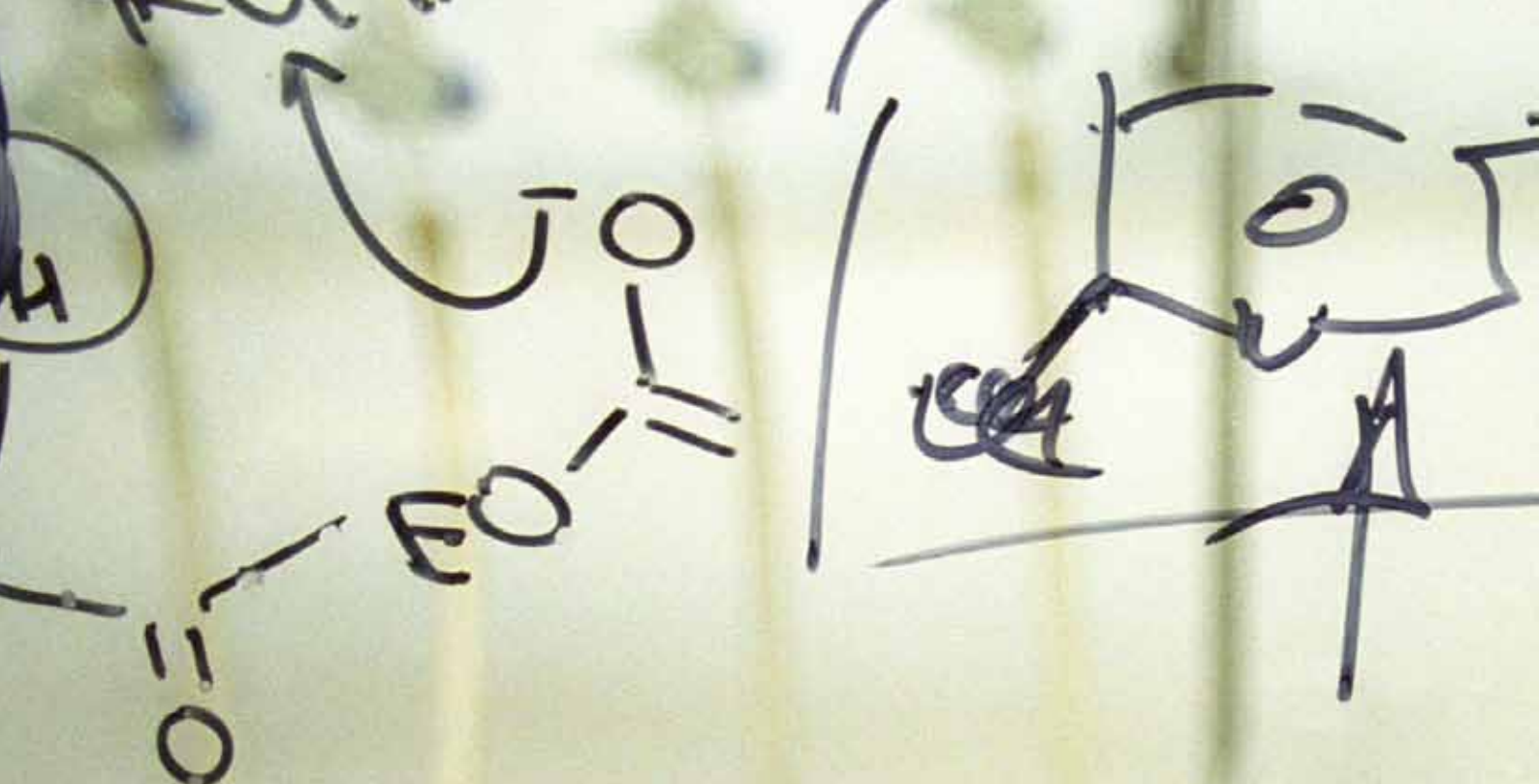
RUC samordnar även Lärarlyftet på Stockholms universitet. Inför vårterminen 2008 upphandlade Skolverket 15 kurser av Stockholms universitet och inför höstterminen 2008 35, varav 30 startades. Inför våren 2009 har Skolverket upphandlat 41 kurser. Över 1 000 lärare har under året deltagit i Skolverkets fortbildningsinsatsning vid Stockholms universitet.

Under 2008 har universitetet samverkat med Myndigheten för skolutveckling. Myndighetens kompetensutveckling för matematiklärare och matematikutvecklare har fortsatt enligt planerna. Universitetet har också tilldelats medel för kompetensutvecklingsinsatser i naturvetenskap och teknik under 2008. RUC samordnar verksamheten i nära samverkan med institutionerna.

RUC har under året också haft mer omfattande samverkansprojekt/uppdrag riktade mot enskilda kommuner/stadsdelar och bland annat medverkat till en kompletterande utbildning för barnskötare till förskollärare. Under året har Stockholm, Sollentuna, Nacka, Solna, Nykvarn och Södertälje deltagit i verksamheten.

RUC har även deltagit i och/eller drivit andra projekt såsom:

- Läs- och skrivprojektet tillsammans med Stockholms stad
- Mångfaldsprojektet – samverkan mellan utländska lärare och deras svenska kollegor
- Svenska för pedagoger – ett samarbetsprojekt mellan Stockholms stad och universitetet via RUC
- Entreprenöriellt lärande i teori och praktik
- Kompetensutvecklingsdagarna – föreläsningar, seminarier och workshops för samtliga skolor i regionen
- Nationellt nätverk för regionala utvecklingscentrum
- Guangdong Civil Servant Public Administration Training Program – ett femårigt samarbetsprogram med Guangdongprovinsen i Kina

0.2 mol 69 mg
 1 ml DMF
 Na hydroxide
 30'

Forskning och utbildning på forskarnivå

Omfattning av utbildning på forskarnivå

Nyantagning

Av årsredovisningen ska framgå antalet personer som under 2008 har påbörjat utbildning på forskarnivå och bland dessa antalet personer som har antagits till studier för licentiatexamen. Större förändringar ska särskilt kommenteras.

Under år 2008 antogs 286 studenter till utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitet. De nyantagna doktorandernas fördelning på vetenskapsområden och forskningsämnen framgår av nedanstående tabeller. Antalet nyantagna inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet ökade med 9,2 procent i förhållande till 2007 medan nyantagningen inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet ökade med 27,4 procent.

Sett i ett längre perspektiv har det förekommit relativt stora variationer mellan åren när det gäller antalet nyantagna forskarstudenter inom båda vetenskapsområdena. Under 2008 har emellertid antalet nyantagna ökat inom båda vetenskapsområdena. Denna ökning beror till stor del på de nya forskarskolor som startat för vidareutbildning av lärare.

Vetenskapsområde	2008	2007	2006
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	142 (61)	130 (61)	103 (61)
Naturvetenskapligt	144 (51)	113 (48)	156 (41)
Totalt	286 (56)	243 (55)	259 (49)

Tabell 26: Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2006-2008 fördelat på vetenskapsområden. Andelen kvinnor anges inom parentes i procent av antalet nyantagna per år och vetenskapsområde.

Fördelningen av de nyantagna på forskningsämnen avspeglar fördelningen på vetenskapsområden. Antagningen ligger på ungefär samma nivå eller högre än tidigare.

Forskningsämne	2008	2007	2006
Humaniora/religionsvetenskap*	57 (72)	43 (58)	31 (71)
Rättsvetenskap/juridik	9 (56)	6 (67)	5 (60)
Samhällsvetenskap	80 (53)	81 (62)	67 (62)
Matematik	8 (25)	12 (25)	5 (20)
Medicin**	3 (67)	2 (100)	1 (0)
Naturvetenskap	127 (53)	97 (48)	146 (42)
Teknikvetenskap***	2 (100)	2 (100)	4 (0)

Tabell 27: Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2006-2008 fördelat på forskningsämnena. Andelen kvinnor i procent av antalet nyantagna per år och forskningsämne anges inom parentes.

*Religionsvetenskap finns inte som ämne vid Stockholms universitet.

**Medicinsk strålningsfysik

***Biofysik och naturresurshushållning

Mellan 2006 och 2008 har totalt 43 studerande antagits till utbildning på forskarnivå som ska leda till en licentiatexamen. Under 2008 har totalt 32 studerande antagits till utbildning på forskarnivå som ska leda till en licentiatexamen, varav drygt hälften kvinnor. Ökningen av antalet antagna till licentiatexamen är en följd av forskarskolorna för vidareutbildning av lärare.

Vetenskapsområde	2008	2007	2006
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	16 (81)	5 (80)	3 (33)
Naturvetenskapligt	16 (31)	3 (0)	0
Totalt	32 (56)	8 (50)	3 (33)

Tabell 28: Antal antagna 2006-2008 till utbildning på forskarnivå som ska leda till licentiat-examen. Andelen kvinnor i procent av antalet antagna per år och vetenskapsområde anges inom parentes.

Genomsnittlig studietid

En beskrivning av genomströmningen i utbildningen på forskarnivå ska göras genom en redovisning av den genomsnittliga studietiden för licentiat- respektive doktorsexamen 2007.

I tabellen nedan redovisas genomsnittlig studietid för doktorsexamen och licentiat-examen fördelat på vetenskapsområde för år 2007 jämfört med åren 2006 och 2005.

Vetenskapsområde	2007	2006	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt			
Doktor	6,4	6,5	6,5
Licentiat	5,8	4,2	5,8
Naturvetenskapligt			
Doktor	5,3	5,4	4,9
Licentiat	4,5	4,5	4,8

Tabell 29: Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen 2005-2007 fördelat på vetenskapsområde.

Som framgår av tabellen är den genomsnittliga studietiden längre inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet än inom det naturvetenskapliga både när det gäller doktorsexamen och licentiatexamen. Den genomsnittliga studietiden för licentiatexamen har ökat inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. När det gäller licentiatexamen är populationen inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet relativt liten, vilket gör att enskilda resultat får stort genomslag. I avsnittet om effektivitet och kvalitet redovisas de åtgärder som vidtagits för att korta studietiderna.

Examina

I årsredovisningen för 2008 ska framgå utfallet av antalet examina för 2005, 2006, 2007 och 2008. Examinationsmålet för forskarutbildningen inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet är 550 examina för fyraårsperioden 2005-2008. Inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet är målet 455 forskarexamina för perioden.

Inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet uppgick antalet forskarexamina till 508,5 vilket innebär att målet om 550 examina för perioden 2005 till 2008 inte uppnåddes. En orsak till att målet inte nåddes kan vara att de ekonomiska resurserna begränsat möjligheterna att anta studenter till utbildning på forskarnivå. Inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet uppgick antalet forskarexamina till 467,5 och målet om 455 examina uppnåddes därmed.

I tabellen nedan redovisas resultaten åren 2005–2008.

Vetenskapsområde	Antal doktors-examina som inte föregåtts av licentiatexamen	Antal doktors-examina som föregåtts av licentiatexamen	Antal licentiat-examina	Antal examina i forskarutbildningen, omräknade*
Humanistisk-samhällsvetenskapligt				
Utfall 2005	110	18	31	134,5
Utfall 2006	108	15	26	128,5
Utfall 2007	108	14	8	119
Utfall 2008	111	18	13	126,5
Totalt 2005-2008	547	65	78	508,5
Naturvetenskapligt				
Utfall 2005	43	70	71	112,5
Utfall 2006	40	58	76	107
Utfall 2007	40	53	99	116
Utfall 2008	56	69	83	132
Totalt 2005-2008	179	250	329	467,5

Tabell 30: Antal doktorsexamina respektive licentiatexamen per vetenskapsområde 2005-2008.

* Doktorsexamen räknas som en examen. Doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen och licentiatexamen räknas som en halv examen.

Åtgärder i utbildningen på forskarnivå

Effektivitet och kvalitet

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå vilka åtgärder som har vidtagits för att med bibehållen kvalitet öka effektiviteten i utbildningen på forskarnivå.

Arbetet med individuella studieplaner har fortsatt vid universitetet under 2008. Syftet är bland annat att sänka den genomsnittliga tiden för utbildning på forskarnivå.

Beslut om riktlinjer för forskarskolornas bedrivande har fattats av rektor.

En annan åtgärd som vidtagits bland annat vid Humanistiska fakulteten för att minska de långa genomsnittstiderna är att försöka begränsa avhandlingarnas omfång. Denna fråga har även diskuterats på nationell nivå vad gäller avhandlingar i juridik. Humanistiska fakulteten har dessutom under 2008 inlett en översyn med syfte att lägga ned ämnen på forskarnivå som inte uppfyller de fastställda kraven för ett forskarämne.

Vid Pedagogiska institutionen har handledningstiden utökats väsentligt under 2008 och vid Institutionen för data- och systemvetenskap har handledarkommitéer för doktoranderna introducerats. Samtal mellan doktorander och studierektor för utbildningen på forskarnivå framhålls också som viktigt av flera institutioner.

Orsaker som anges som förklaring till de långa studietiderna är sjukskrivning, föräldraledighet, institutionstjänstgöring och att doktoranden är tvungen att försörja sig på annat sätt när finansieringen/doktorandanställningen är slut.

Åtgärder för breddad rekrytering och ökad anställningsbarhet

Universitet och högskolor ska bredda rekryteringen till utbildning på forskarnivå. Utbildningen ska förbereda för en karriär såväl inom som utanför högskolan. Av årsredovisningen ska framgå vilka särskilda åtgärder som lärosätet vidtagit för att nå målet.

När det gäller att bredda rekryteringen till utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitet har inga åtgärder vidtagits under 2008. Fokus i arbetet med breddad rekrytering ligger istället på grundnivå och avancerad nivå, eftersom denna är avgörande för rekryteringen till forskarnivå.

Vad gäller förberedelser för karriär inom och utanför högskolan har informationsdagar anordnats vid fakulteterna för att informera om villkor och regler under doktorandtiden och om framtida karriärmöjligheter. Andra exempel på åtgärder är högskolepedagogisk utbildning samt att ge doktoranderna möjlighet att delta i forskarseminarier och konferenser. Årliga medarbetarsamtal, där bland annat tiden efter doktorsexamen diskuteras, är också ett sätt att förbereda för en framtida karriär.

Utbildningsvetenskaplig forskning och utbildning på forskarnivå

Universitet och högskolor som anordnar lärarutbildning ska i årsredovisningen för 2008 redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka utbildningsvetenskap-

lig forskning och forskarutbildning med en sådan inriktning samt omfattningen av åtgärderna.

I samband med att Lärarhögskolans i Stockholm verksamhet den 1 januari 2008 fördes över till Stockholms universitet gjordes en satsning på utbildningsvetenskaplig forskning. Utöver de drygt 33 mnkr som Lärarhögskolan redan disponerade tillsköt universitetet 30 mnkr.

Tillskottet syftade främst till att skapa förutsättningar för att bygga upp utbildningsvetenskaplig forskning, skapa forskningsanknytning samt öka antalet doktorander inom det utbildningsvetenskapliga området. Medlen fördelades så att varje institution garanterades resurser som motsvarade kostnader för två professorer, en forskarasistent, sex doktorander samt en rörlig resurs, relaterad till antalet lektorer på institutionen.

När det gäller forskarskolor för yrkesverksamma lärare inom ramen för regeringens satsning Lärarlyftet har tre av de tio forskarskolor som beviljats stöd av regeringen inrättats vid Stockholms universitet under våren 2008.

Utbildning på forskarnivå för lärare i skolan

Utbildningen på forskarnivå för lärare ska organiseras i form av forskarskolor. Världlärosätet ska i årsredovisningen för 2008 redovisa hur många licentiander som antagits till utbildningen och till vilket vetenskapsområde de knutits. Av årsredovisningarna ska kortfattat framgå formerna för samarbetet mellan världlärosätet och partnerlärosätena. Vidare ska framgå hur forskarskolan samarbetat med skolorna.

Forskarskolan Teknikutbildning för framtiden (TUFF)

Stockholms universitet har under 2008 antagit nio licentiander och KTH har antagit fem licentiander. Fem av licentianderna är knutna till det tekniska vetenskapsområdet och nio till det naturvetenskapliga.

En operativ ledningsgrupp med representanter från alla tre lärosätena (KTH, Högskolan i Gävle samt Stockholms universitet), där Stockholms universitet är ordförande, bildades i juni 2008. Arbeta pågår med att skapa en referensgrupp till TUFF. Ingående kommuner kommer att inbjudas att utse en representant till denna grupp.

Den inledande kursen i vetenskapsteori och metod under höstterminen 2008 gavs i samarbete mellan KTH och Stockholms universitet. KTH var kursansvarig. TUFF-specifika kurser arbetas fram gemensamt och antagningsbeslut förankras hos samtliga lärosäten.

Doktoranderna genomför, inom ramen för kursen Vetenskapsteori och metod, fältstudier i skolor i sina hemkommuner alternativt i närliggande kommuner. Öppna seminarier för lärare planeras, dels lokalt i respektive kommuner och dels vid de olika lärosätena.

Forskarskolan Klimatutveckling och Vattenresurser (LKV)

Tio licentiander har antagits till forskarskolan. Licentiander verksamma vid Södertörns högskola (Institutionen för livsvetenskaper) kommer att antas och examineras vid Institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi, Stockholms universitet. Samtliga är knutna till det naturvetenskapliga vetenskapsområdet.

Forskarskolan leds av en ledningsgrupp bestående av representanter från de samverkande institutionerna, studentrepresentant samt representant från skolvärlden. Ledningsgruppen träffas tre gånger per termin och fattar övergripande beslut om budget, gemensamma aktiviteter och skolsamverkan.

Med undantag av de obligatoriska kurserna, kommer varje licentiand att följa den redan befintliga studieplanen för forskarstudier som finns upprättad vid den institution där de antagits. Detta innebär att ämnesansvarig vid respektive institution beslutar om vilka krav som ställs på licentianden med avseende på till exempel val av kurser, behörighet, seminariedeltagande och examinationsformer.Handledningen av licentianderna är i så stor utsträckning som möjligt institutionsöverskridande, med huvudhandledare från den institution där licentianden är antagen, och biträdande handledare från en eller flera av de övriga institutionerna.

Läraryrkarskolan kommer kontinuerligt att sträva efter ett kunskapsutbyte mellan skolorna och den akademiska världen. Initialt kommer aktiva forskare inom forskarskolans fokusområden att besöka gymnasieskolor och berätta om sin forskning. Denna samverkan planeras i samråd med lärarlicentianderna. Ytterligare skolsamverkan kommer att bli aktuell längre fram.

Forskarskolan Läs- och skrivutveckling

16 licentiander har antagits till forskarskolan i läs- och skrivutveckling. Dessa är knutna till fem olika institutioner vid Stockholms universitet. Samtliga licentiander är knutna till det humanistiskt-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. De olika institutionerna bidrar med handledare till forskarskolan. Två av handledarna kommer från partnerlärosätet Högskolan i Gävle och de övriga 30 från värdlärosätet Stockholms universitet.

Diskussioner om den gemensamma verksamheten för forskarskolan (kurser, kursplaner, tidsplaner etc.) förs i en så kallad samrådsgrupp. Det är primärt här beslut fattas om forskarskolan (Institutionsstyrelsen för nordiska språk är formell beslutsinstans). Samrådsgruppen består av ledamöter från både värdlärosätet och partnerlärosätet och sammanträder regelbundet. Forskarskolan har också ett handledarkollegium där samtliga handledare ingår. Kollegiet kommer att träffas två gånger per termin. En av de tre koordinatörerna är sammankallande och ansvarig för samrådsgruppen och handledarkollegiet.

En av forskarskolans tre koordinatörer har det samlade ansvaret för kontakter med deltagarnas skolor. Ett omfattande arbete med avtal mellan universitetet och skolorna har genomförts och rutiner för fakturering har etablerats under hösten. Koordinatören har även diskuterat omfattningen och arten av tjänstgöring på skolorna för deltagarna i forskarskolan med rektorer eller motsvarande.

Forskarskolan har erbjudit information vid studiedagar för lärare och skolledare och kommer även att göra detta fortsättningsvis. Deltagarnas skolor kommer att erbjudas information när forskningen inom forskarskolan kommit lite längre.

Särskilda forskningsområden

Svenska som andraspråk för döva

Av årsredovisningen för det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet ska framgå omfattning av, inriktning och total kostnad för verksamheten inom forskningsområdet svenska för döva.

1998 inrättades en professur i ämnet Svenska som andraspråk för döva vid Stockholms universitet, då universitetet tilldelats särskilda medel för området. Professuren gavs en ämnesbeskrivning där den tillämpade forskningen och appliceringen av forskningsresultaten i undervisningen för döva särskilt lyftes fram. Forskning, utvecklingsarbete och kompetensutveckling av specialskolans lärare har knutits samman i verksamheten. Utbildningen i ämnet för döva studenter, men även för hörande och hörselskadade, utgör också en viktig del av arbetet. Både forskningen och utbildningen är unika för Stockholms universitet.

Under 2008 flyttade ämnet från Institutionen för nordiska språk till Institutionen för lingvistik, där det närliggande ämnet teckenspråk haft sin hemvist sedan starten. Flytten genomfördes som ett led i fakultetens kvalitetsarbete: avsikten är att samla resurserna och bland annat skapa ett gemensamt forskarutbildningsämne. Även inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå kommer en närmare samverkan mellan ämnena att få kvalitetshöjande effekter. Planering pågår inför en ny utbildning på grundnivå där de båda ämnena ska integreras från starten.

Vad gäller annat utvecklingsarbete kan här särskilt nämnas en helt ny distanskurs i översättning mellan teckenspråk och svenska som gavs som uppdragsutbildning under början av året. En särskild kurs inom Lärarlyftet, Genrepedagogik för döva/hörselskadade, har också tagits fram och påbörjats under 2008. Utvecklingsarbete sker även i samarbete med bland andra Specialpedagogiska institutionen kring lärarutbildning i ämnena teckenspråk och svenska för döva.

Under året har samverkan ägt rum med Manillaskolan, specialskola för döva/hörselskadade elever, samt med hörselklasserna vid Alviksskolan i Stockholm. De båda skolorna har olika traditioner och använder olika undervisningsmetoder men har nu börjat närma sig varandra, inte minst som en följd av att allt fler döva barn får viss hörsel via så kallade cochleaimplantat. Samverkan mellan skolorna, intresseorganisationerna inom området och forskningen har lett fram till ett projekt som i december 2008 beviljats medel av Allmänna arvsfonden. Forskarna/lärarna i ämnet har också på andra sätt samverkat med det omgivande svenska samhället genom olika slags föreläsningar, medverkan i studiedagar och vid sammankomster för föräldrar till döva och hörselskadade barn.

Av internationell samverkan under året kan särskilt nämnas fortsatt arbete med ett antal latinamerikanska länder, bland annat genom ett forsknings- och utvecklingsprojekt vid en dövskola i Chile, finansierat av den chilenska staten. Huvudansvarig för projektet är en forskare vid Pontificia Universidad Católica de Chile. Vidare har kontakter utvecklats med bland annat Kosovo där ämnesföreträdaren har medverkat i utbildning av lärare för döva. Under senhösten har även utbildningsansvariga från Georgien vänt sig till institutionen för att få veta mer om den svenska, tvåspråkiga dövundervisningen.

Innehavaren av professuren i ämnet har fullgjort heltidstjänstgöring under året. Härutöver finns två universitetsadjunkter anställda. Båda bedriver forskarstudier. Den totala kostnaden för forskningen under år 2008 var 1 449 tkr vilket ska jämföras med 1 378 tkr år 2007.

Havsmiljöinstitutet

Regeringen uppdrar åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar att i samarbete med varandra bedriva forskning inom havsmiljöområdet och samarbeta vid utformning av utbildning inom området. Samarbetet ska ske under benämningen Havsmiljöinstitutet. Av de i samarbetet ingående lärosätenas årsredovisningar ska framgå vilken verksamhet respektive lärosäte har bedrivit inom Havsmiljöinstitutet och hur verksamheten har integrerats med lärosätets övriga verksamhet inom det marina området.

Regeringen beslutade den 17 april 2008 att inrätta ett Havsmiljöinstitut. Regeringen uppdrog åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar att i samarbete med varandra bedriva forskning inom havsmiljöområdet och samarbeta vid utformning av utbildning inom området. Samarbetet ska ske under benämningen Havsmiljöinstitutet (HMI) och verksamheten ska bygga vidare på det arbete som bedrivits inom de marina centrumen. Göteborgs universitet fick i uppdrag att koordinera den löpande verksamheten inom HMI och inrätta ett kansli som ska ansvara för en gemensam analys- och syntesfunktion.

Enligt nu gällande högskolelagstiftning äger universitetet rätt att besluta om sin egna, interna organisation. Organisationen av den marina verksamheten inom Stockholms universitet, som ska innefatta en regional HMI-enhet, har varit föremål för utredning och diskussion under hösten 2008, och är beroende av hur övriga deltagande lärosäten organiserar verksamheten lokalt. Den nya organisationen kommer liksom Stockholms Marina Forskningscentrum (SMF) idag att vara en integrerad och betydelsefull del av den omfattande marina verksamheten vid Stockholms universitet. Mot denna bakgrund förlängde Stockholms universitet organisationen med SMF som en särskild enhet inom Naturvetenskapliga fakulteten för perioden från den 1 juli 2008 till den 31 december 2008.

Dekanus för Naturvetenskapliga fakulteten har tillsammans med dekanerna för de andra tre lärosätena arbetat med en avsiktsförklaring för samverkan mellan lärosätena inom uppdraget. I detta arbete har föreståndaren deltagit och tillsammans med dekanus har diskussioner också förts med miljösamordnare, informatörer och administrativ personal vid SMF kring den framtida organisationen inom Stockholms universitet.

I övrigt har SMF:s verksamhet under perioden från den 1 juli 2008 till den 31 december 2008 bedrivits som tidigare år och enligt den tidigare styrelsens antagna budget för 2008. Även de marina centrumens gemensamma projekt har fortgått utan avbrott. Rapporten om tillståndet i havsmiljön, Havet 2008, producerades i enlighet med tidigare uppgjord plan tillsammans med Naturvårdsverket och blev klar i december. Ett nummer av HavsUtsikt, 3/2008, gavs ut under hösten av de marina centrumen i Stockholm och Umeå och Naturvetenskapliga fakulteten vid

Göteborgs universitet. Webbplatsen havet.nu uppdaterades på samma sätt som tidigare under året.

Stockholms universitet har nominerat föreståndaren för SMF att ingå i det råd som ska vara rådgivande till Havsmiljöinstitutet. Rådet har haft ett första konstituerande möte i augusti och ett tvådagars möte i november i vilka föreståndaren deltagit. De viktigaste frågorna vid rådets möten har varit utarbetandet av kravprofil för anställningen som chef för HMI-kansliet, diskussioner av rådets roll i förhållande till det koordinerande kansliets verksamhet och samspelet med de regionala HMI-enheterna vid de fyra deltagande lärosätena.

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

I detta kapitel behandlas frågor som är gemensamma för verksamhetsgrenarna utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Det gäller bland annat universitetets kvalitetsarbete och internationaliseringsarbete, studentinflytande och samverkan.

Kvalitetsarbete

Prioriterade insatser

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka insatser som prioriterats högst i kvalitetsarbetet och hur dessa insatser bidrar till att höja kvaliteten.

Vilka kvalitetshöjande insatser som givits högst prioritet under 2008 varierar något inom universitetet beroende på vilka behov som befunnits mest angelägna inom de olika delarna av verksamheten. En del åtgärder är emellertid gemensamma för flera institutioner.

Integrationen av den verksamhet som övertogs från Lärarhögskolan i Stockholm har haft hög prioritet under året, detta då det är angeläget att samma kvalitetskrav ska kunna ställas på lärarutbildningen som på all annan utbildning vid universitetet. Som ett led i integrationen har lärarutbildningen delats upp i olika så kallade profilområden kring ämnen/ämnesområden med likartat innehåll. Varje profilområde innehåller en eller flera studiegångar. Syftet med denna förändring är att göra lärarutbildningen tydligare och mer sammanhållen. Den genomförda förändringen har också inneburit att det klart framgår mot vilken åldersgrupp i skolan som respektive studiegång riktas. Det blir tydligt för både studenter och avnämare vilken kompetens den enskilde studentens lärexamen avser.

För att möjliggöra gemensamt resursutnyttjande, undvika överlappningar och bättre kunna säkerställa kvaliteten arbetar flera av fakulteterna med kurs- och utbildningsplaner på fakultetsnivå. Utvecklingen av kursmål, betygskriterier, examinationsformer och betygssättning är viktiga kvalitetshöjande element genom att det därigenom tydliggörs såväl utåt som för studenterna vad dessa förväntas uppnå under sin utbildning.

Att öka andelen disputerade lärare inom främst lärarutbildningen är också ett prioriterat mål. Även andra former av fortbildning av personalen bedöms vara viktig, både pedagogisk vidareutbildning och ledarskapsutbildning. Fler disputerade eller vidareutbildade lärare bör leda till högre kvalitet. Andra sätt att höja kvaliteten är genom att öka lärartätheten, erbjuda individuell handledning för uppsatser på alla nivåer samt följa upp studenter och doktorander efter avslutade studier.

Ett annat område som flera institutioner angett som prioriterat är ökad publicering i internationella tidskrifter. Vid Ekonomisk-historiska institutionen har lärarna kunnat ansöka om undervisningsfri tid för att stimulera artikelförfattande. Institu-

tionen hoppas att det ska bidra till att öka antalet artiklar i peer review-tidskrifter och deltagandet i den internationella forskningsdiskussionen.

Humanistiska fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten och Naturvetenskapliga fakulteten har arbetat fram eller planerar att under 2009 arbeta fram strategiska planer. I de strategiska planerna har fakulteterna satt upp mål för verksamheten, exempelvis att initiera samverkan med andra universitet för att om möjligt starta nationella/regionala forskarskolor.

Av årsredovisningen ska särskilt framgå vilka insatser som har prioriterats av lärosätets ledning för att förbättra den pedagogiska kompetensen vid lärosätet.

Stockholms universitet arbetar i första hand med pedagogisk kompetensutveckling via Universitetspedagogiskt centrum (UPC). UPC arbetar tillsammans med institutioner och lärare för att stödja och utveckla högskolepedagogiken vid universitetet.

Universitetet erbjuder via UPC tio veckors högskolepedagogisk utbildning samt handledarutbildning. Ungefär 300 lärare genomgick högskolepedagogiska kurser under 2008.

I samband med Bolognaprocessen och övergången till en målrelaterad sjugradig betygsskala har olika insatser gjorts för att stödja institutionernas arbete med att skriva betygskriterier och utforma examinationen. En viktig del har varit att arbeta med lärarlag på institutionerna. Utöver detta har två stycken tvådagarsseminarier om examination och bedömning anordnats. Två pedagogiskt ansvariga vid olika institutioner har deltagit på internaten för att kunna sprida kompetens vidare till sina lärarkollegor. Beslut har också fattats om att tillsätta en fakultetsövergripande arbetsgrupp som ska utforma lokala riktlinjer, råd och rekommendationer när det gäller olika frågor om examination och bedömning. Arbetsgruppen avslutar sitt arbete under 2009.

Stockholms universitet medverkar i det KK-finansierade (Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling) LIKA-projektet tillsammans med KTH, Gymnastik- och idrottshögskolan och Kungliga Musikhögskolan. Projektet syftar till att systematiskt integrera digital kompetens i lärarutbildningen. Ett intensivt arbete har bedrivits under 2008 som resulterat i en förstärkning av projektet från finansören och en ny organisation för att nå ut till hela lärarutbildningen. Projektets arbete med IT och lärande i lärarutbildningen är strategiskt viktigt för hela Stockholms universitet.

Under 2008 påbörjades en översyn av Stockholms universitets befintliga pedagogiska handlingsprogram i syfte att revidera innehållet och integrera det i lärosätets centrala styrdokument, den långsiktiga planen och den årliga verksamhetsplanen.

Internationalisering

I årsredovisningen för 2008 ska universitet och högskolor redovisa hur de arbetar med internationell rekrytering av s.k. free movers och hur de planerar för detta arbete under 2009. Redovisningen ska bl.a. innehålla en redogörelse för vilka strategiska beslut som fattats och hur arbetet organiseras.

I universitetets verksamhetsplan är ett av de prioriterade målen ett ökat internationellt utbyte. Detta är emellertid i första hand fokuserat på studenter inom avtal.

Det är främst på den avancerade nivån som det sker ett utbyte i form av free movers. Därför anordnades inför höstterminen 2008 en mottagning för mastersstudenter. Ett särskilt informationsmaterial på engelska togs fram. Programmet innehöll bland annat extern information från Försäkringskassan och Skatteverket.

Inför 2009 är ett av målen att kännedomen om och attityderna till Stockholms universitets utbildning och forskning ska förbättras bland internationella studenter.

Följande delmål är uppsatta för 2009

- Utveckla kontakterna med befintliga internationella studenter
- Öka kännedomen om Stockholms universitet hos presumtiva internationella studenter
- Öka antal antagna studenter som registrerar sig och läser vid Stockholms universitet

När det gäller fakultetsnivån är ett exempel Naturvetenskapliga fakulteten som i sin strategiska plan för 2007-2011 anger att fakultetens masterprogram ska ha en kvalitetsnivå som gör att de är attraktiva såväl för de egna kandidaterna som för studenter från andra lärosäten i Sverige. En central målsättning är dessutom att flertalet av masterprogrammen ska vara internationellt attraktiva. Fakultetens kurser på avancerad nivå ska därför generellt kunna ges på engelska och annonseras för internationella studenter. Processer för antagning har utvecklats nationellt under denna period, men systemet behöver utvecklas ytterligare. Fakulteten utarbetar för närvarande en masterkatalog på engelska där fakultetens masterprogram kortfattat presenteras. Katalogen ska bland annat användas av fakultetens forskare när de besöker samarbetspartners.

På institutionsnivå är det endast ett fåtal institutioner som har fattat strategiska beslut i frågan och som arbetar aktivt med att rekrytera free movers. En del institutioner erbjuder kurser för utländska studenter, dock inte specifikt för free movers, och flera institutioner har ett högt söktryck till avancerad nivå från free movers.

Det finns emellertid institutioner som arbetar mer aktivt med att rekrytera free movers. En av dessa är Institutionen för data- och systemvetenskap, som har utsett en ansvarig och en arbetsgrupp för att arbeta med rekrytering. Ett annat exempel är CHESS (Centre for Health Equity Studies) där en majoritet av studenterna på Masterprogrammet i samhälle, individ och folkhälsa är utländska. CHESS har tagit fram en speciell broschyr om programmet, deltagit i utbildningsmässor i Shanghai och annonserat i europeisk press. Även Centrum för modevetenskap inom Konstvetenskapliga institutionen arbetar aktivt och har strategiska planer. Här handlar åtgärderna om att engagera utländska gästlärare/forskare, sprida information i olika internationella sammanhang, till exempel genom att stärka samverkan med mode- och designutbildningar i Sverige och samverkan med modebranschen i Sverige och internationellt.

Ytterligare ett exempel är Institutionen för socialt arbete som ger ett masterprogram i samarbete med andra europeiska universitet. Programmet har lockat många

sökande från länder utanför EU. Studenter från vissa länder kan genom Svenska institutet söka stipendier för studietiden i Sverige.

Inga större insatser planeras på institutionsnivå under 2009 när det gäller rekrytering av free movers. Några institutioner framhåller dock en ökad satsning på engelskspråkiga fristående kurser. Ekonomisk-historiska institutionen överväger att starta kurser inom internationella relationer på engelska på grundnivå, parallellt med de svenskspråkiga kurserna. Institutionen för didaktik och pedagogiskt arbete startar två nya kurser på engelska i förskolepedagogik 2009/2010. Ytterligare kurser inom detta område kommer att utvecklas de närmaste åren. Även Pedagogiska institutionen planerar att utöka sitt kursutbud på engelska. Statsvetenskapliga institutionen kommer att starta ett särskilt masterprogram på engelska 2009.

Studentinflytande

Högskolan ska i sin årsredovisning beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla studentinflytandet och hur detta inflytande har fördelats och utvecklats ur ett jämställdhetsperspektiv.

På fakultetsövergripande nivå kanaliseras studentinflytandet genom studentkåren, som är representerad i alla centrala beslutande och rådgivande organ. Studenterna ges genom ämnes-, doktorand- och fakultetsråd tillfälle att delta i institutionernas och fakultetsnämndernas (eller motsvarande) arbete med utvärdering och utveckling. På central nivå sker samarbetet med studentkåren på flera sätt:

- SIAM – Samverkan i arbetsmiljö – som har ersatt arbetsmiljökommittén – samverkar i övergripande arbetsmiljöfrågor. En SIAM-STUD grupp för studenter har bildats för att särskilt tillvarata studenternas psykosociala arbetsmiljö.
- Rekrytering och utbildning av studerandeskyddsombud sker i samarbete med studentkåren.
- Jämlikhetsgruppen verkar för alla studenters och anställdas lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, klass eller funktionshinder vid Stockholms universitet.
- Universitetet samarbetar nära med studentkåren i arbetet med att utveckla olika åtgärder när det gäller breddad rekrytering.
- Det finns en rådgivande grupp för Studenthälsan med representanter bland annat från studentkåren, i vars uppgift ingår att följa och utveckla verksamheten vid Studenthälsan.
- En referensgrupp för studenter med funktionshinder finns inrättad.

En stor del av studenterna vid Stockholms universitet läser enstaka kurser, vilket återspeglas i svårigheterna med kontinuerligt studentinflytande på institutionsnivå. På många institutioner är kursutvärderingar det grundläggande instrumentet för studentinflytandet. Det är institutionernas ansvar att genomföra skriftlig eller muntlig kursutvärdering. Utbildningen, inklusive undervisnings- och examinationsformer, ska kontinuerligt utvärderas. Ämnes- och doktorandråd ska ha möjlighet att informera studenterna om sin verksamhet genom att råden bereds utrymme på institutionernas anslagstavlor och tillfälle att medverka vid introduktionsföreläsning eller annan form av introduktion.

I första hand är det studenterna själva som ansvarar för att få en jämställd representation. Eftersom det är studentkåren som väljer ämnesrådsrepresentanterna är institutionernas möjligheter att påverka begränsade. Fördelningen mellan kvinnor och män kan variera kraftigt från år till år och är beroende av studentunderlaget vid respektive institution.

Jämställdhetsarbetet vid universitetet

Målet för Stockholms universitets jämställdhetsarbete är att det ska råda balans mellan kvinnors och mäns inflytande på undervisning, forskning, studie- och arbetsförhållanden. Balans ska även råda mellan antalet kvinnor och män i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, inom olika yrkesgrupper, samt i nämnder och styrelser. Till grund för universitetets jämställdhetsarbete ligger den av universitetsstyrelsen fastställda jämställdhetspolicyn för perioden 2007-2010. Utgångspunkten är att främja kvinnors och mäns lika rätt i fråga om studier, arbete, anställnings- och andra arbetsvillkor samt utvecklingsmöjligheter.

Nedan redovisas den rådande könsfördelningen bland olika kategorier av studenter och anställda tillsammans med vilka åtgärder som vidtagits för att åstadkomma en jämnare fördelning. Vidare kommenteras effekterna av åtgärderna kort liksom arbetet med genusperspektiv i utbildningarna.

Studenter på grundnivå och avancerad nivå

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning beträffande utbildningar med ojämn könsfördelning.

Utbildningsområde	2008	2007	2006
Humaniora	66	64	65
Juridik	62	62	61
Samällsvetenskap	62	58	59
Naturvetenskap	59	56	56
Teknik	33	37	33
Vård	84	84	84
Medicin	67	70	69
Undervisning	77	-	-
Idrott	45	-	-
Övrigt	78	68	68
Totalt	64	60	60

Tabell 31: Andel kvinnor i procent bland studenter på grundnivå och avancerad nivå 2006-2008 med fördelning på utbildningsområdena.

Inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå har inga större förändringar skett under de senaste åren. Det finns emellertid relativt stora skillnader mellan de olika utbildningsområdena. De största obalanserna mellan könen finns inom utbildningsområdena undervisning, vård, medicin och humaniora som alla har en stor majoritet kvinnliga studenter samt teknikområdet med övervikt på män. Utbildningsområdena med den jämnaste könsfördelningen är idrott med 45 procent kvinnor och det naturvetenskapliga med 59 procent kvinnor.

Könsfördelningen varierar något mellan och ibland inom olika fakulteter. I vissa fall har man lyckats åstadkomma en bättre könsfördelning genom samarbete mellan institutioner med olika balans mellan könen. Ett exempel på det är Pedagogiska institutionen som samarbetar med Institutionen för data- och systemvetenskap i ett program för multimedia och pedagogik. Pedagogiska institutionen bedriver också uppdragsutbildningar inom organisationer där andelen män är hög, som på Polishögskolan, och inom kommunal verksamhet. Institutionen för data- och systemvetenskap har startat ett datavetenskapligt program med samhällsvetenskaplig inriktning för att särskilt locka kvinnor att söka. Institutionen för socialt arbete annonserar i utvald fackpress, såsom värnpliktsnytt med många manliga läsare.

Studenter på forskarnivå

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning beträffande områden i utbildning på forskarnivå med ojämn könsfördelning.

Vetenskapsområde	2008	2007	2006
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	60	59	58
Naturvetenskapligt	51	50	49
Totalt	56	55	55

Tabell 32: Andel kvinnor i procent bland aktiva doktorander 2006-2008 med fördelning på vetenskapsområden (antagna till lic. ingår ej).

De flesta ämnena inom respektive fakultet har över de senaste åren en relativt jämn fördelning mellan könen. Inom vissa ämnen råder dock en obalans. Könsfördelningen bland forskarstuderande är en följd av antalet studenter på grundnivå och bland de utbildningar som domineras av ett kön är det svårt att påverka i detta senare skede. Åtgärderna fokuserar på att försöka få fler av det underrepresenterade könet att söka utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt uppmuntra dem att söka vidare.

Lärarkåren

Lärosätena ska för perioden 2005–2008 ha fastställt mål för andelen personer av underrepresenterat kön bland nyrekryterade lärare inom samtliga lärarkategorier. Av årsredovisningen för 2008 ska dessa mål och en redovisning av utfallet i förhållande till målen med kommentarer för varje enskilt år under perioden redovisas. Lärosätena ska även redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits eller har planerats för att målen ska uppnås.

De olika fakulteterna har fastställt olika mål när det gäller andelen personer av underrepresenterat kön bland nyrekryterade lärare. Humanistiska och Samhällsvetenskapliga fakulteterna har som målsättning att hälften av de nyanställda lektorerna och forskarassistenterna ska vara kvinnor. Naturvetenskapliga fakulteten har som målsättning att andelen kvinnor bland nyrekryterade universitetslektorer ska vara minst 35 procent och bland forskarassistenter/biträdande lektorer minst 40 procent. Juridiska fakulteten har, med hänsyn till de få rekryteringar som skett under perioden, inte uppställt några särskilda mål utöver att en utjämning ska ske.

Nyrekryteringen av lärare, utom professorer, under 2008 redovisas i nedanstående tabell.

Lärarkategori	2008	2007	2006	2005
Lektor	23 (61)	35 (63)	86* (53)	87* (53)
Biträdande lektor	3 (67)	1 (100)	3 (67)	2 (50)
Forskarassistent	31 (48)	24 (54)	23 (48)	16 (32)
Adjunkt	5 (40)	14 (57)	29 (52)	27 (63)

Tabell 33: Antal nyrekryterade lärare inom olika lärarkategorier 2008 med andelen kvinnor i procent inom parentes och med jämförelsetal för åren 2006-2007.

* Inklusive vikariat

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning beträffande rekrytering och befordran av lärare.

Institutionerna uppmanas i många fall av fakultetsnämnderna att inför nyrekrytering inventera vilka tänkbara kvalificerade sökande av båda könen som finns. De potentiella sökande som institutionen angivit informeras aktivt om anställningen. I utlysningen anges att personer av underrepresenterat kön välkomnas att söka anställningen. I ett mer långsiktigt perspektiv försöker vissa institutioner i sina utvecklings- och planeringssamtal arbeta för att bidra till att utveckla strategier för kvinnors fortsatta vetenskapliga meritering.

Professorer

Under fyraårsperioden 2005-2008 ska minst 30 procent av de professorer som anställs vara kvinnor. Av årsredovisningen ska framgå det totala antalet nyanställda professorer per år under 2005-2008, varav antalet och andelen kvinnor respektive män ska redovisas för vart och ett av åren.

För att öka möjligheterna att nå och bibehålla regeringens rekryteringsmål beträffande kvinnliga professorer har rektor anslagit extra medel för kvinnliga docenters forskningsmeritering under en treårsperiod, samt medel för anställning av kvinnliga gästprofessorer under 2008.

Rekryteringsmålet uppnåddes inte under 2006 då de kvinnor som anställdes endast utgjorde 13 procent av nyrekryteringarna. Under 2007 ökade dock andelen nyanställda kvinnliga professorer till 29 procent (10 kvinnor och 23 män). 2008 uppgick andelen nyanställda kvinnliga professorer till 63 procent (40 kvinnor, 24 män). Detta beror till stor del på ovan nämnda satsningar på kvinnliga docenter och gästprofessorer. Den totala andelen kvinnor som nyanställdes under perioden 2005 till 2008 uppgick till 45 procent vilket innebär att målet uppfylldes. Av det totala antalet professorer (426) vid Stockholms universitet utgör kvinnor emellertid fortfarande endast 24 procent beroende på att pensionsavgångar och nyanställningar tenderar att ta ut varandra med avseende på proportionerna mellan antalet kvinnor och män.

Vetenskapsområde	2008	2007	2006	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	48 (60)	23 (38)	8 (13)	23 (39)
Naturvetenskapligt	16 (69)	10 (11)	8 (13)	10 (50)
Totalt	64 (63)	33 (29)	16 (13)	33 (42)

Tabell 34: Antal nyrekryterade professorer 2008 med jämförelsetal för de två föregående åren med fördelning på vetenskapsområden. Andelen kvinnor av de nyrekryterade anges i procent inom parentes. I kategorin nyrekryterade inräknas även beförade professorer.

2008 års liksom 2007 års siffror fördelar sig ojämnt på fakulteterna, och de kommande årens pensionsavgångar gör det nödvändigt att uppmärksamma frågan genom kraftfulla och långsiktiga åtgärder. I detta arbete spelar lärarförslagsnämnderna en viktig roll, där nu flera nämnder för en mer aktiv diskussion kring jämställdhetsperspektivets betydelse vid anställningsprocessen.

Nya professorer 2008

Det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet

Annika Alexius, nationalekonomi

Gunnar Aronsson, arbets- och organisationspsykologi

Karin Aronsson, barn- och ungdomsvetenskap

Petter Asp, straffrätt

Antonina Bakardjieva Engelbrekt, europeisk integrationsrätt

Karin Becker, medie- och kommunikationsvetenskap

Barbro Blehr, etnologi

Bengt-Erik Borgström, socialantropologi

Henrik Boström, data- och systemvetenskap

Bino Catasús, företagsekonomi

Kirsten Drotner, barn- och ungdomsvetenskap

Katalin Farkas, filosofi

Martin Flodén, nationalekonomi

Christina Garsten, socialantropologi, särskilt organisationsantropologi

Pauline Gibbons, utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling

Gabriele Griffin, genusvetenskap

Alison Griffiths, filmvetenskap

Francisca de Haan, historia

Lena Hammergren, teatervetenskap

Cecilie Høigård, kriminologi

Peter Jackson, religionshistoria

Lars Jalmert, pedagogik

Thomas Johnen, portugisiska

Anna-Malin Karlsson, svenska

Tomas Korpi, sociologi

Per Krusell, macroeconomics

Staffan Källström, idéhistoria

Jarmo Lainio, finska

Inger Larsson, svenska

Rosa Lastra, civilrätt

Inger Lindberg, tvåspråkighetsforskning med särskild inriktning på andraspråksinlärning

Peter McNeil, modevetenskap

Christiane Meierkord, engelska
 Marguerite J Moritz, journalistik
 Lars Nordén, företagsekonomi, särskilt inriktning mot finansiell ekonomi
 Anna Preis, psykologi, med inriktning mot perception och psykofysik
 Marcus Radetzki, civilrätt
 Åke Sandberg, sociologi
 Inga Sanner, idéhistoria
 Silvana Sciarra, civilrätt, särskilt arbetsrätt
 Geir Skeie, utbildningsvetenskap med inriktning mot humaniora och samhälls-
 vetenskap
 David Strömberg, nationalekonomi, särskilt politisk ekonomi
 Marianne Sundström, arbetsmarknadskunskap
 Birgitte Holm Sørensen, didaktik
 Elizabeth Traugott, lingvistik
 Anne Waldschmidt, specialpedagogik
 Fiona Williams, sociologi
 Helena Wulff, socialantropologi

Det naturvetenskapliga vetenskapsområdet

Alison Berry, botanik
 Julius Borcea, matematik
 Liora Bresler, musik och lärande
 Shunai Che, materialvetenskap
 Kerstin Iverfeldt, neurokemi
 Burglind Juhl-Jörrike, matematik
 Bengt Karlsson, evolutionsekologi
 Pirjo Laakonen, neurokemi
 Garrelt Mellema, astronomi
 Pauline Snoeijs, marin pelagial systemekologi
 Gunilla Svensson, meteorologi
 Ulrich Theopold, molekylärbiologi
 Susanne Viefers, hadronfysik
 Cynthia de Wit, tillämpad miljövetenskap
 Yishao Zhou, matematik
 Göran Östlin, astronomi

Akademiska ledare

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning beträffande rekrytering av dekaner, prefekter, studierek-
 torer eller motsvarande. Andelen kvinnor bland akademiska ledare såsom prefekter
 och dekaner ska särskilt redovisas och kommenteras.

Ett viktigt mått på jämställdheten vid ett lärosäte är andelen kvinnor av de akade-
 miska ledarna. I nedanstående tabell redovisas dekaner, prefekter och studierek-
 torer vid Stockholms universitet.

Kategori	2008	2007	2006
Dekaner	4 (50)	4 (50)	4 (50)
Prefekter	70 (30)	69 (25)	55 (20)
Studierektorer	190 (48)	143 (47)	116 (50)

Tabell 35: Antal dekaner, prefekter och studierektorer (med studierektorstillägg) med andelen kvinnor i procent inom parentes, 2006-2008

Dekanerna har sedan flera år en jämn könsfördelning. När dekanus lämnar förslag till rektor angående prefekt och ställföreträdande prefekt vid en institution ska enligt rektors föreskrifter en vara kvinna och en vara man. Bristen på kvinnor bland prefekterna kan i hög grad kopplas till bristen på kvinnliga professorer, då det främst är bland professorerna som prefekter rekryteras. Betydligt fler kvinnor finns till exempel bland studierektorer. En del institutioner anger explicit att de arbetar med att skapa jämn könsfördelning bland studierektorerna. Könsfördelningen när det gäller studierektorer är nästan jämn med 48 procent kvinnor.

Resultat av jämställdhetsarbetet

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen för 2008 redovisa vilka kort- och långsiktiga resultat som jämställdhetsarbetet har lett till.

Av den redovisning som har gjorts ovan framgår hur könsfördelningen ser ut på olika nivåer och vilka åtgärder som vidtas för att skapa en jämnare fördelning. Att uttala sig om exakt vilka effekter just jämställdhetsarbetet haft på könsfördelningen är vanskligt eftersom det är svårt att med säkerhet avgöra vad som beror på vad.

En del institutioner framhåller att ökningen i andelen kvinnliga doktorander är en effekt av jämställdhetsarbetet. Jämställdhetsarbetet har även lett till ett delvis annorlunda sätt att tänka och planera; medvetenheten om jämställdhetsaspekter är större än tidigare.

Flera institutioner menar att det ger resultat när underrepresenterade kategorier medvetet uppmuntras till att söka vidare till högre studier. Resultaten ser de i en jämnare könsfördelning bland både studenter och doktorander. Flera institutioner menar också att deras medvetna jämställdhetsarbete har lett till fler kvinnor bland lektorerna.

Jämställdhetsaspekter i utbildningen

Av årsredovisningen ska även framgå vilka åtgärder som lärosätet har vidtagit för att jämställdhetsaspekter ska beaktas i lärosätets utbildningar, där så är relevant.

Utsträckningen i vilken genusperspektiv anläggs i fakulteternas utbildningar varierar. Vid många institutioner finns särskilda kurser som berör genusperspektivet. Oavsett om man har särskilda kurser eller inte har genusperspektivet i vissa fall integrerats i det allmänna kursutbudet. Vid några institutioner ingår genusperspektivet principiellt i alla kurser. Vid andra institutioner behandlas frågan där den anses vara relevant för utbildningen.

Åtgärderna varierar mellan institutioner. Medan vissa integrerar genus som ett synsätt i undervisningen, söker andra efter kurslitteratur av kvinnliga författare. En

del arbetar med att fördela undervisningen på ett sätt så att både män och kvinnor ansvarar för övergripande och generella kursmoment. En institution försöker rekrytera kvinnliga studenter till studier på högre nivåer genom att varje termin ordna en lunch där de kan träffa kvinnliga lärare och forskare. En annan institution har en representant från institutionens jämställdhetsråd med i institutionsstyrelsen för att kursplaner, litteraturlistor och bemanningen av kurserna medvetet ska beaktas ur ett jämställdhetsperspektiv.

Jämställdhets- och genusfrågor ingår numera även i de kurser som ges vid Universitetspedagogiskt centrum (UPC) för såväl lärare inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå som forskarhandledare. Till Stockholms universitets samlade jämställdhetsarbete bidrar även Centrum för genusstudier, dels med undervisning och forskning, dels med öppna tvärvetenskapliga seminarier och konferenser.

Samarbeten med andra universitet och högskolor

Av årsredovisningen för 2008 ska framgå av högskolestyrelsen under 2008 beslutade samarbeten med andra universitet och högskolor i syfte att uppnå ökad profilering och arbetsfördelning. Vidare ska av redovisningen framgå omfattningen på samarbetena och konsekvenser för såväl studenter som lärare.

Vid Stockholms universitet är det universitetsledningen, inte styrelsen, som fattar beslut om samarbeten med andra lärosäten.

Under 2008 har nya samarbets- och utbytesavtal träffats med The University of Michigan, USA, Chulalongkorn University, Thailand, och University of Buenos Aires, Argentina. Universitetet genomför för närvarande en strategisk översyn av de centrala samarbetsavtalen. Avsikten är att fokusera och fördjupa samarbetet med ett urval universitet från olika länder.

Kompetensförsörjning

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter ska myndigheten redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen ska det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

En av universitets huvudsakliga uppgifter är att tillgodose samhällets behov av kvalificerad kompetens inom en mängd olika områden vilket sker genom att utveckla kompetens av olika slag hos studenter i utbildningen på grundnivå och avancerad nivå och forskarstudier inom utbildningen på forskarnivå. Detta innebär att även universitetets behov av kärnkompetens tillgodoses genom egen och andra universitets och högskolors verksamhet.

Universitetets övergripande mål för kompetensförsörjning är att ha tillräcklig tillgång på kvalificerad kompetens inom olika vetenskapsområden så att universitetet är attraktivt för både studenter, anställda och externa forskningsfinansiärer och därigenom kan fullgöra sina av statsmakterna och andra uppdragsgivare ålagda arbetsuppgifter.

Universitetet har dessutom stort behov av andra kompetenser som stöd för verksamheten. Som exempel på sådana kompetensområden kan nämnas det administrativa och tekniska området. Kravet på kvalifikation inom dessa kompetensområden varierar från ganska begränsad kompetens till spetskompetens. I flera fall krävs högskoleutbildning – i några fall utbildning på forskarnivå – för att svara mot verksamhetens krav.

I universitetets långsiktiga plan för perioden 2008-2012 anges delmål för universitetets kompetensförsörjning. Dessa utgörs bland annat av förbättrade karriärmöjligheter för nydisputerade doktorer, mer planerad nyrekrytering av lärare kopplad med breddad utlysning av lediga läroanställningar samt attraktiva anställningsvillkor med exempelvis sammanhängande tid för forskning och/eller egen kompetensutveckling.

För att säkerställa universitetets behov av ledningskompetens erbjuder universitetet en rad olika chefsutbildningar. Dessa vänder sig till dem som redan är chefer men även till blivande chefer och ledningsgrupper. För anställda som är intresserade av ett framtida chefskap erbjuds två ledarkandidatsprogram som ges i samarbete med universiteten i Stockholm- och Uppsalaregionen. För nytillträdna prefekter och enhetschefer ges en sju dagars obligatorisk introduktion till chefs- och ledarskap. Universitetet ger även fördjupningsutbildningar inom exempelvis arbetsmiljö, personligt ledarskap och projektledning.

För att höja kompetensen på bred front ges ett antal utbildningar som är tillgängliga för alla anställda eller riktade mot vissa målgrupper. Exempelvis ges utbildningar i språk, projektledarutbildning, arbetslivets juridik samt förvaltningskurser kring exempelvis diarieföring och arkivering.

Som en indikator på kompetensläget vid universitetet kan man anföra att 72 procent av lärarna⁴ (exklusive gäst- och timlärare) vid universitetet har doktorsexamen. Jämfört med föregående år har denna andel minskat med 10 procentenheter vilket till största delen beror på att antalet universitetsadjunkter nästan fördubblats med överföringen av lärarutbildningen till universitetet inför 2008.

Universitetet har under året genom externa annonser sökt drygt 340 nya medarbetare. Knappt hälften av dessa gällde rekrytering av lärare (inklusive professorer) och forskare, en femtedel doktorander och en tredjedel teknisk och administrativ personal. Under året har antalet annonser på engelska som då publiceras på universitetets engelskspråkiga webbplats ökat betydligt. I allmänhet har responsen på annonserna varit god, vilket betyder att universitetet kunnat anställa nya medarbetare med god kompetens vad avser såväl lednings- och kärnkompetens som stöd-kompetens.

4) Räknet på årsarbetare, det vill säga med hänsyn till anställningens omfattning och längd under året.

Sjukfrånvaro

Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret.

Under 2008 har sjukfrånvaron (mätt som procent av ordinarie arbetstid) sjunkit ytterligare från en tidigare mycket låg nivå. Liksom tidigare är sjukfrånvaron högre för kvinnor än män och skillnaden är 2008 densamma som 2007. Jämfört med 2007 kan man konstatera att sjukfrånvaron minskat i samtliga ålderskategorier. Även sjukfrånvaron på grund av långtidssjukskrivning (60 dagar eller mer) har minskat jämfört med 2007. Drygt hälften (59 procent) av den totala sjukfrånvaron kan hänföras till långtidsfrånvaro.

Kategori	2008	2007	2006
Anställda - 29 år	0,9	1,3	1,9
Anställda 30 - 49 år	2,0	2,1	2,5
Anställda 50 år –	1,9	2,6	2,3
Kvinnor	2,7	3,1	3,3
Män	1,0	1,4	1,3
Totalt	1,9	2,2	2,3
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	1,1	1,5	1,6

Tabell 36: Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid. Uppgifterna är hämtade från Stockholms universitets PA-system.

Ekonomisk redovisning

Från och med den 1 januari 2008 har Stockholms universitet övertagit Lärarhögskolans i Stockholm verksamhet. Detta har lett till en ökad omsättning och balansomslutning. I not 2 och 3 finner man jämförelsetal för 2007 omräknade med Lärarhögskolans resultat- och balansräkning för 2007. Balansomslutningen för Lärarhögskolan 2007 var 165 mnkr och omsättningen var 557 mnkr.

Bokslutet för Stockholms universitet 2008 visar på en positiv kapitalförändring om ca 13 mnkr, vilket motsvarar omkring 0,36 procent av verksamhetens kostnader. Det slutliga resultatet var sämre än för 2007 då universitetet hade ett positivt resultat om 53,4 mnkr. Liksom för 2007 klarade universitetet inte sitt takbelopp. 2008 minskades anslagsintäkterna med 158 mnkr på grund av detta, för 2007 minskades intäkterna med 90 mnkr. Detta är den enskilt största orsaken till det sämre resultatet. Det ackumulerade myndighetskapitalet för Stockholms universitet är 394 mnkr, varav ca -4,5 mnkr utgörs av andelar i dotterföretag.

Delårsbokslutet visade på ett underskott om 40 mnkr för första halvåret, vilket var något sämre än delårsresultatet för 2007 då underskottet var 37,4 mnkr. Underskottet för halvåret beror på att semesterlöneskulden då bokföringsmässigt är som störst och påverkar resultatet negativt. Om den hade varit av samma storlek som vid årsskiftet hade resultatet varit ett överskott på ungefär 51 mnkr.

Den prognos som gjordes i samband med delårsbokslutet pekade på en positiv kapitalförändring om ungefär 50 mnkr. Att utfallet blev 37 mnkr sämre än prognosen beror delvis på att intäkterna blev lägre än beräknat, ca 57 mnkr. Vidare blev kostnaderna för verksamheten 14 mnkr högre men för transfereringarna blev kostnaderna 33 mnkr lägre än prognosen.

Anslagsintäkterna blev sammantaget 53 mnkr lägre än prognosen. Det beror på att universitetet inte klarade sitt takbelopp utan måste minska anslagsintäkterna med 158 mnkr totalt. Intäkter av avgifter och andra ersättningar blev 15 mnkr (4,3 procent) lägre än prognostiserat. Merparten av denna post avser uppdragsintäkter, men även avgifter enligt 4 § i avgiftsförordningen ingår. Bidragsintäkterna var 9 mnkr högre än prognosen. De finansiella intäkterna blev 2 mnkr högre än prognosen. Den genomsnittliga räntan ökade under andra halvåret liksom behållningen på räntekontot.

På kostnadssidan blev utfallet totalt 14 mnkr högre än prognosen. Av dessa fördelar sig 9 mnkr till övriga driftskostnader och 5 mnkr till avskrivningar. Att det högre ränteläget påverkar utfallet av de finansiella intäkterna mer än de finansiella kostnaderna beror på att skuldsidan är betydligt lägre än tillgångssidan. Kostnaderna för transfereringar var 33 mnkr mindre än prognosen. Prognosen för kostnaderna för transfereringar är alltid mycket osäker och beräknades genom den genomsnittliga förbrukningen andra halvåret i jämförelse med det första halvåret 2003-2007.

Ett tidigare problem har varit den resultatmässiga snedfördelningen mellan de olika verksamhetsgrenarna. I samband med 2001 års bokslut ändrades principerna för fördelning av de universitetsgemensamma kostnaderna, vilket medför

att kostnaderna fördelas mer rättvist mellan utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning/utbildning på forskarnivå. Den historiska snedfördelningen mellan de två verksamhetsgrenarna kvarstår dock i den balanserade kapitalförändringen.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2008	2007	2006	2005	2004
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå					
Totalt antal hst inkl. uppdragsutbildning	27 446	22 936	22 988	24 044	25 008
– varav andel kvinnor	64	60	60	61	61
– varav andel män	36	40	40	39	39
Antal hpr inkl. uppdragsutbildning	20 749	16 028	16 231	16 613	17 439
Utbildning på forskarnivå					
Totalt antal nyantagna doktorander	286	243	259	283	335
– varav andel kvinnor	56	55	49	56	58
– varav andel män	44	45	51	44	42
Totalt antal doktorander totalt med någon aktivitet	1 866	1 706	1 907	1 821	1 669
– varav andel kvinnor	56	55	55	55	54
– varav andel män	44	45	45	45	46
Totala antalet doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	643	758	751	869	810
Totala antalet doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	309 ¹	350 ¹	173	279	230
Totala antalet doktorsexamina	254	282	221	241	277
Totala antalet licentiatexamina	96	107	102	102	89
Personal					
Totala antalet årsarbetskrafter	3 715	-	-	-	-
Medeltalet anställda	4 598	-	-	-	-
Personal; lärare²					
Antal lärare totalt (årsarb.)	1 248	1 162	1 416	1 663	1 692
– varav andel kvinnor	45	36	36	38	39
– varav andel män	55	64	64	62	61
Antal disputerade lärare (årsarb.)	904	946	1 044	1 063	968
– varav andel kvinnor	39	34	32	32	31
– varav andel män	61	66	68	68	69
Antal professorer (årsarb.)	367	400	390	351	335
– varav andel kvinnor	24	22	22	20	20
– varav andel män	76	78	78	80	80
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	3 605	2 951	2 930	2 746	2 694
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	1 524	1 087	1 156	1 048	1 041
– varav andel anslag	87	86	87	85	83
– varav andel externa intäkter	13	14	13	15	17
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2 081	1 864	1 773	1 698	1 653
– varav andel anslag	55	55	56	57	56
– varav andel externa intäkter	45	45	44	43	44
Kostnader totalt (mnkr)	3 592	2 897	2 781	2 766	2 701
– varav andel personal	65	65	65	65	65
– varav andel lokaler	16	17	17	17	18
Lokalkostnader ³ per kvm (kr)	1 922	1 850	1 795	1 787	1 776

Balansomslutning (mnr), varav	1 972	1 583	1 355	1 228	1 212
– varav oförbrukade bidrag	707	591	500	402	393
– varav årets kapitalförändring	13	53	149	-20	-7
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	394	345	293	144	163

1) Antal individer, ej årsarbetare. Eftersom dessa personer saknar anställning vid universitetet är uppgifter om antal årsarbetare inte möjliga att ta fram.

2) Definition enligt högskoleförordningen.

3) Enligt resultaträkningen.

Redovisningsprinciper och värderingsgrunder

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed samt förordningen om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor (1993:1153).

Universitetet tillämpar från och med den 1 januari 1999 i alla väsentliga delar Baskontoplan 1999 för statliga myndigheter. Den nya kontoplanen har blivit mer detaljerad vad gäller särredovisning av transaktioner med andra myndigheter.

Om inget annat anges redovisas beloppen i den ekonomiska redovisningen i tusental kronor.

För universitet och högskolor gäller undantag från vissa bestämmelser

1. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om avräkning av anslagsmedel enligt 5 och 16 §§ anslagsförordningen (1996:1189). Avräkningen mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonto i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

2. Universitet och högskolor medges undantag från 11 § i anslagsförordningen (1996:1189) på så sätt att efter utgången av 2007 får lärosätet överföra såväl helårsprestationer som utnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår, utan att särskilt begära regeringens medgivande.

3. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga 45.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- låneram i Riksgäldskontoret uppdelade på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

4. Universitet och högskolor medges undantag från Ekonomistyrningsverkets föreskrift till 7 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisningen och budgetunderlag om att i Årets kapitalförändring särredovisa över- eller underskott i den bidragsfinansierade verksamheten.

Tillgångar

Tillgångar har värderats enligt lägsta värdets princip. Fordringar har tagits upp med de belopp de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar:

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och med en ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar avskrivs enligt plan med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer
- 5 år Kontorsmaskiner, inredningsinventarier, elektriska apparater, bilar med mera.
- 10 år Byggnadsinventarier, skepp och förbättringsutgift annans fastighet.

Konst avskrivs ej. Någon invärdering av universitetets konstsamling har ej gjorts.

Från och med 2002 upptar universitetet immateriella tillgångar med ett anskaffningsvärde av minst 10 tkr och avskrivningstid av fem år.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. Kostnader som avser projektet ska bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månads slut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten löpande under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen, om avtalet anger en dispositionstid efter den 31 december 2008. Bidragsprojekt där dispositionstiden löper ut den 31 december 2008 resultatförs.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansiären, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

Uppdragsprojekt erhåller normalt inga förskott. Kostnaderna bokförs löpande under året men ingen intäktsavräkning sker vid månadens slut. För uppdragsprojekt som inte är avslutade vid upprättandet av delårsbokslut och årsbokslut betraktas över- och underskott som förutbetalda intäkt respektive upplupen intäkt med andra ord resultatförs de inte och påverkar inte årets resultat.

Uppdragsprojekt som utgörs av undervisning åt andra universitet eller högskolor betraktas vid helårsbokslutet som löpande verksamhet och resultatförs. Uppdragsprojekt resultatförs i samband med att projektet avslutas löpande under året.

Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa, att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december. Om dispositionstiden har löpt ut senast 31 december räkenskapsåret resultatförs de i enlighet med försiktighetsprincipen.

Transfereringar

Från och med 1999 redovisar universitetet transfereringar enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendationer. Som transfereringar redovisas bland annat stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet

är en statlig part. I de fall där ingen part är statlig bokförs transfereringarna enbart via balansräkningen. Tidigare år före 1999 har större delen av transfereringarna bokförts som driftskostnader.

Utbildningsbidrag har tidigare redovisats i avsnittet för transfereringar men från och med 2005 redovisas utbildningsbidragen i avsnittet personalkostnader.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Från och med 2000 har statsredovisningen ökat kraven på särredovisning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter och från och med 2003 ska, vid inrapportering till statsredovisningen, varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande 1 mnkr. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över 100 tkr ska stämmas av. För att klara detta har Stockholms universitet utökat sin kodsträng. En unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter har införts. Förändringen har genomförts från och med 2002 vid Stockholms universitet. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har vi ingen oförklarad differens.

Verksamhetsgrenar

Enligt regleringsbrev finns numera två verksamhetsgrenar, nämligen utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå. Verksamhetsgrenen övrig verksamhet, som tidigare redovisats förekommer därför inte och de intäkter och kostnader som redovisades där har fördelats på de två befintliga verksamhetsgrenarna.

Övriga väsentliga uppgifter

Lärarhögskolan i Stockholm

Från och med den 1 januari 2008 övertog Stockholms universitet Lärarhögskolans i Stockholm verksamhet. I jämförelsetalen för 2007 i den ekonomiska redovisningen ingår inga värden för Lärarhögskolans verksamhet om det inte uttryckligen finns angett.

Institutet för psykosocial medicin

Institutet för psykosocial medicin ingår sedan den 1 oktober 2007 i Stockholms universitet och är en institution under Samhällsvetenskapliga fakulteten med namnet Stressforskningsinstitutet.

Fördelning av förvaltningens intäkter och kostnader

Förvaltningens kostnader och intäkter fördelas till verksamhetsgrenarna och fakulteterna genom en fördelningsnyckel baserad på hur kostnaderna för institutionerna fördelar sig.

Förvaltningens intäkter och kostnader har fördelat sig med 44 procent till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 56 procent till forskning och utbildning på forskarnivå.

Stockholms Universitet Holding AB

Ägandet av Stockholms Universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger

helt eller delvis aktier i sju bolag. Ett nytt bolag har förvärvats under 2008 samt andelar i ytterligare ett intressebolag.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetets redovisning finns 155 anknutna stiftelser vilka avger separata bokslut och årsredovisningar.

Marknadsvärdet av det förvaltade kapitalet uppgår till 346,1 mnkr per den 31 december 2008. Beviljade medel uppgår till 13,7 mnkr. Förmögenheten har minskat i värde med 21 procent under år 2008. Den totala avkastningen på stiftelsernas kapital var -18,3 procent under år 2008. Förvaltningen av universitetets stiftelser bygger på långsiktiga placeringar och regleras av universitetets placeringspolicy. Det förvaltade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktier 24 procent, utländska aktier 6 procent, garantiprodukter 34 procent och övriga ränteplaceringar 36 procent.

I och med att Lärarhögskolans verksamhet har övertagits av Stockholms universitet från och med 1 januari 2008 har två stiftelser tillkommit. Deras förvaltade kapital uppgår till 10,5 mnkr.

En stiftelse har återgått till egen förvaltning. Dess förvaltade kapital uppgår till 3,7 mnkr.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna tillsammans med förvaltningen av Stockholms Universitet Holding AB och dotterbolag. Denna förvaltning har under 2008 haft kostnader på 9 775 tkr (9 749) varav personalkostnaderna är 6 224 tkr (6 472). Ersättning från stiftelserna och holdingbolag med dotterbolag uppgår till 6 224 tkr.

Pensionsskuld per 2008 12 31

Skulden utgör värdet av de pensionsförmåner för vilka myndigheten ska bekosta utbetalningarna. Universitetet bokför den av SPV beräknade pensionsskulden samt beviljade men ännu inte utbetalade pensioner. Beloppet utgörs dels av pensionsersättningar, dels av delpensioner.

Resultaträkning

	Not 1,2	2008-01-01- 2008-12-31	2007-01-01- 2007-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		2 467 315	1 951 829
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 4	317 799	282 085
Intäkter av bidrag		764 330	684 198
Finansiella intäkter	Not 5	56 046	32 809
Summa		3 605 490	2 950 921
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 6	-2 337 841	-1 885 473
Kostnader för lokaler		-587 124	-486 299
Övriga driftskostnader		-535 974	-423 096
Finansiella kostnader	Not 7	-14 438	-9 295
Avskrivningar		-117 105	-93 002
Summa		-3 592 482	-2 897 166
Verksamhetsutfall		13 008	53 755
Resultatandelar i dotterföretag		82	-323
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		124 767	113 553
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		30 430	21 746
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		37 256	21 347
Lämnade bidrag		-192 453	-156 646
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITAL FÖRÄNDRING	Not 16	13 090	53 432

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not 3	2008-12-31	2007-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 8	3 341	2 301
Summa Immateriella anläggningstillgångar		3 341	2 301
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		149 016	98 888
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		223 436	198 753
Pågående nyanläggningar		30 953	29 111
Summa Materiella anläggningstillgångar	Not 9	403 405	326 752
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag	Not 10	554	548
Långfristiga värdepapper		0	413
Summa Finansiella anläggningstillgångar		554	961
Fordringar			
Kundfordringar		17 167	13 904
Fordringar hos andra myndigheter	Not 11	66 445	61 518
Övriga fordringar		1 840	1 387
Summa Fordringar		85 452	76 809
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		156 767	150 244
Upplupna bidragsintäkter		82 633	56 148
Övriga upplupna intäkter		4 711	5 771
Summa Periodavgränsningsposter	Not 12	244 111	212 163
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 13	-274 581	-92 932
Summa Avräkning med statsverket		-274 581	-92 932
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 14	1 468 726	1 051 928
Kassa, postgiro och bank	Not 15	40 726	4 570
Summa Kassa och bank		1 509 452	1 056 498
SUMMA TILLGÅNGAR		1 971 734	1 582 552

KAPITAL OCH SKULDER		2008-12-31	2007-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		5 298	5 000
Donationskapital		139	0
Resultatandelar i dotterföretag		-4 528	-4 130
Balanserad kapitalförändring		379 787	290 890
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		13 090	53 432
Summa Myndighetskapital	Not 16	393 786	345 193
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	Not 17	48 871	50 131
Summa Avsättningar		48 871	50 131
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 18	368 530	288 328
Skulder till andra myndigheter	Not 19	124 639	69 948
Leverantörsskulder	Not 20	79 518	49 619
Övriga skulder	Not 21	75 580	40 575
Depositioner		141	145
Summa Skulder m.m.		648 408	448 615
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		153 994	129 086
Oförbrukade bidrag		706 812	591 045
Övriga förutbetalda intäkter		19 863	18 482
Summa Periodavgränsningsposter	Not 22	880 669	738 613
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 971 734	1 582 552

Anslagsredovisning

Anslag	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisp. anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Tot. disp. belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 08-12-31
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ¹								
<i>09:14:06 Institutet för psykosocial medicin (ramanslag)</i>			11 604		-11 255	349	349	0
003 Inst Psykosoc.medicin – del till Stockholms universitet (ram)			11 604		-11 255	349	-349	0
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning								
<i>16:25:23 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)</i>	91 037	1 533 061				1 624 098	-1 374 345	249 753
001 Takbelopp (ram)	91 037	1 466 463				1 557 500	-1 307 747	249 753
002 Breddat och fördj. samarb. inom lärarutbildningen mellan universitetet, GIH, KF och KMH (ram)		21 092				21 092	-21 092	0
003 Nationellt resurscentrum i kemi (ram)		1 214				1 214	-1 214	0
004 Rekryteringsinsatser för lärarstudenter med utländsk bakgrund och annat modersmål än svenska (ram)		724				724	-724	0
005 Tolk- och översättarinstitutet (ram)		11 428				11 428	-11 428	0
006 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare		3 153				3 153	-3 153	0
007 Studenters kostn f. deltagande i kurser i nordens språk och litteratur (ram)		425				425	-425	0
008 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning (ram)		26 451				26 451	-26 451	0
009 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (ram)		2 111				2 111	-2 111	0
<i>16:25:24 Forskning och forskaranslag (ramanslag)</i>		1 169 604				1 169 604	-1 169 604	0
001 Humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde (ram)		393 790				393 790	-393 790	0
002 Naturvetenskapligt vetenskapsområde (ram)		416 301				416 301	-416 301	0
003 Internationella meteorologiska institutet (ram)		2 069				2 069	-2 069	0

005 Övriga forskningsmedel (ram)		323 693			323 693	-323 693	0
006 Forskning med anknytning till lärarutbildningen (ram)		33 751			33 751	-33 751	0
<i>16:25:65 (2007) Lärarhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)</i>			24 828		24 828		24 828
003 Lärarhögskolan - del till SU (ram)			24 828		24 828		24 828
Utgiftsområde 17 kultur, medier, trossamfund och fritid							
<i>17:25:02 Bidr. till vissa handikappåtg. inom folkbildning (ramanslag)²</i>	3 399	37 379		-3 399	37 379	-32 108	5 271
002 Bidrag till tolkutb. samt teckenspråks-läroarb. (ram)	3 399	36 845		-3 399	36 845	-31 574	5 271
003 Bidrag till SU för förvaltningskostn. vid TÖI (ram)		534			534	-534	0
<i>17:25:03 Bidrag till kontakttolkutbildning (ramanslag)</i>	1 961	15 676		-1 961	15 676	-15 676	0
001 Bidrag till kontakttolkutbildningen (ram)	1 961	15 676		-1 961	15 676	-15 676	0
Summa	96 397	2 755 720	36 432	0	-16 615	2 871 934	-2 592 082

1) En indragning av det omdisponerade anslaget inom utgiftsområde 09 har skett då endast 349 tkr får disponeras enligt de finansiella villkoren för anslaget 09:14:06 ap3.

2) En indragning av de ingående överföringsbeloppen inom utgiftsområde 17 har skett då dessa ej får disponeras enligt de finansiella villkoren för anslagen 17:25:02 och 17:25:03.

Finansiella villkor

Utgiftsområde 16 utbildning och universitetsforskning

25:23 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Anslagsbelastningen för anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå i form av ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer samt ersättning för särskilda åtaganden med mera ska redovisas i årsredovisningen. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisningen i LADOK. Eventuell mellanskillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutliga anslagsbelastningen redovisas som ett anslagssparande. Om redovisning sker av fler helårsprestationer än vad som kan ge ersättning inom takbeloppet, kan sådana helårsprestationer sparas till följande budgetår utan regeringens särskilda medgivande. Stockholms universitet har ingen anslagskredit.

Ränteintäkter som erhållits på räntekonto och som hänför sig till anslagssparande för budgetåret 2008 som inte får behållas ska beräknas från budgetårets utgång och fram till dess betalning sker. Denna ska ske senast när årsredovisningen är upprättad. Universitetets anslagssparande år 2008 över 10 procent av takbeloppet och den överskjutande delen med ränta ska därför återbetalas.

Per capitaersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer inom de olika utbildningsområdena anges under avsnitt 2 Mål och åiterrapporteringskrav avsnitt: Verksamhetsgren Grundläggande högskoleutbildning punkt 8.

Vidare erhålls ersättning för särskilda åtaganden inom anslaget för grundutbildning.

Ersättningen erhålls i tolfte delar och avräknas i samband med överföringen.

25:24 Forskning och utbildning på forskarnivå

Medel får omfördelas mellan anslagsposterna för respektive vetenskapsområde med mera upp till tre procent av var och en av posterna. Medel under anslagsposten ersättning för lokalhyror med mera får fördelas fritt mellan vetenskapsområdena.

Universitetet ska använda minst 1,25 mnkr av medlen under anslagsposten för att finansiera forskning som bedrivs av den tidigare rektorn för Lärarhögskolan i Stockholm.

Utfallet för 2008 är 1,49 mnkr.

Till räntekontot överförs varje månad en tolfte del av anslagen 25:23 och 25:24. Anslagen avräknas i samband med överföringen.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, anslagsposterna 2 och 3

25:2 ap.2 Anslaget används för bidrag till folkhögskoleförlagd teckenspråkstolkutbildning samt teckenspråksläro- och planeras av Tolk- och översättarinstitutet i samråd med berörda handikapporganisationer. Av medlen får högst 500 tkr användas för rekryteringsfrämjande åtgärder och högst 2,7 mnkr till

institutets administration och för utvärdering och utveckling av teckenspråkstolkutbildningen och teckenspråkslärarutbildningen.

Utfallet för rekryteringsfrämjande åtgärder 2008 var 500 tkr och för administration och för utvärdering och utveckling av teckenspråkstolkutbildningen och teckenspråkslärarutbildningen var utfallet 2,7 mnkr. Medlen rekvireras från statsverkets checkräkning.

25:2 ap.3 Bidrag till universitetet för förvaltningskostnader vid Tolk- och översättarinstitutet uppgick till 534 tkr och utbetalas i tolfedelar till universitetets räntekonto och avräknas i samband med överföringen.

25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Anslaget används till kontakttolkutbildning i minoritetsspråk. Högst 1,25 mnkr får användas till förvaltningskostnader, utvecklingsinsatser och rekryteringsfrämjande insatser för Tolk- och översättarinstitutet. Av anslaget har 1,25 mnkr använts till förvaltningskostnader. 4,15 mnkr ska användas i enlighet med regeringsbeslutet den 2 juni 2005 nr II:3 (U2005/1577/SV) om ett uppdrag till Stockholms universitet angående kontakttolkutbildning med undantag av att högst 300 tkr får användas för rekryteringsåtgärder. Medlen rekvireras från statsverkets checkräkning.

Finansieringsanalys

		2008-01-01- 2008-12-31	
Drift			
Kostnader exkl. avskrivningar m.m.	Not 23	3 486 048	3 486 048
<i>Finansiering av drift</i>			
Intäkter av anslag		2 467 315	
Intäkter av avgifter och ersättningar		317 799	
Intäkter av bidrag		764 330	
Övriga intäkter		56 046	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift			3 605 490
Minskning (+) av lager		918	
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 24	-91 325	
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 25	252 015	161 608
Kassaflöde till drift			281 050
Investeringsverksamhet			
Investering i finansiella tillgångar		0	
Investering i materiella tillgångar	Not 26	137 693	
Investering i immateriella tillgångar	Not 27	1 579	
Summa investeringsutgifter			139 272
<i>Finansiering av investeringar:</i>			
Lån från riksgäldskontoret			
-upplåning		32 711	
-amorteringar		-8 379	
Försäljning av anläggningstillgångar		935	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet			25 267
Underskott av medel från investeringsverksamhet			114 005
Ökning (+) av kortfristiga skulder avseende investeringar			6 452
Kassaflöde från investeringsverksamhet			-107 553

	2008-01-01- 2008-12-31	
Transfereringar		
Utbetalade bidrag	192 453	
Kassaflöde till transfereringar		192 453
Finansieringar av bidragsutbetalningar		
- medel från statsbudgeten	124 767	
- medel som erhållits från andra myndigheter	30 430	
- medel som erhållits från fonder m.m.	37 256	
Summa medel som erhållits för finansiering av bidragsutbetalningar		192 453
Summa transfereringar		0
Förändring av likvida medel		173 497
Likvida medel vid årets början		1 061 374
Ökning (+) av postgiro		
Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontorets räntekonto		294 163
Ökning (+) av banktillgodohavanden		36 155
Minskning (-) av fordringar på statsverket		-156 821
Summa förändring av likvida medel		173 497
Likvida medel vid årets slut		1 234 871

Noter till resultat- och balansräkning

NOT 1 RESULTAT PER VERKSAMHETSGREN	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning/ utbildning på forskarnivå	Totalt
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1 324 955	1 142 360	2 467 315
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	145 657	172 142	317 799
Intäkter av bidrag	30 100	734 230	764 330
Finansiella intäkter	23 729	32 317	56 046
Summa	1 524 441	2 081 049	3 605 490
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-994 024	-1 343 816	-2 337 840
Kostnader för lokaler	-252 595	-334 529	-587 124
Övriga driftskostnader	-208 769	-327 206	-535 975
Finansiella kostnader	-6 340	-8 098	-14 438
Avskrivningar	-38 262	-78 843	-117 105
Summa	-1 499 990	-2 092 492	-3 592 482
Verksamhetsutfall	24 451	-11 443	13 008
Resultat från andelar i dotterföretag	36	46	82
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	97 294	27 473	124 767
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	4 976	25 454	30 430
Övriga medel för finansiering av bidrag	1 783	35 473	37 256
Lämnade bidrag	-104 053	-88 400	-192 453
Saldo	0	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	24 487	-11 397	13 090
Årets kapitalförändring 2007-12-31	38 086	15 346	53 432

I årets kapitalförändring är hänsyn ej tagen till intern omfördelning mellan verksamhetsgrenarna som påverkat årets bokförda kapitalförändring. I tabellen kapitalförändring per verksamhetsgren finns den interna omfördelningen med.

NOT 2 RESULTATRÄKNING MED LHS JÄMFÖRELSETAL

Den 1 januari 2008 övertog Stockholms universitet Lärarhögskolans i Stockholm (LHS) verksamhet. Detta är den enskilt största verksamhetsförändringen och resultaträkningen nedan innehåller jämförelsetalen för 2007 inklusive Lärarhögskolans resultaträkning den 31 december 2007.

	2008-01-01- 2008-12-31	2007-01-01- 2007-12-31 (inkl LHS)
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av anslag	2 467 315	2 399 724
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	317 799	342 851
Intäkter av bidrag	764 330	727 182
Finansiella intäkter	56 046	38 143
Summa	3 605 490	3 507 900
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-2 337 841	-2 245 951
Kostnader för lokaler	-587 124	-573 099
Övriga driftskostnader	-535 974	-574 665
Finansiella kostnader	-14 438	-12 107
Avskrivningar	-117 105	-110 307
Summa	-3 592 482	-3 516 131
Verksamhetsutfall	13 008	-8 231
Resultatandelar i dotterföretag	82	-323
Transfereringar		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	124 767	118 687
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	30 430	21 746
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	37 256	21 347
Lämnade bidrag	-192 453	-161 780
Saldo	0	0
ÅRETS KAPITAL FÖRÄNDRING	13 090	-8 554

NOT 3 BALANSRÄKNING MED LHS JÄMFÖRELSETAL	2008-12-31	2007-12-31 (inkl LHS)
TILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar		
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	3 341	3 066
Summa Immateriella anläggningstillgångar	3 341	3 066
Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	149 016	101 433
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	223 436	251 490
Pågående nyanläggningar	30 953	29 111
Summa Materiella anläggningstillgångar	403 405	382 034
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i dotterföretag	554	548
Långfristiga värdepapper	0	413
Summa Finansiella anläggningstillgångar	554	961
Lager		
Lager	0	917
Summa Lager	0	917
Fordringar		
Kundfordringar	17 167	18 078
Fordringar hos andra myndigheter	66 445	65 795
Övriga fordringar	1 840	1 574
Summa Fordringar	85 452	85 447
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader	156 767	150 541
Upplupna bidragsintäkter	82 633	56 254
Övriga upplupna intäkter	4 711	6 577
Summa Periodavgränsningsposter	244 111	213 372
Avräkning med statsverket		
Avräkning med statsverket	-274 581	-117 760
Summa Avräkning med statsverket	-274 581	-117 760
Kassa och bank		
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	1 468 726	1 174 563
Kassa, postgiro och bank	40 726	4 570
Summa Kassa och bank	1 509 452	1 179 133
SUMMA TILLGÅNGAR	1 971 734	1 747 170

KAPITAL OCH SKULDER	2008-12-31	2007-12-31
Myndighetskapital		
Statskapital	5 298	5 298
Donationskapital	139	139
Resultatandelar i dotterföretag	-4 528	-4 130
Balanserad kapitalförändring	379 787	388 018
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	13 090	-8 555
Summa Myndighetskapital	393 786	380 770
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	48 871	59 541
Summa Avsättningar	48 871	59 541
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret	368 530	344 196
Skulder till andra myndigheter	124 639	73 451
Leverantörsskulder	79 518	52 879
Övriga skulder	75 580	40 673
Depositioner	141	150
Summa Skulder m.m.	648 408	511 349
Periodavgränsningsposter		
Upplupna kostnader	153 994	152 059
Oförbrukade bidrag	706 812	608 789
Övriga förutbetalda intäkter	19 863	34 662
Summa Periodavgränsningsposter	880 669	795 510
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	1 971 734	1 747 170

NOT 4 AVGIFTSFÖRORDNINGEN 4 § AVGIFTER	2008-12-31	2007-12-31
Kompendier	3 181	3 553
Diverse övrigt material	0	0
Lokaler	14 832	12 706
Konferenser	13 746	5 787
Inträden	535	1 374
Information och kursmaterial	5 354	2 053
Kopieringskort e.d.	703	717
Rikstest m.m.	612	470
Konsulttjänster	25 895	14 079
Administrativa tjänster	2 984	2 106
Övriga tjänster	21 188	20 456
Summa	89 030	63 301

NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER	2008-12-31	2007-12-31
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	55 863	32 686
Övriga finansiella intäkter	183	123
Summa finansiella intäkter	56 046	32 809

NOT 6 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2008-12-31	2007-12-31
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	1 477 998	1 182 214

NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER	2008-12-31	2007-12-31
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	14 272	8 604
Övriga finansiella kostnader	166	691
Summa finansiella kostnader	14 438	9 295

NOT 8 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Förvärvade licenser, rättigheter m.m.	
	2008	2007
IB anskaffningsvärde	8 987	5 905
Årets anskaffningar	1 580	1 683
Under året omklassificerade	214	
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 545	-169
UB anskaffningsvärde	8 236	7 419
IB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-5 922	-3 992
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 304	-1 237
Under året omklassificerade	-214	
Årets försäljningar/utrangeringar	2545	111
UB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-4 895	-5 118
Summa bokfört värde	3 341	2 301

NOT 9 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Tekniska anläggningar	Transportmedel, inventarier	Skepp	Förbättringsutgift på annans fastighet	Pågående nyanläggningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	288 149	820 642	6 282	249 481	28 602	1 393 156
Under året anskaffade	48 506	31 445	36	59 393	2 351	141 731
Under året definitivsatta anläggningar (Pågående 2007-12-31)				-3 543		
Under året omklassificerade	25 083	-62 736		37 439		-214
Under året utrangerade	-8 026	-87 300		-6 193		-101 519
Summa anskaffningsvärde	353 712	702 051	6 318	336 577	30 953	1 429 611
Ingående avskrivningar	-162 189	-696 767	-4 709	-148 048	0	-1 011 713
Återförda avskr. p.g.a. förändrad redovisningsprincip						
Årets avskrivningar	-48 430	-43 191	-330	-23 753		-115 704
Under året omklassificerade	-13 655	35 749		-21 880		214
Avskrivningar utrangerade	7 967	86 909		6 120		100 996
Ackumulerade avskrivningar	-216 307	-617 300	-5 039	-187 561	0	-1 026 207
Bokfört värde	137 405	84 751	1 279	149 016	30 953	403 404
(Bokfört värde 2007-12-31)	121 678	75 502	1 573	98 888	29 111	326 752
Årets avskrivningar						-115 704

Under Förbättringsutgift på annans fastighet, under året anskaffade, ligger pågående förbättringsutgift annan fastighet med 2 789 tkr.

NOT 10 ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Universitetet äger 100 procent av Stockholms Universitet Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Bolaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut den 20 december, 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna.

Stockholms Universitet Holding AB innehar följande aktier den 31 december 2008:

100%	Academus AB
100%	Success AB
100%	Stockholms Universitet Innovation AB
49%	TryPrep AB
23%	Lärarjouren i Sverige AB
20%	Nordic Brand Academy
16%	PlasEx AB

	2008-12-31	2007-12-31
Bokfört värde:		
Statskapital (från Näringsdepartementet)	5 000	5 000
Resultatandel (inkl 275 tkr från Näringsdepartementet)	-4 528	-4 130
Resultatandel per 31 december	82	-322
Totalt värde andelar i dotterföretag	554	548

NOT 11 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2008-12-31	2007-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter	13 706	16 464
Fordran mervärdesskatt	39 716	34 942
Övriga fordringar hos andra myndigheter	13 023	10 112
Summa	66 445	61 518

NOT 12 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2008-12-31	2007-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	661	793
Förutbetalda försäkringskostnader	429	268
Övriga förutbetalda kostnader	15 177	13 675
Överförbrukade bidrag annan statlig myndighet	23 601	18 677
Upplupna uppdragsintäkter	1 802	825
Övriga upplupna intäkter		
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	41 670	34 238
Utomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	124 106	121 542
Upplupna intäkter uppdragsprojekt	2 432	4 785
Överförbrukade bidrag övriga finansiärer	59 031	37 471
Övriga periodavgränsningsposter	16 395	13 965
Övriga upplupna intäkter	477	161
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	202 441	177 925
Summa	244 111	212 163

NOT 13 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2008-12-31	2007-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-167	-39
Redovisat mot inkomsttitel	0	-167
Uppbörd som betalats till icke räntebärande flöde	0	0
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	167	39
Fodringar/Skulder avseende Uppbörd	0	-167
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	47 250	47 140
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-47 250	-47 140
Fodringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans ¹	-117 593	-2 682
Redovisat mot anslag	2 544 832	2 018 242
Anslag som tillförts räntekonto	-2 701 820	-2 108 325
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fodringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-274 581	-92 765
Summa	-274 581	-92 932

1) Lärarhögskolan som införlivades i Stockholms universitet inkluderas i ingående balansen den 1 januari 2008 för anslag i räntebärande flöde med beloppet -24 828 tkr.

NOT 14 RÄNTEKONTO HOS RIKSGÄLDEN

Universitetet har en kredit på räntekontot på 265 580 tkr. Krediten är ej utnyttjad under året. Likviditetsbehovet (utbetalningar – inbetalningar) till och med den 31 januari år 2009 är negativt då inbetalningarna överstiger utbetalningarna. Likviditetsbehovet för personrelaterade utbetalningar 2009 uppgår till 10 procent (153 071 tkr).

	2008-12-31	2007-12-31
Saldo på räntekonto hos Riksgälden per den 31 december	1 468 726	1 051 928
Består av:		
Ej förbrukade anslagsmedel	274 581	92 765
Bidrag från annan statlig myndighet	447 610	362 386
Övriga icke statliga bidrag	176 570	172 511
Upplupna/oförbrukade uppdragsintäkter myndigheter	8 601	6 720
Upplupna/oförbrukade uppdragsintäkter övriga	10 892	2 883
Räntenetto	42 014	24 250
Personalens källskatt, sociala avgifter m.m. kostnadsfört i december men inbetalas i januari	153 071	85 731
Övriga medel	355 388	304 682
Summa	1 468 726	1 051 928

NOT 15 KASSA, POSTGIRO OCH BANK

Stockholms universitet har 1 769 799 euro på valutakonton per den 31 december 2008 jämfört med 483 325 euro den 31 december 2007. Under året har Stockholms universitet erhållit rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. I enlighet med detta var 21 373 tkr per den 31 december 2008 placerade på räntekonto hos SEB.

NOT 16 MYNDIGHETSKAPITAL

Universitetet redovisar en positiv kapitalförändring om 13 090 tkr, vilket motsvarar 0,36 procent av verksamhetens kostnader (3 592 482 tkr). Av årets kapitalförändring härrörs 82 tkr till resultatandelar i dotterföretag.

MYNDIGHETSKAPITAL PER VERKSAMHETSGREN	2008-12-31	2007-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	450 626	418 853
Forskning och utbildning på forskarnivå	-57 750	-74 531
Kapital, donationskapital och resultatandelar i dotterföretag	910	870
Totalt myndighetskapital	393 786	345 193

	Ingående balans	Omföring 2008 kapitalförändring	Omfört från Näringsdepartementet	Årets kapitalförändring	Totalt myndighetskapital
Statskapital utan avkastningskrav	5 437				5 437
Resultatandelar i dotterföretag	-4 130	-398			-4 528
Balanserad kapitalförändring	379 464	323			379 787
Årets kapitalförändring	0			13 090	13 090
Totalt myndighetskapital	380 771	-75	0	13 090	393 786
(Totalt myndighetskapital 2007)	292 934	-1 174	0	53 432	345 192

NOT 17 PENSIONSSKULD

Pensionsskuld per den 31 december 2008 är 48 871 tkr, varav avsättning till delpensioner uppgår till 25 312 tkr. Värdet har beräknats i enlighet med NSA:s försäkringstekniska riktlinjer 10/99.

Ingående pensionsskuld 1/1	59 542
Årets pensionskostnad	8 334
Årets pensionsutbetalningar	-19 005
Utgående pensionsskuld 31/12	48 871

NOT 18 SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET	2008-12-31	2007-12-31
Lån i Riksgälden per 1/1	344 196	235 950
Under året upptagna lån	32 712	52 378
Årets amortering	-8 378	0
Lån i Riksgäldskontoret per 31/12	368 530	288 328

Universitetet disponerar en låneram på 422 000 tkr i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar i verksamheten.

NOT 19 SKULD TILL ANDRA MYNDIGHETER	2008-12-31	2007-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	21 254	17 449
Skuld mervärdesskatt	8 301	5 425
Skuld till Riksskatteverket, sociala avgifter	53 716	36 146
Övriga personalrelaterade skulder	38 222	8 387
Övriga skulder	3 147	2 541
Summa	124 639	69 948

NOT 20 LEVERANTÖRSSKULDER

Lärarhögskolan hade den 31 december 2007 leverantörsskulder på 3 260 tkr. Då verksamheten skulle upphöra vid årsskiftet var ambitionen att reglera fordringar och skulder innan årsskiftet därav det låga beloppet leverantörsskulder. 2006 som var ett normalt verksamhetsår hade Lärarhögskolan 13 974 tkr i leverantörsskulder per den 31 december. För Stockholms universitets del kan man därför hänföra ungefär 15 000 tkr av ökningen av leverantörsskulderna till övertagandet av Lärarhögskolans verksamhet. I övrigt är ökningen fördelad mellan många institutioner vid universitetet.

NOT 21 ÖVRIGA SKULDER	2008-12-31	2007-12-31
Personalens källskatt, innevarande år	55 218	35 820
Avräkning valutakonton	19 353	4 363
Övrigt	1 009	392
Summa	75 580	40 575

NOT 22 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2008-12-31	2007-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda intäkter	166	90
Förutbetalda uppdragsintäkter	10 403	7 545
Oförbrukade bidrag	471 942	381 473
Övriga upplupna kostnader	0	1 907
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	482 510	391 016
Utomstatliga		
Förutbetalda intäkter	835	3 179
Förutbetalda uppdragsintäkter	8 460	7 668
Oförbrukade bidrag	234 871	209 572
Upplupna personalkostnader	153 135	124 748
Övriga upplupna kostnader	858	2 429
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	398 160	347 597
Totalt periodavgränsningsposter	880 669	738 613

Noter till finansieringsanalysen

NOT 23	2008
Kostnad enligt resultaträkningen	-3 592 482
Justeringar:	
Avskrivningar	117 105
Avsättningar (minskning)	-10 670
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-3 486 048

NOT 24	2008	2007	Förändring
Kortfristiga fordringar	85 451	85 264	187
Justeringar:			
Periodavgränsningar	244 111	152 973	91 138
Ökning av fordringar enligt finansieringsanalysen	329 562	238 237	91 325

NOT 25	2008	2007	Förändring
Kortfristiga skulder	279 878	167 153	112 725
Justeringar:			
Periodavgränsningar	880 669	734 927	145 742
Skulder avseende investeringar	-15 390	-8 938	-6 452
Ökning av kortfristiga skulder enligt finansieringsanalysen	1 145 157	893 142	252 015

NOT 26	2008
Materiella anläggningar	
IB	382 034
UB	403 405
Skillnad UB-IB	21 371
Avskrivningar	115 800
Reavinst	522
Investeringar i materiella tillgångar enligt finansieringsanalysen	137 693

NOT 27	2008
Immateriella anläggningar	
IB	3 066
UB	3 341
Skillnad UB-IB	276
Avskrivningar	1 304
Investeringar i immateriella tillgångar enligt finansieringsanalysen	1 579

Kapitalförändring per verksamhetsgren

Verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	441 344	9 282	450 626
Grundutbildning resp. utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	433 197	-1 010	432 187
Uppdragsverksamhet	8 147	10 292	18 439
Forskning/Utbildning på forskarnivå/konstnärligt utvecklingsarbete	-61 558	3 808	-57 750
Forskarutbildning respektive utbildning på forskarnivå och forskning	-95 390	4 766	-90 624
Uppdragsforskning	33 832	-958	32 874
Summa	379 786	13 090	392 876

I balanserad kapitalförändring (A) ingår det balanserade kapital Stockholms universitet erhållit vid övertagandet av Lärarhögskolans verksamhet med totalt 35 121 tkr. Under året har universitetet korrigerat felaktiga transaktioner på det balanserade kapitalet i den grundläggande högskoleutbildningen för uppdragsverksamheten rörande resultatbokningen 1993/1994 motsvarande en ökning av kapitalet med 26 003 tkr. Historiskt har universitetet en del balanserat kapital som är ofördelat mellan verksamhetsgrenarna. Detta kapital är fördelat enligt samma fördelning som använts för att fördela förvaltningens kostnader. I årets kapitalförändring (B) finns interna transaktioner som påverkar resultatet.

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2008

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2006	Över-/underskott 2007	Intäkter 2008	Kostnader 2008	Över-/underskott 2008	Accumulerat över-/underskott, utgående 2008
Offentligrättslig verksamhet						
Övriga avgifter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 673	-119	3 933	-4 436	-503	-3 295
Övriga avgifter inom forskning och utbildning på forskarnivå	-	-	-	-	-	-
Uppdragsverksamhet						
Beställd utbildning	4 446	-1 755	8 183	-9 666	-1 483	1 208
Uppdragsutbildning	13 147	-7 691	93 958	-82 183	11 775	17 231
Uppdragsforskning	26 365	7 467	115 041	-115 999	-958	32 874
Summa	41 285	-2 098	221 116	-212 285	8 831	48 018

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till sin omsättning till 20,7 procent. Under året har universitetet korrigerat felaktiga transaktioner på det balanserade kapitalet för uppdragsverksamheten rörande resultatbokningen 1993/1994 motsvarande en ökning av kapitalet med

26 003 tkr. Enligt 23 § Kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188) ska myndigheten lämna ett förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent. Av det ackumulerade överskottet avser ungefär 7 059 tkr Stockholms akademiska forum, Sveriges universitets- och högskoleförbund och Det nordiska universitetsadministratörssamarbetet (NUAS). Dessa medel kan universitetet ej disponera. Det disponibla ackumulerade överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår till 38 700 tkr och motsvarar 17,5 procent av de totala kostnaderna.

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter samt för förvaltningschefen. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2008. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år.

	Belopp kr	Övriga uppdrag
Rektor, prorektor, förvaltningschef		
Kåre Bremer	1 060 980	Stockholms Akademiska Forum
		Stiftelsen Vetenskapsstaden
		Sveriges universitets- och högskoleförbund
		Henrik Granholms stiftelse
		Carl Mannerfelts stiftelse
		Albert och Maria Bergströms stiftelse
		Stiftelsen Kungstenen
Lena Gerholm	870 143	Ahlmanns fond
		Lagrelius fond
		Greta Arvidssons fond
		Henrik Granholms stiftelse
		Stiftelsen Skeppsbroäng
		Stads- och kommunhistoriska nämnden
Leif Lindfors (t.o.m. 080930)	866 256	Högskolerestauranger AB
		Stockholms Universitet Holding AB
Ann-Caroline Nordström (fr.o.m. 081001)	216 109	Högskolerestauranger AB
		Institutet för internationell ekonomi
		Stiftelsen Skeppsbroäng
		Stiftelsen Svenska omniteatern
		Stiftelsen Vetenskapsstaden
		Stockholms Universitet Holding AB

Ordförande

Sten Heckscher	66 000	Inga uppdrag
----------------	--------	--------------

Externa ledamöter

Lars Nyberg	28 000	Autoliv Inc.
-------------	--------	--------------

DataCard Corp

Ethel Forsberg	28 000	Kemikalieinspektionens insynsråd
----------------	--------	----------------------------------

Miljömålsrådet

Naturvårdsverket

Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap

Vetenskapsrådet

Lars Brandt	28 000	Inga uppdrag
-------------	--------	--------------

Inger Liliequist	28 000	Arbetsgivarverket
------------------	--------	-------------------

Hallandsåskommittén

Stiftelsen föremålsvård Kiruna

Miljömålsrådet

Staffan Salén	28 000	Skyways AB
---------------	--------	------------

AB Sagax

e-work AB

Fredells Trävaru AB

Direktflyg AB

Landauer Ltd

Strand Kapitalförvaltning AB

X5 Music Group

Amapola AB

Salénia AB

Westindia AB

Largus AB

Berit Svedberg	28 000	Inga uppdrag
Verksamhetsföreträdare		
Gudrun Dahl	828 892	FP Poverty and Peace vid Norges forskningsråd
Suzanne Wennberg	854 988	Ledamot i Kungl. Vetenskapsakademien
Studentrepresentanter		
Bebben Tegelaar (t.o.m. 080609)	14 000	Campusbutiken AB
Edith Ringmar (t.o.m. 080609)	14 000	Frescati Förvaltning AB
Ulrika Dahl (t.o.m. 080508)	9 350	Inga uppdrag
Gardar Björnsson (fr.o.m. 080701)	14 000 ¹	Högskolerestauranger AB
		Frescati förvaltning AB
		Frescatihallen AB
		samtliga fr.o.m. ht 2008
Hans Vindeland (fr.o.m. 080701)	14 000	Inga uppdrag
Thomas Neidenmark (fr.o.m.080509)	18 650	Inga uppdrag
Gruppsuppleanter, verksamhetsföreträdare		
Stefan Nordlund	863 559	Inga uppdrag
Gunnar Svensson	821 152	Stiftelsen Ingmar Bergman
		Stiftelsen Bokförlaget Thales
		Stiftelsen Theoria
Gruppsuppleanter, studentrepresentanter		
Mia Sand (071206-080609)	-	Inga uppdrag
Veera Jokirinne (fr.o.m. 080609)	-	Inga uppdrag
1) Ej ännu utbetalt		

Bilagor

Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2008

Bilaga 44: Anvisningar för redovisning av högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå i årsredovisningen för 2008

Tabell 1 Intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)		2008
Utnyttjat takbelopp och eventuellt utnyttjat anslagssparande för utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
	Under 2008 genomförda helårsstudenter och helårsprestationer inom 2008 års	
1.a.	takbelopp enligt tabell 2	1 304 947
1.b.	Eventuella decemberprestationer från 2007 som ryms inom takbeloppet.	2 800
2.a.	Eventuellt utnyttjande av under tidigare budgetår uppkommet anslagssparande, eller	
2.b.	Eventuellt utnyttjande av tidigare sparade helårsprestationer.	
	Summa	1 307 747
	Årets anslagsbelastning avseende särskilda åtaganden	66 598
	Summa intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 374 345

Ersättning för helårsprestationer för december 2007 (totalt belopp oberoende av om det ryms inom ordinarie takbelopp eller ej) som tidigare ej ersatts inom takbeloppet 2 800 tkr.

Bilaga 44: Tabell 2 Redovisning av antal helårsstudenter (HST), helårsprestationer (HPR) samt redovisning av intäkter på anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Utfall avseende perioden 2008-01-01 - 2008-12-31

Utb.omr.	A	B	C	D	E	F
	Utfall HST ^{1,2)}	Utfall HPR ¹⁾	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning C+D	Takbelopp enl RB (tkr)
Humaniora	6 723	4 365	137 752	78 498	216 249	
Teologi						
Juridik	2 758	2 271	56 510	40 850	97 360	
Samhällsvetenskap	8 234	6 135	168 706	110 324	279 030	
Naturvetenskap	3 134	2 389	147 465	94 822	242 287	
Teknik	1 261	808	59 339	32 053	91 391	
Farmaci						
Vård	376	348	18 823	15 098	33 921	
Odontologi						
Medicin	520	382	29 059	25 970	55 029	
Undervisning	2 681	2 505	87 572	96 349	183 922	
Övrigt	1 433	1 239	54 145	38 034	92 179	
Design		1		51	51	
Konst						
Musik		1		54	54	
Opera						
Teater						
Media						
Dans						
Idrott	96	93	9 292	4 182	13 474	
Summa	27 216	20 536	768 663	536 284	1 304 947	1 466 463

Lärosätet har tidigare uppkommet anslagssparande motsvarande 115 865 tkr. Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med 161 516 tkr.

Kommentarer till tabellen

1) Exklusive utbildning för annan högskola, uppdragsutbildning, särskild utbildning för lärare i yrkesämnen, övriga särskilda lärarutbildningar och projekt för invandrade akademiker.

2) Följande uppgifter ska fyllas i enligt regleringsbrev för 2008

Mål för antalet helårsstudenter inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik 4 355.

Utfall 4 395.

Bilaga 44: Tabell 3 Redovisning av högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp (tkr)	1 466 463
+ Ev. ingående anslagssparande (tkr)	115 865*
Summa (A)	1 582 328
B. Utfall totalt för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	2 800
Årets utfall: ersättning för HST+HPR (tkr)	1 304 947
+ Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	
Summa (B) ¹	1 307 747
Summa (A-B) ²	274 581

1) Summan ska avse den totala ersättning som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms eller inte inom tilldelade medel (A).

2) Om summan blir positiv, ska det föras in i tabell över anslagssparandet nedan. Blir summan i stället negativ, ska beloppet föras till tabell över sparade helårsprestationer nedan.

* Inklusive anslagssparande från Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell. Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande på anslaget för grundutbildning (A-B)	274 581
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ³	127 934
Summa	146 646

3) Den del av anslagssparandet som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Tabell. Sparade helårsprestationer

Ingående värde av sparande HPR (tkr) ⁴	
- Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR under 2008 (tkr)	
+ Ev. sparade HPR under 2008 (tkr)	
Summa	0
- Ev. belopp överstigande 10 % av takbeloppet 2008 (tkr)	
Utgående värde av sparade HPR (tkr) ⁵	0

4) Kan uppgå till högst 10 procent av takbeloppet 2007.

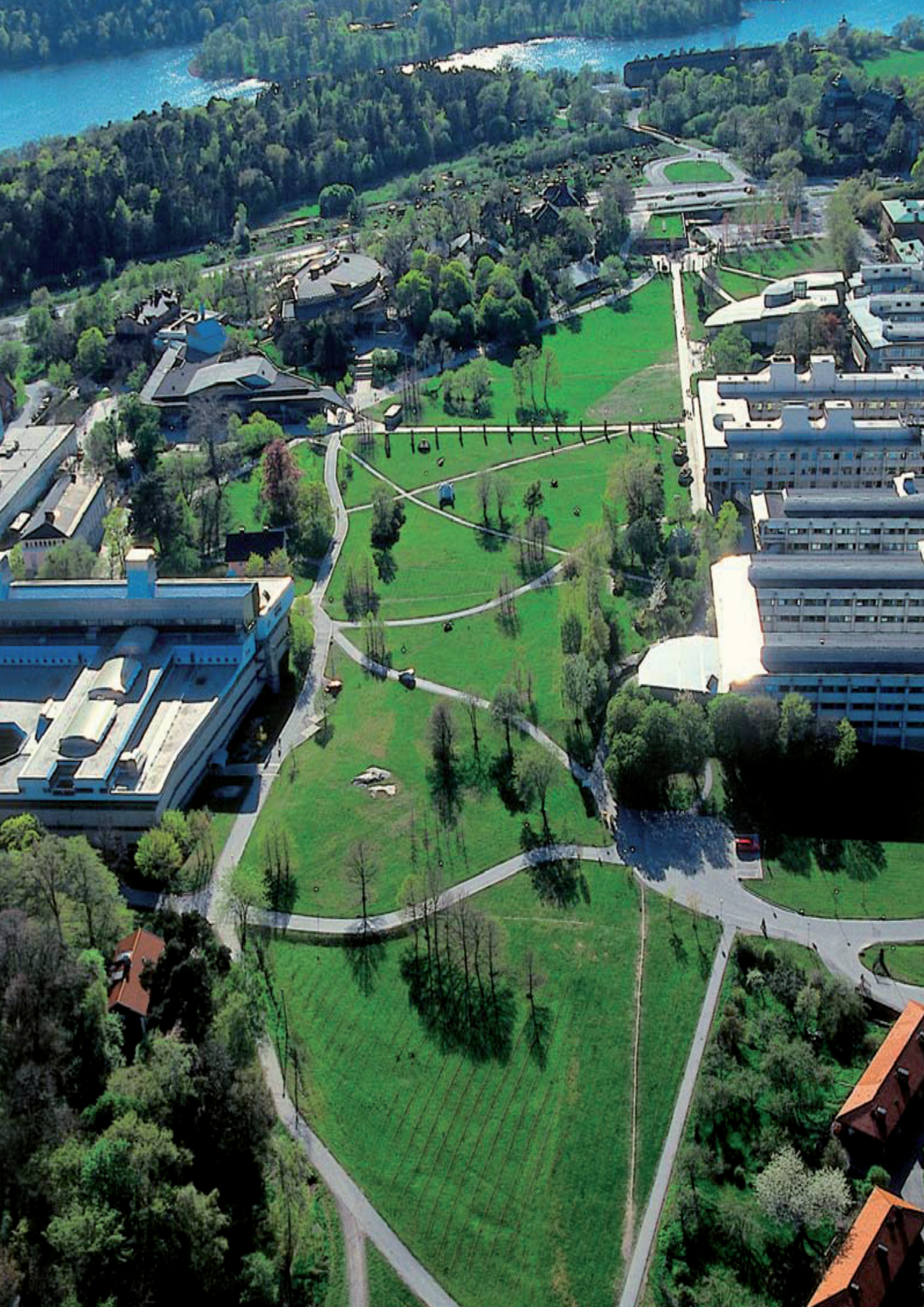
5) Kan uppgå till högst 10 procent av takbeloppet 2008.

Bilaga 2 Statistik rörande studenter och forskarstuderande med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2008

	Teckenspråkiga studenter			Hörselskadade stud. ej tolk			Synskadade studenter			Rörelsehindrade studenter			Studenter med dyslexi		
	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män
Uppsala universitet	4	4		13	10	3	10	5	5	25	16	9	101	65	36
Lunds universitet	1	1		10	6	4	14	10	4	49	36	13	287	169	118
Göteborgs universitet	11	8	3	8	5	3	13	9	4	12	9	3	65	44	21
Stockholms univ. ¹	50	33	17	5	3	2	18	14	4	35	25	10	233	156	77
Umeå universitet	2	2		12	7	5	12	6	6	23	17	6	185	125	60
Linköpings universitet	8	2	6	6	4	2	9	3	6	50	42	8	195	128	67
Karolinska Institutet	3	3		6	4	2	18	11	7	23	20	3	120	85	35
K. Tekniska Högskolan	8	2	6	8	1	7	7	1	6	12	6	6	143	47	96
Luleå tekniska univ.	0			9	3	6	8	3	5	18	15	3	89	56	33
Karlstads univ	1	1		2	1	1	6	2	4	3	1	2	67	47	20
Växjö univ	1	1		6	2	4	4	2	2	22	17	5	94	68	26
Örebro univ	52	39	13	23	16	7	13	11	2	24	21	3	174	109	65
Mittuniversitetet	3	3		5	4	1	8	4	4	23	19	4	87	65	22
Blekinge tekn. högsk							1		1	0			14	8	6
Malmö högskola	3	3		4	3	1	5	3	2	11	8	3	163	120	43
Högskolan i Kalmar				14	10	4	6	5	1	8	3	5	69	37	32
Mälardalens högskola	2	1	1	3	2	1	4	2	2	3	3		55	38	17
Danshögskolan													1	1	
Dramatiska instiutet	1		1												
GIH	1	1											6	2	4
Högskolan i Borås	1	1		3	2	1	4	2	2	5	3	2	78	69	9
Högskolan Dalarna	2	1	1	4	2	2	5	4	1	4	3	1	57	44	13
Högsk. på Gotland				1	1								11	7	4
Högskolan i Gävle	1	1		1	1		2	2		4	1	3	31	22	9
Högskolan i Halmstad				7	5	2	2	1	1	8	6	2	87	55	32
Högsk. Kristianstad				8	6	2	9	6	3	26	22	4	85	62	23
Högskolan i Skövde	1	1		2	2		2	1	1	1		1	50	31	19
Högskolan Väst	1	1		1	1		2		2	3	1	2	26	20	6
Konstfack													4	3	1
K. Konsthögskolan										1	1		1		1
K. Musikhögskolan							3	3					7	7	
Södertörns högskola	4	3	1	4	4		6	4	2	2		2	45	25	20
Chalmers tekn. högsk				2	1	1	1		1	1	1		78	25	53
Handelshögsk. i Sth										1		1	17	3	14
Högsk. i Jönköping	1	1		7	6	1	7	5	2	18	10	8	116	71	45
Teologiska högsk. Sth				1	1					3	2	1	12	9	3
Ersta Sköndal högsk.							1	1					11	10	1
Johannel. teol.högsk													5	4	1
Röda Korssets högsk.										1	1		5	4	1
Sophiahemmet högsk													13	12	1
Örebro teol högskola							1	1							
SUMMA	162	113	49	175	113	62	201	121	80	419	309	110	2 887	1 853	1 034
Sv. lantbruksuniv	1	1		5	2	3	2	2		2	1	1	58	26	32
Summa	163			180			203			421			2 945		

	Kognitiva svårigheter / funktionshinder			Stud. med annat funktionshinder			Sammanlagt antal studenter			Varav forskar- studerande		
	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män
Uppsala universitet	98	54	44	11	8	3	262	162	100			
Lunds universitet	82	55	27	8	2	6	451	279	172	2	2	
Göteborgs universitet	22	9	13	1	1		132	85	47	2	2	
Stockholms univ. ¹	48	30	18	11	9	2	400	270	130	5	3	2
Umeå universitet	29	17	12	3	2	1	266	176	90			
Linköpings universitet	42	18	24	25	13	12	335	210	125	1	1	
Karolinska Institutet	26	19	7	6	2	4	202	144	58	3	2	1
K. Tekniska Högskolan	8	3	5	6	3	3	192	63	129	1		1
Luleå tekniska univ.	27	10	17	20	14	6	171	101	70			
Karlstads univ	19	7	12	16	15	1	114	74	40			
Växjö univ	25	15	10	7	4	3	159	109	50	1		1
Örebro univ	38	28	10	8	6	2	332	230	102	4	3	1
Mittuniversitetet	35	20	15	8	4	4	169	119	50			
Blekinge tekn. högsk	6	3	3				21	11	10			
Malmö högskola	16	11	5	14	12	2	216	160	56			
Högskolan i Kalmar	28	16	12	6	2	4	131	73	58			
Mälardalens högskola	6	4	2				73	50	23			
Danshögskolan							1	1				
Dramatiska instiutet							1		1			
GIH							7	3	4			
Högskolan i Borås	12	8	4	15	8	7	118	93	25			
Högskolan Dalarna	18	11	7	7	5	2	97	70	27			
Högskolan på Gotland	7	1	6	1	1		20	10	10			
Högskolan i Gävle	3	1	2	3	3		45	31	14			
Högskolan i Halmstad	34	21	13	12	6	6	150	94	56			
Högsk. Kristianstad	9	7	2	16	16		153	119	34			
Högskolan i Skövde	22	6	16	5	3	2	83	44	39			
Högskolan Väst	4	4		1	1		38	28	10			
Konstfack				1	1		5	4	1			
K. Konsthögskolan				1	1		3	2	1			
K. Musikhögskolan							10	10				
Södertörns högskola	15	11	4	8	6	2	84	53	31			
Chalmers tekn. högsk	14	3	11	14	8	6	110	38	72			
Handelshögsk. i Sth	3		3	3	1	2	24	4	20			
Högskolan i Jönköping	18	11	7				167	104	63			
Teologiska högsk, Sth	2	1	1	2	1	1	20	14	6			
Ersta Sköndal högsk.	4	4		2	2		18	17	1			
Johannel. teol. högsk.							5	4	1			
Röda Korsets högskola							6	5	1			
Sophiahemmet högsk.							13	12	1			
Örebro teol högskola							1	1				
SUMMA	720	408	312	241	160	81	4 805	3 077	1 728	19	13	6
Sv. lantbruksuniv	18	15	3	15	13	2	101	60	41	2	1	1
Summa	738			256			4 906	3 137	1 769	21		

1) Vid Stockholms universitet har 19 av de teckenspråkiga studenterna deltagit i undervisning med teckenspråkskunniga lärare (dvs. utan tolk). Av de 19 studenterna var 15 kvinnor och 4 män.

Stockholms universitet är regionens centrum för högre utbildning och forskning inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Med 50 000 studenter och 5 000 medarbetare är Stockholms universitet ett av landets största universitet och en av huvudstadens största arbetsgivare.

Universitetsområdet är ett modernt campus som sträcker sig från Sveaplan i söder till och med Bergianska trädgården i norr. Stockholms universitets läge mitt i världens första nationalstadspark - Ekoparken - präglas av såväl unika natur- och kulturvärden som närhet till huvudstaden.

Ytterligare information finns på hemsidan www.su.se

**Stockholms
universitet**